

OPISKELIJA — LÖYDÄ OMA LIITTOSI!

CRUX

4 | SYYS-LOKAKUU 2009

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Ympäristö

- Ilmastonmuutoksesta asenne-
- muutokseen ■ Ekoteologian on
- oltava tekoteologiaa ■ Roska
- päivässä ■ Tuunataanko?

SÄÄSTÖT EIVÄT SAA VAARANTAA SEURAKUNTATYÖN PITKÄJÄNTEISYYTTÄ

MIKAEL HELENELUND

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITON PUHEEN-
JOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

TALOUELLISET VAIKEUDET pakottavat monia seurakuntia etsimään erilaisia mahdollisuuksia menojen saamiseksi tulojen mukaisiksi. Laskusuhdanteen aiheuttama tilapäinen verotulojen notkahdus pystytään useimmissa seurakunnissa kattamaan edellisten tilikausien ylijäämillä. Mutta on seurakuntia, joissa ongelmat ovat rakenteellisia ja vaativat henkilöstömenojen ja kiinteistömenojen karsimista.

Henkilöstömenojen osalta kirkkohallitus toteaa yleiskirjeessään 23/2009, että merkittäviä säästöjä voidaan saada vain eläkkeelle siirtymisten yhteydessä tai vähentämällä sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden määrää. Mikäli seurakunnan menot ovat vuodesta toiseen tuloja suuremmat, kirkkohallitus kehottaa seurakuntaa keskittymään perustehtäviinsä ja luopumaan hyvän, mutta vapaaehtoisen toiminnan tuottamisesta seurakuntalaisille. Mikäli seurakuntayhtymässä virat on perustettu seurakuntakohtaisiksi, kirkkohallitus suosittelee sijoituspaikkojen muuttamista koko yhtymää koskeviksi heti, kun siihen tulee mahdollisuus.

ETSITTÄESSÄ SÄÄSTÖJÄ eläkkeelle siirtymisten yhteydessä on ensin arvioitava tehtävien merkitys seurakunnan perustehtävän toteutumiselle. Seurakunnan henkilöstörakenne väristyy, jos se muotoutuu sattumanvaraisesti sen mukaan, missä järjestyksessä henkilöstö siirtyy eläkkeelle. Sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden vähentäminen kukaan ei ole ongelmaton säästökeino, sillä se vaikeuttaa uusien työntekijöiden rekrytointia ja nuorten siirtymistä työelämään. Yhä useammin kirkon työntekijät aloittavat työuransa sijaisena tai määräaikaisena työntekijänä. Jos nuorilta evätään mahdollisuus sijaisuuksiin, moni heistä hakeutunee muille aloille.

Taloudellisessa ahdingossa olevalle seurakunnalle pe-

rustehtävään keskittymisen on viisasta ja jopa välttämätöntä. Mutta seurakuntatyön rajaamisella tällä tavoin on hintansa. Luopuminen vapaaehtoisesta toiminnasta merkitsee arvokkaan kosketuspinnan menettämistä juuri niihin ihmisiin, joiden side seurakuntaan ja sen ydintoimintaan on heikko. Heidän keskuudessaan kirkon jäsenyyden merkitystä tulisi päinvastoin vahvistaa. Kuten kirkkohallituskin toteaa, jäsenmäärän väheneminen on kirkon talouden ainoa todellinen uhka.



EHDOTETUISTA HENKILÖSTÖMENOJA vähentävistä toimenpiteistä ongelmallisim on suositus seurakuntavirkkojen muuttamisesta seurakuntayhtymän viroiksi. Ajatus on tosin looginen, sillä vakinaisen työvoiman joustavampi käyttö yli seurakuntarajojen vähentää ulkopuolisten sijaisten tarvetta. Mutta hengellisen työn perusviroissa, papin, kanttorin ja diakonin tehtävissä, työ on perusluonteeltaan pitkäjänteistä ja sitoutunutta lähi-työtä tiiviissä vuorovaikutuksessa seurakuntalaisiin. Keskeisenä piirteenä on myös työmuotojen läheinen yhteistyö. Sekä työkuviin että työnjohdon kannalta yhden tai useamman viran siirtäminen yhtymän alle vaatii tarkkaa harkintaa.

On paljon toimintoja, joiden järjestäminen yhtymätasolla on luontevaa. Hyviä kokemuksia on myös yhtymän viroista, joiden sijoituspaikaksi on määritelty yksittäinen seurakunta. Ellei seurakunnan jäsenmäärä riitä oman papin, kanttorin tai diakonin palkkaamiseen, olisi harkittava yhdentymistä laajempaan seurakuntaan, jotta luotaisiin perusedellytykset pitkäjänteiselle seurakuntatyölle. Sitoutuneen seurakuntatyön perusedellytysten varmistaminen tulee olla ensisijaisena tavoitteena myös henkilöstömenoja leikattaessa. ■



KUVAT: KUVAKOTIMAA/ISMO PEKKARINEN, JANI ULJAS

CRUX

4 | SYYS-LOKAKUU 2009

Ympäristö

Kaikkialla puhutaan nykyään ilmastonmuutoksesta ja luonnonsuojelusta. Mistä on kyse, kun kirkon ihmisetkin alkavat puhua niistä, pohtii Panu Pihkala artikkelissaan. Panun kirjoitus ja muita ympäristöaiheisia artikkeleita..... **27-38**

KIRKON PALKKAUUDISTUS

Miten työntekijät ovat kokeneet kirkon palkkausjärjestelmän uudistuksen **52**

RAKENNEMUUTOS KIRKOSSA

Ritva Sassalin tutkimus seurakunta- ja kuntaliitoksen vaikutuksista työyhteisöön..... **56**

OPISKELUSTA ELÄKETURVAA

Tutkintoon johtavalta opiskeluajalta karttuu eläkettä **42**

OPISKELIJA

löydä oma liittosi..... **40**

ILMOITTAUDU KANTTORIPÄIVILLE

Kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään 2.-4.2.2010 Tampereella **9**

VALTUUSTOJEN VAALIT

AKIn ja sen jäsenjärjestöjen vaalit tulossa **17**

AKIN LINJAUKSIA

johtamiskysymyksiin... **58**

TEKSTIN ÄÄRESSÄ ..60

PERSONALUTVECKLING skapar klarhet**48**

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA ... **39**

Ympäristö mielessä

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

KAUNIITA SYYSPÄIVIÄ on vielä riittänyt töiden ja opiskelujen alkaessa. Toivottavasti virkistyt lomailasi. Toivotan tervetulleeksi Cruxin uudeksi lukijaksi Sinut, tänä syksynä aloittava teologian, kirkkomusiikin ja diakonian opiskelija. Liity oman liittosi jäseneksi heti opiskelujen alusta lähtien. Ammattiliiton lehti tuo opiskelijalle terveiset työelämästä ja perehdyttää jo opiskeluaikana siihen todellisuuteen, joka valmistumisen jälkeen tulee vastaan.

Syksyn ensimmäinen Crux käsittelee pääteemanaan ympäristöasioita. Ihmisen vastuu luomakunnasta alkaa olla yhä polttavampi kysymys. On alettu puhua yhä laajemmin

ekoteologiasta. Mitä se on, selviää Panu Pihkalan artikkelista.

Seurakunnissa ympäristöasioihin on kiinnitetty huomiota jo 1980-luvulta lähtien. Käytännön toimiin on ryhdytty vuosituhannen alussa, kun kirkkohallitus perusti vuonna 2001 ympäristödiplomin, jonka seurakunta voi saada neljän vuoden määräajaksi. Ehtona on, että seurakunta ohjaa toimintaansa ja valintojaan ympäristöystävällisempään suuntaan ja täyttää määritellyt kriteerit. Ympäristödiplomi on hallussaan jo yli 100 seurakunnalla.

Jatkumona tälle toiminnalle kirkko sai myös oman ilmastohjelmansa vuosi sitten. Pauliina Kainulaisen artikkelista selviää, mitä ilmasto-ohjelma pitää sisällään. Ohjelmasta tosin on hyötyä vain, jos se alkaa vaikuttaa jokapäiväisen elämän valintoihin. Käytännönläheisyys tulee esille myös Changemaker-aktiivien ja Roska päivässä -liikkeen ympäristötoiminnasta kertovissa jutuissa.

Tässä Cruxissa on myös Terhi Jormakan laaja artikkeli kirkon palkkausuudistuksen sujumisesta seurakunnissa. Kirkon tutkimuskeskus kartoitti seurakuntien työntekijöiden tyytyväisyyttä palkkausuudistukseen. Tutkimuksen tulokset voit lukea sisäisivuulta.

AKIn valtuuston vaalit pidetään helmikuussa 2010. Nyt on aika kysellä ehdokkaita ja perustaa valitsijayhdistykset. Ohjeet ja tarvittavat lomakkeet löytyvät tästä lehdestä.

Voimia ja työniloa syksyyn!



RODEO

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

Kotimaa-Yhtiöt Oy



TOIMITUSKUNTA

Elina Fuchs, diakonissa
Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopporainen, kirkkoherra
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Susanna Pekkonen, diakoni
Juha Petterson, nuorten aikuisten pappi
Hanna Remes, kanttori
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Pirjo Heikkinen
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko			
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790 euroa	
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020 euroa	
1/2 s.	166 mm x 110 mm	560 euroa	
	81 mm x 229 mm		
1/4 s.	81 mm x 110 mm	330 euroa	
	166 mm x 55 mm		
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200 euroa	
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200 euroa	

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Kirjapaino Uusimaa, Porvoo

KANSI

Rik Poppius

KUTSUMUSLEHTIKATSAUS

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@evl.fi

KESÄN AIKANA törmäsin – kiitos paljolti Kirkon tiedotuskeskuksen hankkiman uuden sähköisen mediaseurannan – moniin mielenkiintoiisiin juttuihin lehdissä. Kummallista oli, että kolmen hyvin erilaisen jutun yhdistäjänä oli ajatus kutsumuksesta. Tässä lyhyt lehdistökatsaus ja joitakin omia pohdintojani asiassa.

Toimittaja kertoi hyvässä kolumnissaan suhteestaan kirkkoon: radikaalivuosina tuli erottua kirkosta, mutta myöhemmin takaisin liittyminen tuli mieleen. Asiaa olisi hyvä kuitenkin ensiksi pohdiskella jonkun kanssa. Josain yhteydessä tavatun papin vastaus oli pyyntö, että palaa asiaan virka-aikana. Kolumnissa, jonka julkaissutta lehteä saati toimittajaa en enää tavoita, saattoi olla kirjoittajan vapauden nimissä liioiteltua lennokkuutta, mutta siitä huolimatta se jotenkin syvältä kylmäsi. Mikä mahtoi olla papin näky tehtävästään? Mikä oli se kutsumus?

Toinen mieleen jäänyt artikkeli taisi olla synnyinseuruni, Etelä-Karjalan sanomalehdessä. Asiallinen juttu papin työn ja tekijän suhteesta ja siitä muutoksesta, jota asiassa on havaittu. Nimettömän seurakuntatyöntekijän suuhun oli laitettu huomio, että nuoremmissa työntekijöissä korostuu virkamiesmäisyys ja etujen valvominen kutsumuksen kustannuksella. Molemmat kasvoillaan lehdessä tyylikkäästi esiintyneet papit korostivat kuitenkin kutsumuksen merkitystä. Eteenpäin mennään kutsumuksen varassa. Kutsumusta vaaditaan myös siihen, että tekee esimerkiksi vaativaa rippikoulutyötä pienellä ylimääräisellä korvauksella. Merkittävää myös oli se, että molemmat ymmärsivät ja myös erittelivät kutsumuksen ja viranhoidon vaatimusten muutoksia mm. perhe-elämän näkökulmasta.

Kolmas kesän satoon kuulunut juttu oli arvostetun ystäväni Veikko Pöyhösen artikkeli Hengen uudistus kirkossamme -yhdistyksen Kädenojennus-lehdessä. Oikein hyvä ja lukemisen arvoinen artikkeli, jossa Veikko poh-

tii kutsun ja kutsumuksen merkitystä. Kannattaa ehdottomasti lukea. Artikkelissa Veikko mm. toteaa, että kutsumusajattelu ja työmarkkina-ajattelu kirkossa haastavat toisiaan. Hyvin todettu.

VEIKKO ARVOSTELEE

myös liittoamme: liittomme mekin on muuttunut edunvalvontaa korostavaksi, ja kutsumuksesta ei juurikaan puhuta. Kiitos palautteesta, otamme sen vakavasti. Mutta tässä kohden on kyllä vaikea täysin yhtyä Veikon kritiikkiin. Lehtemme jutuissa työn sisältö ja myös kutsumus on jatkuvasti ja runsaasti esillä. Papiston päivät tai alaosastojen toiminta tähtäävät juuri tuohon papin viran vahvistamiseen. Ja moni muu liittomme toiminta. Paremminkin kaiken voisi tietenkin tehdä, mutta syrjässä kutsumusteema ei liitossamme ole.

Kaikki kolme juttua nostavat esille sen jännitteen ja haasteen, jonka maailman muuttuminen aiheuttaa kutsumukselle. Tehtävänsä syvästi sitoutunut kutsumustyöntekijäkin joutuu miettimään, miten arkiset toimeentulon ja perhe-elämän kysymykset järjestetään. Tai miten voisi säilyttää hyvän työkyvyn, miten kutsumukseni olisi elävä voimainkijä. Silloin joudutaan pohtimaan myös kovin ”maallisia” arkipäivän asioita, etujakin on syytä valvoa.

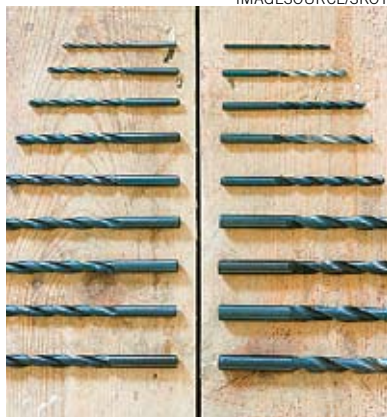
MINUSTA ETUJEN valvomisen ei tarvitse olla ristiriidassa kutsumuksen kanssa. Kaikkien tulisi pyrkiä tekemään kaikkensa, jotta terveen intohimoinen suhde omaan työhön olisi mahdollinen. Rakenteiden kehittäminen kirkossa tai riittävästä toimeentulosta sekä työn ja levon, viran ja perheen, yhteisen ja yksityisen tasapainosta huolehtiminen on silloin myös kutsumuksen vaalimista.

Ja jokainen pappi miettiköön, voiko ketään keskustelua pyytävää ohjata palaamaan virka-aikana asiaan. ■



DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

IMAGESOURCE/SKOY



Äänestä valtuuskunnan vaaleissa!

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON valtuuskunnan vaalien ehdokasasettelu on päättynyt. Vaalikirjeet äänestysmateriaalien kera postitetaan liiton jäsenille viikolla 41. Liiton ylintä päätösvaltaa käyttävä valtuuskunta valitaan vuosiksi 2010–2013.

Tarkkaile postiasi ja muista äänestää!

AKI

AKIn opintomatka Roomaan 2010

AKI järjestää kanttoreille ja papeille yhteisen opintomatkan Roomaan viikolla 38 vuonna 2010. Matkanjohtajina toimivat AKIn toiminnanjohtaja Esko Jossas sekä musiikin asian tuntijamatkanjohtaja. Matkan hinta on noin 1 200 €.

Opintomatkalle voivat osallistua Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Matkalle on mahdollista saada oman liittonsa matka-apuraha. Ilmoittautuminen alkaa ensi vuoden alussa.

8. Diakonian tutkimuksen päivä

DIAKONIAN REAKTIOKYKY

perjantaina 27.11.2009 klo 9.30–15.30
Tieteiden talolla (Kirkkokatu 10, Helsinki)

- | | |
|-------------|---|
| 9.30 | Avaus
Diakonian tutkimuksen seuran puheenjohtaja Mikko Malkavaara |
| 9.45 | Sosiaalipolitiikka lamasta toiseen
Dosentti Raija Julkunen , Jyväskylän yliopisto |
| 10.45 | Muuttuva diakonia sosiaalisessa työssä
Diakoniapastori/sosiaalityöntekijä Taina Paaanen , Harjun seurakunta |
| 11.15 | Lamat, sosiaali- ja terveydenhuolto sekä kolmas sektori
Strategiajohtaja Sakari Möttönen , Jyväskylän kaupunki |
| 12.00 | Lounas (lähistön ravintolat, Tieteiden talolla pieni lounasravintola) |
| 13.00 | Työryhmät

1. Diakonian reaktiokyky (Diakoniabarometri 2009)
Työryhmän kokoaja ja puheenjohtaja: Tomi Oravasaari

2. Diakonian ajankohtaiskysymykset
Työryhmän kokoaja ja puheenjohtaja: Kari Latvus

3. Diakonian tutkimus 1990- ja 2000-luvuilla
Työryhmän kokoaja ja puheenjohtaja: Mikko Malkavaara |
| 15.00–15.45 | Loppukeskustelu ja Sivellin-tunnustuspalkinnon luovuttaminen |

Lisätietoja ja tarkempi ohjelma: www.dts.fi

JUHANI KOSKELIN VOITTI VIIMEISEN LUVIA OPEN PAPPIEN PINGISKISAN

LUVIALLA pidettiin elokuun puolivälissä 18. kerran pappien Luvia Open pingisturnaus. Turnaus pidettiin nyt viimeisen kerran. Tulevaisuudessa vastaavaa turnausta voivat halukkaat jatkaa.

Turnauksen voittajaksi tuli toistamiseen johtava perheneuvoja **Juhani Koskelin** Vantaalta. Hän kuittasi vedenkestävällä tussilla nimensä ja vuosiluvun ikuisesti kiertävään posliiniseen Elsa-kannuun. Se on pidettävä kodissa vuoden ajan näkyvällä paikalla ruumuksesta huolimatta.

Kisoissa aiemmin kunnostautunut Sastamalan kappalainen **Hannu Järventaus** tuli toiseksi hävittyään finaalissa selkein numeroin. Länsi-Porin uusi kirkkoherra **Mika Kyytinen** sai juhlia kolmatta sijaa. Saman seurakunnan pastori **Reija Nordström** tuli neljänneksi.

Voitosta kamppaili kymmenen teologia. Lisäksi oli runsaasti kannustajia. Eniten voittoja kisahistorian aikana on saavuttanut nykyinen Turun piispa **Kari Mäkinen**.

Turnauksen kaava on ollut vuosien ajan samanlainen. Papit ja pappisperheet ovat kokoontuneet ilman viral-



TUULI SEPPÄLÄ

Luvia Open pappien pingisturnauksen palkintojenjaossa johtava perheneuvoja Juhani Koskelin kirjoittaa nimeään ikuisesti kiertävään Elsa-kannuun vedenkestävällä tussilla. Tilannetta seuraavat hopealle tulleet kappalainen Hannu Järventaus ja etualalla oleva Tapio Seppälä turnauksen isäntänä.

lista ohjelmaa yhteen. Ohrankryynivelli ja leppeä yhdessäolo ovat leimanneet kisoja. Itse kisa on käyty pudotuspeleinä. Osanottajia on tullut usein satojen kilometrien takaa.

Turnauksen järjestäjät **Maija-Leena** ja **Tapio Seppälä** ovat halunneet korostaa turnauksen välityksellä pappisperheiden yhteyden hoitamista. Aina ohjelman ei tarvitse olla kovin virallista ja tärkeää.

TAPIO SEPPÄLÄ

PAPPISLIITTO

Santiago de Compostelan opintomatka

PYHIINVAELLUSMATKA Santiago de Compostelaan toteutetaan 19.–28.4.2010.

Pyhiinvaelluksella liitytään Santiagoon tien perinteeseen ja tutustutaan pyhiinvaelluksen historiaan ja nykypäivään. Tavoitteena on oman spiritualiteetin hoitaminen ja rukouksellaman syventäminen.

Pyhiinvaellukselle osallistuminen vaatii kuntoa ja epävarmuuden sietokykyä: majoituksia ei varata etukäteen. Yöpyminen tapahtuu refugioissa, pyhiinvaeltajien turvapaikoissa, joita on lähes jokaisella reitin paikkakunnalla useampi. Koko ryhmä ei useinkaan voi asettua samaan refugioon.

Refugioiden varustetaso on vaatimaton, samassa huoneessa voi nukkua 4–30 pyhiinvaeltajaa, suihkuja on muutamia. Jollei refugioon mahdu, varaudumme etsimään yösijan edullisesta hostelista.

Matkatavarat kannetaan mukana rinkassa koko ajan. Lähtöpaikkana on Ponferradaa edeltävä Rautaristi, josta matkaa Santiagoon on noin 200 km. Kävelyä tulee keskimäärin 25 km päivässä, päivämatkat voivat vaihdella 20–30 km.

Matkanjohtajina toimivat apulais-toiminnanjohtaja Merja Laaksamo sekä hengellisen elämän asiantuntijamatkanjohtaja.

Matkalle voi jo ilmoittautua. Ilmoittautumiset heli.meinola@akilii-tot.fi tai 09 150 2653. Lisätietoja merja.laaksamo@akilii-tot.fi tai puh. 050 5423 664.

Papiston päivät
Hämeenlinnassa
12.–13.10.2010

Kirkon koulutuskeskuksen alkavat koulutukset 2010

PASTORAALIKOULUTUS		
25.-29.1.	Raamattu, tunnustus ja julistus pastoraali I (4 op)	
1.-5.3.	Raamattu, tunnustus ja julistus pastoraali II (4 op)	Koulutusten laajemmat sisällöt ovat verkossa osoitteessa evl.fi/henkilostokoulutus. Koulutukset järjestetään Kirkon koulutuskeskuksessa Järvenpäässä, ellei muuta mainita.
23.-27.8.	Raamattu, tunnustus ja julistus pastoraali III (4 op)	
18.-22.1.	Jumalanpalveluselämän pastoraali I (4 op)	
12.-16.4.	Jumalanpalveluselämän pastoraali II (4 op)	
6.-10.9.	Jumalanpalveluselämän pastoraali III (4 op)	
3.-7.5.	Sielunhoidon pastoraali I (4 op)	
15.-19.11.	Sielunhoidon pastoraali II (4 op)	
8.-12.3.	Kristillisen kasvatuksen pastoraali I (4 op)	
23.-27.8.	Kristillisen kasvatuksen pastoraali II (4 op)	
18.-22.10.	Kristillisen kasvatuksen pastoraali III (4 op)	
8.-12.3.	Seurakunta työyhteisönä pastoraali I (4 op)	
30.8.-3.9.	Seurakunta työyhteisönä pastoraali II (4 op)	
8.-12.11.	Seurakunta työyhteisönä pastoraali III (4 op)	
DIAKONIA JA YHTEISKUNTATYÖ		
15.-17.3. ja 10.-11.5.	Diakonian erityiskoulutuksen moduuli II: Diakonian teologia 1.10 (5 op)	
27.-29.9. ja 15.-16.11.	Diakonian erityiskoulutuksen moduuli III: Diakoniatyön tutkimus ja -metodit 1.10 (5 op)	
JOHTAMINEN JA STRATEGINEN SUUNNITTELU		
29.-31.3. ja 15.-17.9.	Kirjo IID Esimiestyön koulutus 1.10 (15 op)	
1.-3.11.	Talousjohtamisen koulutus 1.10 Kirjo IIB (20 op)	
15.-17.3. ja 20.-21.9.	Kirjo IIB Pienen srk:n talouden johtaminen 1.10 (20 op)	
1.-3.3. ja 11.-13.10.	Kirjo IIC Työalajohtaminen ryhmä I/1.10 (20 op)	
24.-26.3. ja 22.-24.11.	Kirjo IIC Työalajohtaminen ryhmä II/1.10 (20 op)	
1.-3.11.	Kirjo IIC Työalajohtaminen ryhmä III/1.10 (20 op)	
4.-6.10.	Kirjo IIC Aluetyön johtaminen 1.10 (20 op)	
29.-31.3. ja 13.-15.12.	YP: Kristillinen usko ja spiritualiteetti 1.10 (5 op)	
21.-23.4. ja 10.-12.11.	Kirjo IIY Johtaminen ja hallinto seurakunnassa (20 op), Säkö	
25.-27.1., 31.5.-1.6. ja 14.-15.10.	Mukana muutoksessa 2010 (15 op)	
JUMALANPALVELUSELÄMÄ JA JULISTUS		
15.-17.2., 26.-29.4. ja 26.-29.10.	Saarnakurssi 1.10 (16 op)	
6.-8.10.	Sanasta kuvaksi 2010 (3 op)	
toukokuu	Kirkollisten toimitusten ja Syvemmälle messuun opintomatka	
KASVATUS		
8.-10.2. ja 3.-4.5.	Kasvatuksen erityiskoulutus II mod 1.10 Dialogisuus kasvatustyössä (5 op)	
22.-24.9. ja 4.-5.11.	Kasvatuksen erityiskoulutus III mod 1.10 Kasvatuksen menetelmät kirkon työssä (5 op)	
MUSIIKKI		
19.-22.1. ja 14.-16.4.	CANTOR I / 1.10 (4 op)	
6.-10.9.	CANTOR II (3 op)	
26.-30.4.	CANTOR (+) Haapaniemi (3 op)	
1.-2.6. ja 16.-20.8.	Urkujen soiton ja urkujen liturgisen käytön kurssi, aloitus (6 op)	
TYÖNOHJAUS JA MUU OHJAUSTOIMINTA		
22.-24.9. ja 24.-26.11.	Kirkon konsulttivalmennus 1.10 (35 op)	
25.-26.10.	Harjoittelunohjaajakoulutus papeille ja kanttoreille 2010 (1 op)	
SIELUNHOITO		
20.-23.4.	Kokemispohjainen uniryhmäkurssi 2010 (3 op), Lärkkulla, Karjaa	
1.-2.2., 18.-19.3., 20.5. ja 9.-10.9.	Sielunhoidon erityiskoulutus Tampere 2010 (helmikuu testit)	



RODEO

ILMOITTAUDU KANTTORIPÄIVILLE

Viidennet kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään 2.–4.2.2010 Tampereella. Keskeisinä tapahtumapaikkoina ovat Aleksanterin kirkko, Tuomiokirkko, Seurakuntien talo sekä Konsun sali aivan Tampereen ydinkeskustassa.

”Hengissä ja hengessä” -teeman mukaisesti pureudutaan kanttorina olemisen kysymyksiin musiikin ja muusiikkouden, hengellisen elämän sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin näkökulmista. Kaikki kanttorit, kirkkomusiikin opiskelijat sekä kanttorin virasta eläkkeelle jääneet kutsutaan mukaan. Seurakuntiin lähetetään kutsukirje. Kanttoripäivät ovat avoinna myös muille ammattiryhmille.

Ohjelma

Avajaisissa Aleksanterin kirkossa 2.2.2010 klo 13 esitellään Tampereen hiippakuntaa ja tamperelaisuutta musiikin, kuvan ja sanan keinoin. Päätösmessuun kokoonnutaan Tampereen piispan Matti Revon johdolla 6.2.2010 klo 11.30 alkaen. Ensimmäistä kertaa Kanttoripäivillä vietetään myös Tuomasmessua. Sen lisäksi että kuuntelemme korkeatasoisia esityksiä, osallistumme yhdessä musiikin tekemiseen. Kanttorit tervehtivät kaupunki-

laisia laulamalla muutamia lauluja Vanhan kirkon portailla. Lisäksi ohjelmaan kuuluu jo perinteinen illanvietto.

Työpajat ovat olennainen osa päivien ohjelmaa. Haluamme tarjota runsaan valikoiman erilaisia pysähdyksiä kanttorin identiteetin tutkimiseen. Työpajoista saa ohjeita ja innostusta mm. kuorosvengiin, työalajohtamiseen, pyhiinvaelluslauluihin sekä kehonkieleen.

Nuottinäyttely järjestetään tälläkin kertaa. Paikkana on Seurakuntien talon juhlasali.

Kustannukset ja ilmoittautuminen

Kanttoripäivien osallistumismaksu on 30.10.2009 mennessä ilmoittautuville 110 €, ja se sisältää kaiken ohjelman sekä ohjelmaan merkityt kahvit ja salaattibuffetin. Tämän jälkeen maksu on 135 €, ja viimeinen ilmoittautumispäivä on 15.1.2010. Osallistumismaksu opiskelijoilta on 20 €. Majoituksista, matkoista ja ruokailuista osallistujat huolehtivat itse.

Järjestäjät

Kanttoripäivien järjestäjinä ovat Kirkon jumalanpalveluselämän ja musiikkitoiminnan yksikkö (KJM) yh-

dessä Suomen Kanttori-urkuriliiton, Tampereen hiippakunnan, Tampereen seurakuntayhtymän, Suomen Kirkkomusiikkiliiton, Teologit ja kirkkomuusikot ry:n ja Seurakuntien Lapsityön Keskuksen kanssa.

Ohjelma kokonaisuudessaan, ilmoittautumislomake sekä hotelli-info löytyvät verkosta osoitteesta <http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/kjanp.html>.

Linkki sekä ohjelmaan että ilmoittautumislomakkeeseen on myös AKIn ja SKUL:n kotisivuilla.

Opiskelijat huomio! Kanttori-urkuriliiton hallitus on päättänyt, että liitto maksaa kymmenen ensimmäiseksi Kanttoripäiville ilmoittautuneen liiton opiskelijajäsenen päivien osallistumismaksun ja korvaa matkakustannukset (halvimman kulkuneuvon mukaan) sekä majoituksen Omenahotellissa 2–4 hengen huoneessa (varaus/maksu hoidettava itse). Ilmoitamme asiasta ennen Kanttoripäiviä ko. henkilöille. Myös omasta oppilaitoksesta kannattaa kysyä tukea päiville osallistumiseen!

Tervetuloa Kanttoripäiville!

HENGISSÄ JA HENGESSÄ

KANTTORIPÄIVÄT 2.-4.2. 2010 TAMPEREELLA

OHJELMA

TIISTAI 2.2.

10.00 – 12.45 ja 14.15 – 18.00 Ilmoittautuminen (Seurakuntien talo, Näsilinnank. 26)

10.00 – 18.30 Nuottinäyttely (Näsin sali, Näsilinnank. 26)

13.00 Avajaiset (Aleksanterin kirkko, Pyynikin kirkkopuisto)

Näkökulmia Tampereen hiippakuntaan, tamperelaisuuteen ja Tampereen Kanttoripäiviin. Mukana mm. pormestari Timo P. Nieminen, tuomiorovasti Olli Hallikainen, Poikakuoro Pirkanpojat ja Tampereen seurakuntien musiikinopetuksen oppilaita.

14.15 Kahvit (Konsun sali, Hämeenpuisto 28)

15.00 – 16.30 Pysy hengissä, mori ens! (Konsun sali, Hämeenpuisto 28)

Kuinka kanttorina pysyn hengissä ja hengessä alati muuttuvassa kirkossa ja yhteiskunnassa? Keskustelua johtamassa toimittaja Ainomaija Pennanen, vieraina toimittaja, rovasti Hilikka Olkinuora, kanttori Leena Tiitu ja kanttori Petri Lintunen.

Tauko (mahdollisuus tutustua nuottinäyttelyyn klo 18.00 asti)

19.00 Tuomasmessu (Aleksanterin kirkko, Pyynikin kirkkopuisto)

Yhteinen messu Tampereen Tuomasysteisin kanssa. Messun toimittavat yhteisen seurakuntatyön johtaja Timo Takala ja pastori Minnamaria Tammisalo, musiikista vastaa Tuomaskuoro ja -orkesteri johtajana Timo Saarinen. Messun jälkeen kirkkokahvit kirkon kryptassa.

22.00 Urkukonsertti (Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu)

Gianluca Libertucci, Rooman Pietarinkirkon urkuri. Käsiohjelma 10 €, Kanttoripäivien osallistumistunnuksella ilmainen.

KESKIVIIKKO 3.2.

10.00 – 17.30 Nuottinäyttely (Näsin sali)

9.00 – 11.00 Kanttorit työaikalain piiriin? (Konsun sali, Hämeenpuisto 28)

Kirkossa kokeillaan parhaillaan, soveltuisiko hengelliseen työhön säännelty työaika, jonka toteutumista seurataan ja josta voidaan maksaa ns. työaikakorvauksia. Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n toiminnanjohtaja, kirkon sopimuspöydän pääneuvottelija Esko Jossas kertoo Meilahdessa ja Raisiossa toteutettavan kokeilun etenemisestä ja johdattaa keskustelemaan siitä, miten työaikaan siirtyminen vaikuttaisi kanttorin työhön.

11.00 – 13.00 Tauko (lounas, nuottinäyttelyä ym.)

13.00 – 16.30 Työpajat (ks. liite)

Työpajat A: klo 13 – 16.30

 B: klo 13 – 14.30 (tässä jaksossa olevat työpajat toistuvat myös jaksossa C)

 C: klo 15 – 16.30

Tauko (mahdollisuus tutustua nuottinäyttelyyn klo 17.00 asti)

18.00 Lauluhetki Vanhan kirkon portailla (Keskustori)

Kanttoripäivien osallistujat tervehtivät tamperelaisia laulamalla muutamia lauluja. Kuoroa johtaa kuorokapellimestari Heikki Liimola.

Siirrymme kynttiläkulkueena Tuomiokirkkoon.

19.00 Konsertti (Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu)

Heikki Sarmanto: Requiem

Esiintyjät: Händel-kuoro solisteineen ja Heikki Sarmannon yhtye, joht, Debra Gomez-Tapio.

Liput 20/15 €, osallistumistunnuksella vapaa pääsy.

20.30 Illanvietto juhlatila Palatsissa (Hämeenkatu 30)

Salaattibuffet

Hieman ohjelmaa ja seurustelun sakramentin harjoittamista. Juhlavaatetus oman maun mukaan.

TORSTAI 4.2.

9.00 – 10.45 Katse tulevaisuuteen! (Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu)

Tutustumme laulaen Yhteiskustannuksen ja Sulasolin materiaaliin, tietoa Kirkon musiikki-juhlista 2012 ja Ilon kautta -festivaalista 2010.

10.45 – 11.30 Kahvit kirkon alakerrassa

11.30 Messu (Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu)

Kanttoripäivien päätösmessun toimittaa piispa Matti Repo avustajineen. Kanttorina Tuomas Laatu, urkurina Matti Hannula, Suomen Kanttorikuoroa johtaa Jani Sivén. Kanttoripäivien osallistujat vastaavat moniäänisestä virsilaulusta.

13.00 Kanttoripäivät päättyvät

18.00 Kantaattikurssin loppukonsertti (Aleksanterin kirkko, Pyynikin kirkkopuisto)

TYÖPAJAT

A: 13 – 16.30**B: 13 – 14.30** (tässä jaksossa olevat työpajat toistuvat myös seuraavassa jaksossa)**C: 15 – 16.30**

- kahvi n. 14.45 siinä työpajassa, joka alkaa klo 15 (A:ssa jossakin vaiheessa keskellä)
- osallistuja voi valita joko yhden A-jaksosta tai yhden B:stä ja yhden C:stä

*Yksi A***A–TYÖPAJAT KLO 13–16.30***Kantaattikurssi* (Pirkanmaan ammattikorkeakoulun musiikin toimipiste, F.E.Sillanpään katu 9)

Työpajassa on mahdollisuus seurata harjoituksia, joissa ennakkoon valitut aktiivioppilaat harjoittavat solistien, kuoron ja orkesterin johtamista kapellimestari Ari Angervon opastuksella. Aktiivioppilaina ovat kurssille valitut kanttorit ja PIRAMK, Musiikin kirkkomusiikin opiskelijat. Työpaja järjestetään PIRAMK, Musiikin ja Kirkon koulutuskeskuksen yhteistyönä. Kanttoripäivien ohjelma pyritään ottamaan huomioon kurssiaikataulussa.

Kantaattikurssin päätöskonsertti järjestetään 4.2. klo 18.00 Aleksanterin kirkossa.

Psalmeja ja pyhiinvaelluslauluja (Vanha kirkko, Keskustori 6)

Yksiäänistä yhteislaulua keskiaikaisin ja hiukan tuoreemminkin sävelin. Pyhiinvaelluslauluihin johdattaa MA Marja Korkala. Psalmeihin syvennymme hiippakuntakanttori Aija-Leena Rannan kanssa.

Kuoro svengaamaan! (Konsun Sali, Hämeenpuisto 28)

Minkälaisiin asioihin on kiinnitettävä huomio, kun kuoron kanssa lauletaan gospelia, afromusiikkia tai latinalaisamerikkalaisia lauluja? Tule hakemaan ideoita ja vinkkejä ja kokemaan itse, miten rytmi sykkii. Eniten oppii se, joka vähiten osaa! Työpajan vetää hiippakuntas sihteeri Jan Hellberg.

Urķuretki (lähtöpaikka Vanhan kirkon edestä, Keskustori)

Kolmen kirkon kierros (Aleksanteri, Viinikka, Aitolahti). Tutustutaan erilaisiin urkuihin ja akustisiin tiloihin, keskustellaan urkuihin liittyvistä kysymyksistä Urķuhanke seurakunnassa -ohjeiston pohjalta, esillä mm. sähköurkuihin liittyviä näkökulmia. Kahviakin on tarjolla. Mukana Kirkon urkuasiain neuvottelukunnan jäseniä, emäntänä kanttori Paula Siren. Lähtö kierrokselle klo 13 Keskustorilta. Max 55 osallistujaa.

*Tai yksi B ja yksi C***B–TYÖPAJAT KLO 13–14.30***Kehorytmien ja koreografisten elementtien käyttö* (Seurakuntien talo, kokoushuone Nasaret, Näsilinnank. 26)

Työpajassa liikutaan, soitetaan, lauletaan ja loruillaan. Ääni liikkuu ja liike soi. Opettamassa kehorytmiikan uranuurtaja, Espoon Musiikkiopiston rytmiikan lehtori Elina Kivelä-Taskinen.

Kanttori työalajohtajana (Seurakuntien talo, kokoushuone Ateena, Näsilinnank. 26)

Uusi palkkausjärjestelmä ja seurakuntaliitokset edellyttävät lähiesimiesportaana perustamista lähes kaikkien seurakuntien hallintoon. Yhä useampi kanttorikin saa hoitaakseen työalajohtajan tehtävät. Jos toimit

työalajohtajana tai olet siitä kiinnostunut, tule vaihtamaan kokemuksia ja pohtimaan vastauksia johtamisen kiperiin kysymyksiin. Keskustelua pohjustavat Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n apulaistoinnin johtaja Annamari Jokinen ja Hyvinkään seurakunnan johtava kanttori Erkki Hannonen.

Kanttorit kirkkomusiikin tutkijoina (Seurakuntien talo, kokoushuone Emmaus, Näsilinnank. 26)

Suomalainen kirkkomusiikkiin suuntautunut tutkimus ei voi vielä ylpeillä laajuudellaan. Henricus Munck (De usu organorum in templis; Turun akademia v. 1679), Ilmari Krohn ja Toivo Haapanen ovat vain harvoin saaneet seuraajikseen kanttoreita oman alansa tutkijoiksi.

Työpajaan osallistujilla on mahdollisuus pohtia erilaisia kirkkomusiikin tutkimukseen liittyviä kysymyksiä, saada tietoa Sibeliuksen Akatemian Kirkkomusiikin osastossa tapahtuvasta tutkijakoulutuksesta ja mahdollisesti virikkeitä omille lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon tähtääville jatko-opinnoille sekä aktiivisesti osallistuen seurata Kirkkomusiikin osaston jatko-opiskelijoiden tutkimushankkeiden esittelyjä. B- ja C-jaksojen tutkimusaiheiden esittelyt eroavat toisistaan. Työpajan vetäjänä on Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin professori Jorma Hannikainen.

Asahi-liikunta (Haarlan Palatsi, Hatanpään valtatie 2 B)

Asahi on suomalaisten lääkäreiden kehittämä liikuntamuoto, jossa yhdistyvät sekä itämaisen että länsimaisen terveysliikunnan parhaat perinteet. Siinä koko keho avataan helposti omaksuttavilla liikkeillä systemaattisesti niskasta nilkkoihin, ja Asahi-harjoitukset sopivatkin erinomaisesti esimerkiksi kuoroharjoituksen lämmittelyksi. Liikkumisen tapa on hidasta ja pehmeää ja liikkeet tehdään hengityksen kannattelemisella. Asahi sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille. Tule mukavissa vaatteissa! Korkeintaan 20 osallistujaa.

Haavoittunut enkeli Kuoleman puutarhassa – kuua ja musiikkia (Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu)

Maamme kauneimmaksi valitun Tampereen Tuomiokirkon esittelee opas Kaarina Paakkanen. Musiikista vastaa Pekka Paakkanen, viulu.

Spiritualiteetti (Seurakuntien talo, kokoushuone Betlehem/Nasaret, Näsilinnank. 26)

Kanavassa tarkastellaan oman hengellisen ja ammatillisen matkan maisemaa ja sen sisäistä dynamiikkaa. Mitä merkitsee kirkas valo, sumun hämärä, pimeä yö, uuden valon koittaminen ammatillisella ja hengellisellä matkalla? Millaisessa maastossa kuljen juuri nyt? Ammatillisuuden ja spiritualiteetin väliseen vuoropuheluun ohjaavat Jussi Holopainen ja Marjatta Hannula. Jussi Holopainen on työnohjaaja, työyhteisökonsultti ja psykoterapeutti, Tampereen hiippakunnan pastoraalitoimen hiippakuntas sihteeri. Marjatta Hannula on kanttori ja työnohjaaja. Max 15 osallistujaa.

Kirkkomusikari (Finlaysonin kirkko, Puuvillatehtaankatu 2)

Seurakunnan musiikkileikkikoulutoiminta laajenee! Mitä kaikkea voisivat olla kanttorin vetämät kirkkomusikarit?

Uutta materiaalia tähän toimintaan sekä kaikkeen varhaisiän musiikkikasvatukseen seurakunnassa esittelee Seurakuntien Lapsityön Keskuksen musiikkikouluttaja Mari Torri-Tuominen.

C-TYÖPAJAT KLO 15–16.30

Kehorytmien ja koreografisten elementtien käyttö (Seurakuntien talo, kokoushuone Nasaret, Näsilinnank. 26)

Työpajassa liikutaan, soitetaan, lauletaan ja loruillaan. Ääni liikkuu ja liike soi. Opettamassa kehorytmiikan uranuurtaja, Espoon Musiikkiopiston rytmiikan lehtori Elina Kivelä-Taskinen.

Kanttori työalajohtajana (Seurakuntien talo, kokoushuone Ateena, Näsilinnank. 26)

Uusi palkkausjärjestelmä ja seurakuntaliitokset edellyttävät lähiesimiesportaan perustamista lähes kaikkien seurakuntien hallintoon. Yhä useampi kanttorikin saa hoitaakseen työalajohtajan tehtävät. Jos toimit työalajohtajana tai olet siitä kiinnostunut, tule vaihtamaan kokemuksia ja pohtimaan vastauksia johtamisen kiperiin kysymyksiin. Keskustelua pohjustavat Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n apulaistoitominnanjohtaja Annamari Jokinen ja Hyvinkään seurakunnan johtava kanttori Erkki Hannonen.

Kanttorit kirkkomusiikin tutkijoina (Seurakuntien talo, kokoushuone Emmaus, Näsilinnank. 26)

Suomalainen kirkkomusiikkiin suuntautunut tutkimus ei voi vielä ylpeillä laajuudellaan. Henricus Munck (De usu organorum in templis; Turun akademia v. 1679), Ilmari Krohn ja Toivo Haapanen ovat vain harvoin saaneet seuraajikseen kanttoreita oman alansa tutkijoiksi.

Työpajaan osallistujilla on mahdollisuus pohtia erilaisia kirkkomusiikin tutkimukseen liittyviä kysymyksiä, saada tietoa Sibelius-Akatemian Kirkkomusiikin osastossa tapahtuvasta tutkijakoulutuksesta ja mahdollisesti virikkeitä omille lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon tähtääville jatko-opinnoille sekä aktiivisesti osallistuen seurata Kirkkomusiikin osaston jatko-opiskelijoiden tutkimushankkeiden esittelyjä. B- ja C-jaksojen tutkimusaiheiden esittelyt eroavat toisistaan. Työpajan vetäjänä on Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin professori Jorma Hannikainen.

Asahi-liikunta (Haarlan Palatsi, Hatanpään valtatie 2 B)

Asahi on suomalaisten lääkäreiden kehittämä liikuntamuoto, jossa yhdistyvät sekä itämaisen että länsimaisen terveysliikunnan parhaat perinteet. Siinä koko keho avataan helposti omaksuttavilla liikkeillä systemaattisesti niskasta nilkkoihin, ja Asahi-harjoitukset sopivatkin erinomaisesti esimerkiksi kuoroharjoituksen lämmittelyksi. Liikkumisen tapa on hidasta ja pehmeää ja liikkeet tehdään hengityksen kannattelemisena. Asahi sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille. Tule mukavissa vaatteissa! Korkeintaan 20 osallistujaa.

Haavoittunut enkeli Kuoleman puutarhassa – kuvaa ja musiikkia (Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu)

Maamme kauneimmaksi valitun Tampereen Tuomiokirkon esittelee opas Kaarina Paakkanen. Musiikista vastaa Pekka Paakkanen, viulu.

Spiritualiteetti (Seurakuntien talo, kokoushuone Betlehem, Näsilinnank. 26)

Kanavassa tarkastellaan oman hengellisen ja ammatillisen matkan maisemaa ja sen sisäistä dynamiikkaa. Mitä merkitsee kirkas valo, sumun hämärä, pimeä yö, uuden valon koittaminen ammatillisella ja hengellisellä matkalla? Millaisessa maastossa kuljen juuri nyt? Ammatillisuuden ja spiritualiteetin väliseen vuoropuheluun ohjaavat Jussi Holopainen ja Marjatta Hannula. Jussi Holopainen on työnohjaaja, työyhteisökonsultti ja psykoterapeutti, Tampereen hiippakunnan pastoraalitoimen hiippakuntasihtööri. Marjatta Hannula on kanttori ja työnohjaaja. Max 15 osallistujaa.

Kirkkomusikari (Finlaysonin kirkko, Puuvillatehtaankatu 2)

Seurakunnan musiikkileikkikoulutoiminta laajenee! Mitä kaikkea voisivat olla kanttorin vetämät kirkkomusikarit?

Uutta materiaalia tähän toimintaan sekä kaikkeen varhaisiän musiikkikasvatukseen seurakunnassa esittelee Seurakuntien Lapsityön Keskuksen musiikkikouluttaja Mari Torri-Tuominen.



Hengessä ja hengissä

Kanttoripäivät Tampereella 2. - 4.2.2010

ILMOITTAUTUMISLOMAKE

nimi	_____
työtehtävä	_____
lähiosoite	_____
postitoimipaikka	_____
laskutusosoite	_____
sähköposti	_____
puhelin	_____

Työpajatöskentely keskiviikkona 3.2. klo 13.00 - 16.30

Voit valita vaihtoehtoisesti A:n tai B + C:n; huomaa työpajojen kesto

VAIHTOEHTO 1: A-työpaja

A-työpajat klo 13.00 - 16.30

	1. toive	2. toive
1. Kantaattikurssi	☐	☐
2. Psalmeja ja pyhiinvaelluslauluja	☐	☐
3. Kuoro svengaamaan!	☐	☐
4. Urkuretki	☐	☐

Ilmoittautumislomake palautetaan **30.10. mennessä** osoitteella:

Toimistosihtööri Minna Paavola
Kirkkohallitus / KJM
Kanttoripäivät
PL 185
00161 Helsinki

faksi (09) 180 2540
Voit täyttää lomakkeen myös osoitteessa

<http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/tampere-10.html>

VAIHTOEHTO 2: B+C-työpajat

B-työpajat klo 13.00 - 14.30

	1. toive	2. toive
1. Kehorytmien ja koreografisten elementtien käyttö	☐	☐
2. Kanttori työalajohtajana	☐	☐
3. Kanttorit kirkkomusiikin tutkijoina	☐	☐
4. Asahi -liikunta	☐	☐
5. Haavoittunut enkeli Kuoleman puutarhassa - kuvaa ja musiikkia	☐	☐
6. Spirituaaliteetti	☐	☐
7. Kirkkomuskari	☐	☐

C-työpajat klo 15.00 - 16.30

	1. toive	2. toive
1. Kehorytmien ja koreografisten elementtien käyttö	☐	☐
2. Kanttori työalajohtajana	☐	☐
3. Kanttorit kirkkomusiikin tutkijoina	☐	☐
4. Asahi -liikunta	☐	☐
5. Haavoittunut enkeli Kuoleman puutarhassa - kuvaa ja musiikkia	☐	☐
6. Spirituaaliteetti	☐	☐
7. Kirkkomuskari	☐	☐

päiväys ja allekirjoitus

Paula Huju, opiskelija-asiamiehen sijainen

Mus. yo Paula Huju on aloittanut syyskuussa AKIn toimistossa osa-aikaisena opiskelija-asiamiehen sijaisena.

Paula tehtävänä on luotsata Kanttoriurkuriliiton opiskelijatoimintaa Annukka Ruusulan vanhempainvapaan ajan. Paulalta opiskelijat saavat neuvoja opiskelijaedunvalvontaan liittyvissä asioissa, ja hän toimii opiskelijatoimikunnan sihteerinä. Hänet tullaan näkemään syksyn aikana myös oppilaitoksiin jalkautuneena. Kyselimme Paulalta ensimmäisiä tunteita opiskelija-asiamiehen tehtävän alkaessa.

Kuka olet ja mistä tulet?

Paula Huju, musiikin opiskelija Espoosta. Tämän vuoden alusta lähtien olen ollut mukana AKIn opiskelijatoimikunnassa ja opiskelijaedustajana AKIn ja SKUL:n hallituksissa. Opiskelen Sibelius-Akatemiassa Helsingissä kuudetta vuotta. Kanttorin työstä

oma kokemukseni koostuu lähinnä kesäsijaisuuksista, kuten useilla muillakin opiskelijoilla.

Mihin ammattiyhdistysliikettä mielestäsi tarvitaan?

Valvomaan jäsenkuntansa etuja, neuvottelemaan jäsentensä puolesta heidän ammatteensa liittyvistä eduista, mm. palkasta. Opiskelijatoiminta ammattiyhdistysliikkeessä on tärkeää, sitä kautta saadaan opiskelijoiden ääni kuulumaan niin kirkon kuin koko ammattiyhdistystoiminnan kentässä.

Millaisia edunvalvontatarpeita kirkkomusiikin opiskelijoilla mielestäsi on?

Monet tekevät jo opiskeluaikanaan sijaisuuksia ja keikkoja, mm. näihin liittyvät palkkaussasiat ovat tärkeä osa edunvalvontaa. Ammattiliiton jäsenenä pääsee jo opiskeluaikana tutustumaan oman ammattikuntansa työkenttään.

Jäseneksi kannattaa liittyä heti opiskelujen alettua, tällöin saa opastusta työhön liittyvissä käytännön asioissa jo opiskeluaikana. Valmistumisen yhteydessä opiskelijan tulee muistaa liittyä varsinaiseksi jäseneksi, sillä opiskelijajäsenyys päättyy, kun opiskelija valmistuu. Opiskelijajäsenyyshän on ilmainen, ja siihen kuuluvat lähes kaikki samat edut kuin varsinaisillekin jäsenille.

Minkä asian näet ensisijaisena opiskelija-asiamiehen tehtävässä?

Mielestäni opiskelijajäsenten edunvalvonta sekä uusien opiskelijajäsenten rekrytointi ja neuvonta

ovat tärkeitä. Opiskelijoiden tapaaminen on tärkeää opiskelun eri vaiheissa: heti opiskelujen alkuvaiheessa, valmistumisen kynnyksellä ja toki siinä välissäkin.

Yhteistyö eri oppilaitosten ja muiden yhteistyötahojen kanssa on tärkeä osa opiskelija-asiamiehen tehtävää. Opiskelijatoimikunta, johon kuuluu opiskelijoita kaikista kanttorin virkaan valmistavista oppilaitoksista, koontuu muutaman kerran lukukaudessa. Lisäksi opiskelija-asiamies on mukana akavalaisessa opiskelijatoiminnassa.

Missä tilanteissa ja millä tavoin kirkkomusiikin opiskelijan kannattaa olla yhteydessä Sinuun?

Kaikissa opiskeluun ja kanttorin työhön liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä. Jos en itse osaa vastata, niin selvitetään tai autan eteenpäin. Yhteyttä kannattaa ottaa puhelimitse, sähköpostitse tai vaikka koulun käytävällä, mikä tietysti koskee lähinnä Helsingissä opiskelevia. Ennen kaikkea kannattaa tietysti olla paikan päällä oman oppilaitoksen infotilaisuuksissa, joissa olen paikalla.

Millaista ammattiliittoyhteistyötä teologian ylioppilailla ja kirkkomusiikin opiskelijoilla voi mielestäsi olla?

Erilaisten yhteisten tilaisuuksien järjestäminen, joissa kanttori- ja teologiopiskelijat pääsevät vaihtamaan ajatuksia toistensa kanssa. Työkenttä on niin monelta osin yhteinen, että tällaisia tilaisuuksia kannattaa ehdottomasti järjestää.

AKI on mukana mm. 12.11. järjestettävässä Kirkon päivässä, joka on opiskelijoiden, tiedekuntien ja kirkon edustajien yhteinen tilaisuus. Yhteistyötä tehdään AKIn opiskelijatyöryhmässä, joka on kanttori- ja teologiopiskelijoiden yhteinen työryhmä. ■



Paula Hujun tavoittaa liiton toimistosta. Hän on myös läsnä oppilaitosten infotilaisuuksissa.

SINUSTAKO VAIKUTTAJA? VAALIT TULOSSA!

Haluatko olla päättämässä pappien ja kanttorien edunvalvonnasta? Ensi vuonna valitaan uudet valtuustot Suomen Kanttori-urkuriliitolle, Suomen kirkon pappisliitolle ja Akavan kirkollisille ammattiliitoille AKI:lle vuosiksi 2010–2013.

Kanttori-urkuriliiton valtuustossa on jaossa 12 paikkaa ja Pappisliiton valtuustossa 28 paikkaa. Jäsenliittojen valtuustojen jäsenet muodostavat yhdessä AKIn valtuuston, yhteensä paikkoja on 40.

Äänestys tapahtuu niin, että Kanttori-urkuriliiton jäsen äänestää oman jäsenjärjestönsä ehdokasta ja Pappisliiton jäsen omaansa. Äänestäminen tapahtuu vuonna 2010 viikoilla 4, 5 ja 6.

Tänä syksynä on aika asettaa ehdokkaita. Siksi toivommeikin aktiivisuutta perusliittojen jäseniltä. Ole mukana vaikuttamassa! Kenen sinä haluaisit istuvan valtuustossa hiippakunnastasi ja järjestöstäsi?

- Lue tarkemmat ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi (löytyvät seuraavilta sivuilta).

- Kysy henkilöitä, joiden haluat asettuvan ehdolle (kannattaa asettaa useampi ehdokas samalle listalle).

- Kerää vähintään kolme henkilöä, jotka tukevat samoja ehdokkaita ja perusta valitsijayhdistys.

- Täytä perustamisasiakirja.

- Lähetä ehdokaslista ja perustamisasiakirja AKIn toimistoon viimeistään 30.10.2009 klo 12.

Mikäli sinulla on kysymyksiä vaaleihin liittyen, soita AKIn toimistoon puh. (09) 150 2453.

Tarkemmat ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi löytyvät tämän lehden seuraavilta sivuilta ja liittojen kotisivuilta osoitteesta www.akiliitot.fi.



RODEO

DET ÄR VALTIDER! VAR MED OCH PÅVERKA!

Vill du vara med och besluta om prästernas och kantorernas intressebevakning? År 2010 väljs nya fullmäktige för Finlands Kantor-organistförbund, Finlands kyrkas prästförbund och Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI för åren 2010–2013.

Kantor-organistförbundets fullmäktige består av 12 platser och Prästförbundets av 28 platser. Medlemsförbundets fullmäktigeledamöter bildar tillsammans AKIs fullmäktige (40 platser).

Medlemmarna i Kantor-organistförbundet röstar på det egna medlemsförbundets kandidater och Prästförbundets medlemmar röstar på motsvarande sätt på de egna kandidaterna.

Röstningen sker under veckorna 4,

5 och 6 år 2010.

Under denna höst är det dags att ställa upp kandidater och vi hoppas på stor aktivitet bland medlemsförbundens medlemmar.

Var med och påverka! Vilka medlemmar vill du att skall representera ditt stift och ditt förbund i fullmäktige?

- Läs instruktionerna för uppställande



RODEO

av kandidater.

- Fråga de personer som du vill att skall ställa upp (det lönar sig att ha flera kandidater på samma lista).

- Samla minst tre personer som stöder samma kandidater och grunda en valmansförening.

- Fyll i valurkunden.

- Sänd kandidatlistan och valurkunden till AKIs kansli senast den 30 oktober 2009 kl. 12.

Har du frågor kan du ringa till AKIs kansli, tfn (09) 150 2453.

Närmare direktiv för uppställande av kandidater finns på följande sidor. Direktiven finns också på förbundens hemsidor under adressen www.akiliitot.fi.

OHJEET EHDOKKAIDEN ASETTAMISEKSI

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n ja sen perusliittojen valtuuston jäsenten vaaliin 2010

YLEISTÄ

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n sääntöjen mukaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jonka jäsenet valitaan joka neljäs vuosi. Valtuutetut valitaan helmikuussa 2010. Heidän tuleva toimikautensa on 2010 – 2013.

Vaaleista on säännökset perusliittojen säännöissä ja AKIn sääntöjen 7 – 9 §:ssä sekä tarkemmat määräykset valtuuston vahvistamassa vaalijärjestyksessä. Nämä ohjeet on laadittu mainittujen sääntökohtien ja valtuuston vuonna 2009 hyväksymän vaalijärjestyksen pohjalta.

AKIn vaalijärjestyksen mukaan AKIn perusliittojen Suomen Kanttori-urkuriliiton (SKUL) ja Suomen kirkon pappisliiton (SKPL) vaalit on yhdistetty AKIn vaaleihin. Kaikki kolme vaalia järjestetään samalla kertaa, ja Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton valtuuston jäseniksi valitut tulevat samalla valituiksi AKIn valtuustoon. Valtuustopaikat jakaantuvat AKIn sääntöjen ja perusliittojen 1.1.2009 jäsenmäärien perusteella siten, että Kanttori-urkuriliiton jäsenillä on 12 paikkaa ja Pappisliiton jäsenillä 28 paikkaa.

AKIn ja sen perusliittojen vaalijärjestykset ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta samansisältöiset, jotta vaalien hallinnointi on mahdollisimman tehokasta. Eroavaisuudet ovat seuraavat:

2 § SKUL:ssa ei ole maisterijäseniä eikä kaksoisjäseniä, kuten SKPL:ssä.

11 § SKUL:n jäseniä ei hallinnollisesti kirkossa ole asetettu tiettyyn hiippakuntaan. Alueellisen tasapuolisuuden vuoksi myös SKUL:ssa on kuitenkin haluttu kiintäydä valtuustopaikat hiippakunnittain. SKUL:n vaalijärjes-

tyksessä on määrätty, että jäsenen katsotaan kuuluvan siihen hiippakuntaan, jonka alueella hän työskentelee. Rajatapausten kohdalla ratkaisun tekee SKUL:n vaalilautakunta.

13 § Varajäsenten valinta SKUL:n jäsenten osalta tapahtuu hiippakunnittain – ei ehdokaslistoittain – vertauslukkujen suhteessa. Jos hiippakunnasta loppuvat ehdokkaat, varajäsen voidaan valita toisesta hiippakunnasta vertauslukkujen suhteessa.

VAALILAUTAKUNTA

Hallitus asetti 29.4.2009 vaalilautakunnan, joka on muodostettu perusliittojen vaalilautakuntien jäsenistä. Sen jäseninä ovat kanttori Mikael Helenelund, kanttori Mari Lamminen, pastori Merja Laaksamo, pastori Jukka Pohjolan-Pirhonen, kanttori Annukka Ruusula, sekä pastori Ulla Savonen. Puheenjohtajakseen lautakunta valitsi Jukka Pohjolan-Pirhosen ja varapuheenjohtajakseen Mari Lamminen. Lautakunnan sihteerinä toimii HSO-sihteerit Tuula Anttonen.

Vaalilautakunnan tehtävänä on vaalin valmistelu ja tuloksen toteaminen.

HIIPPAKUNNITTAIN TOIMITETTAVA VÄLITÖN, SALAINEN JA SUHTEELLINEN VAALI

Jokaisella AKIn perusliiton varsinaisella jäsenellä ja maisterijäsenellä – myös eläkeläisellä ja ns. kaksoisjäsenellä (henkilö, joka on toisen akavalaisen liiton varsinainen jäsen) – on vaalissa yksi ääni. Hän voi äänestää vain omaan hiippakuntaansa ja perusliittoonsa kuuluvaa ehdokasta. Vaali on ns. suhteellinen listavaali, jota varten on mahdollisuus etukäteen perustaa valitsijayhdistys ja asettaa omat eh-

dokkaat. Vaalin tulos määräytyy siten, että eniten ääniä saanut ehdokaslistaan kuuluva ehdokas saa vertauslukuun ehdokaslistan koko äänimäärän. Toiseksi eniten ääniä saanut saa vertauslukuun puolet ehdokaslistan äänimäärästä, kolmanneksi eniten ääniä saanut kolmanneksen jne.

Vaali on välitön ja salainen. Vaaliin voi osallistua vain lähettämällä vaalilipun vaalilautakunnalle. Äänestämistä annetaan jäsenpostituksena erilliset ohjeet hyvissä ajoin ennen vaalia.

VALITSIJAYHDISTYKSEN ALLEKIRJOITTAJAT

1. Valitsijayhdistyksen perustajina (allekirjoittajina) tulee olla vähintään kolme perusliittonsa varsinaista jäsentä: allekirjoittajien enimmäismäärää ei ole rajoitettu.

2. Allekirjoittajien on kuuluttava samaan hiippakuntaan ja perusliittoon kuin asetetut ehdokkaat.

3. Jäsen saa allekirjoittaa vain yhden perustamisasiakirjan; mikäli hän allekirjoittaa useampia, hänen nimensä poistetaan kaikista perustamisasiakirjoista.

4. Valitsijayhdistyksen asiamiehenä on perustamisasiakirjan ensimmäinen allekirjoittaja, joka ei voi olla ehdokkaana.

5. Allekirjoittajien nimet julkaistaan Cruxissa 6/2009 yhdessä ehdokkaiden nimien kanssa.

EHDOKKAAT

1. Ehdokkaan on oltava Suomessa asuva AKIn perusliiton varsinainen jäsen, joka ei ole eläkkeellä ja joka on hyväksytty varsinaiseksi jäseneksi ennen 30.6.2009.

2. Ehdokkaan on kuuluttava samaan hiippakuntaan ja perusliittoon

kuin valitsijayhdistyksen allekirjoittajat.

3. Ehdokkaan on annettava suostumuksensa ehdokkaaksi asettamiselle.

Suostumuksen osoituksena on asiamiehen vakuutus. Ehdokas saa suostua vain yhden ehdokaslistan ehdokkaaksi.

4. Ehdokkaiden nimet julkaistaan Cruxissa 6/2009 yhdessä allekirjoittajien nimien kanssa.

VALTUUSTOPAIKAT

Hiippakuntien valtuustopaikkojen lukumäärät ovat:

Suomen Kanttori-urkuriiliitto

(yhteensä 12 paikkaa):

Hiippakunta	Jäsenmäärä	Valtuustopaikat
Turku	140	2
Tampere	146	2
Oulu	148	2
Mikkeli	99	1
Borgå	101	1
Kuopio	91	1
Lapua	106	1
Helsinki	106	1
Espoo	74	1

Suomen kirkon pappisliitto

(yhteensä 28 paikkaa):

Hiippakunta	Jäsenmäärä	Valtuustopaikat
Turku	393	3
Tampere	482	4
Oulu	334	3
Mikkeli	316	3
Borgå	207	2
Kuopio	313	2
Lapua	315	3
Helsinki	617	5
Espoo	315	3

EHDOKASLISTAN TUNNUS

Ehdokaslistaan saadaan merkitä sellainen lyhyt tunnus, joka viittaa esimerkiksi johonkin AKIn perusliiton alaostoon tai valitsijayhdistyksen tavoitteisiin. Tunnuksen hyväksymisestä päättää vaalilautakunta.

MÄÄRÄAIKA JA OIKAISUAIKA

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjan tulee olla vaalilautakunnalla viimeistään 30.10.2009 klo 12.

Vaalilautakunnan osoite on: Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y., Vaalilautakunta, Rautatieläisenkatu 6, 00520 HELSINKI

Vaalilautakunta tarkastaa perustamisasiakirjan ja varaa valitsijayhdistyksen asiamiehelle 2. – 11.11.2009 välisen ajan oikaista ja täydentää perustamisasiakirja.

EHDOKKAIDEN NIMIEN JULKAISEMINEN

Vaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän ja julkaisee ehdokkaiden ja valitsijayhdistysten allekirjoittajien nimet Cruxissa 6/2009.

DIREKTIV FÖR UPPSTÄLLANDE AV KANDIDATER

till val av fullmäktige för Kyrkliga fackförbund inom Akava r.y. AKI och dess medlemsförbund 2010

ALLMÄNT

Enligt stadgarna för AKI är fullmäktige förbundets högsta beslutande organ. Fullmäktigeledamöterna väljs vart fjärde år. Fullmäktige för AKI väljs i februari 2010. Mandatperioden omfattar åren 2010 - 2013.

Valen regleras av bestämmelserna i stadgarna för medlemsförbunden och för AKI (§ 7 - 9) samt av bestämmelserna i den av fullmäktige fastställda valordningen. Dessa direktiv har uppgjorts på grundval av nämnda punkter i stadgarna och i den av fullmäktige år 2009 godkända valordningen.

I enlighet med valordningen för AKI skall valen inom medlemsförbunden, dvs. Finlands Kantor-organistförbund och Finlands kyrkas prästförbund kombineras med valet inom AKI. De tre valen ordnas alltså samtidigt. De som blir invalda i fullmäktige för Kantor-organistförbundet respektive Prästförbundet blir samtidigt också valda till ledamöter för fullmäktige inom AKI. Enligt AKIs stadgar och medlemsantalet 1.1.2009 fördelas fullmäktigeplatserna så att Kantor-organistförbundet får 12 platser och Finlands kyrkas prästförbund 28 platser.

Med tanke på att kunna organisera valen på ett effektivt sätt är valordningarna för AKI och dess medlemsförbund likadana till innehållet. Några skillnader finns dock. De är följande:

2§ Inom Kantor-organistförbundet finns inga magister- eller dubbelmedlemmar som inom Prästförbundet.

11§ Förvaltningsmässigt underlyder Kantor-organistförbundets medlemmar inte något visst stift inom kyrkan. För att bibehålla en regional spridning har man inom förbundet ändå velat fördela fullmäktigeplatserna stiftsvis. I valordningen för förbundet stadgas att

en medlem anses höra till det stift på vars område han/hon arbetar. Oklara fall avgörs av valnämnden inom Kantor-organistförbundet.

13§ Inom Kantor-organistförbundet väljs suppleanterna stiftsvis – inte utgående från kandidatlistorna - på basen av jämförelsetalen. Om det inte finns tillräckligt många kandidater inom ett stift kan en suppleant på basen av jämförelsetalen väljas från ett annat stift.

VALNÄMNDEN

AKI:s styrelse tillsatte en valnämnd 29.4.2009. Medlemmar i valnämnden är kantor Mikael Helenelund, kantor Mari Lamminen, pastor Merja Laakamo, pastor Jukka Pohjolan-Pirhonen, kantor Annukka Ruusula samt pastor Ulla Savonen. Nämnden valde Jukka Pohjolan-Pirhonen till ordförande och Mari Lamminen till vice ordförande. HSO-sekreterare Tuula Anttonen fungerar som sekreterare för nämnden.

Valnämndens uppgift är att förbereda valet och att fastställa valresultatet.

DIREKTA, HEMLIGA OCH PROPORTIONELLA VAL SOM SKALL ÄGA RUM STIFTSVIS

Varje egentlig medlem och magistermedlem har rätt att rösta i valet. Även pensionärer och dubbelmedlemmar (person som är egentlig medlem i ett annat av Akavas förbund) har rösträtt. Man röstar på endast en kandidat. Den kandidat man röstar på skall tillhöra samma stift och samma medlemsförbund som man själv.

Valet är ett sk. proportionellt val med listor. Man måste alltså i förväg grunda valmansföreningar som ställer

upp kandidater. Den kandidat som fått mest röster inom en kandidatlista får som sitt jämförelsetal kandidatlistans hela röstetal. Den som har fått näst mest röster får som sitt jämförelsetal hälften av kandidatlistans hela röstetal, den som fått tredje mest röster får som sitt jämförelsetal en tredjedel av kandidatlistans hela röstetal osv.

Valet är direkt och hemligt. Man kan rösta i valet enbart genom att sända in sin röstsedel till valnämnden. Särskilda direktiv om röstningsförfarandet tillsänds medlemmarna i god tid före valet.

VALMANSFÖRENINGENS UNDERTECKNARE

1. En valmansförening grundas genom att minst tre egentliga medlemmar av medlemsförbundet undertecknar en urkund. Maximiantalet undertecknare har inte begränsats.

2. Undertecknarna bör höra till samma stift och samma medlemsförbund som de uppställda kandidaterna på listan.

3. En medlem får underteckna urkunden för endast en valmansförening. Ifall han/hon undertecknar flera avlägsnas hans/hennes namn från samtliga ifrågavarande urkunder.

4. Den som står som första undertecknare för en valmansförening fungerar som ombud för valmansföreningen.

5. Namnen på dem som grundat valmansföreningar publiceras i Crux 6/2009 tillsammans med namnen på de uppställda kandidaterna.

KANDIDATERNA

1. Kandidaten bör vara en i Finland bosatt egentlig medlem av medlems-

förbundet som inte är pensionerad. Han/hon bör ha antagits som ordinarie medlem före 30.6.2009.

2. Kandidaten bör tillhöra samma stift och samma medlemsförbund som de som grundat valmansföreningen.

3. Kandidaten bör ge sitt samtycke till att bli uppställd som kandidat. Ombudets försäkran fungerar som bevis för att kandidaten gett sitt samtycke. Kandidaten får inte låta sig uppställas på mer än en kandidatlista.

4. Namnen på dem som grundat valmansföreningar publiceras i Crux 6/2009 tillsammans med namnen på de uppställda kandidaterna.

FULLMÄKTIGEPLATSER

Antalet fullmäktigeplatser för stiftena är följande:

Finlands Kantor-organistförbund (sammanlagt 12 platser)

Stift	Medlemsantal	Fullmäktigeplatser
-------	--------------	--------------------

Åbo	140	2
Tammerfors	146	2
Uleåborg	148	2
St. Michel	99	1
Borgå	101	1
Kuopio	91	1
Lappo	106	1
Helsingfors	106	1
Esbo	74	1

Finlands kyrkas prästförbund (sammanlagt 28 platser)

Stift	Medlemsantal	Fullmäktigeplatser
-------	--------------	--------------------

Åbo	393	3
Tammerfors	482	4
Uleåborg	334	3
St. Michel	316	3

Borgå	207	2
Kuopio	313	2
Lappo	315	3
Helsingfors	617	5
Esbo	315	3

DEVIS PÅ KANDIDATLISTAN

På kandidatlistan kan en kort devis införas. Devisen kan t.ex. syfta på någon underavdelning inom medlemsförbundet eller gälla målsättningen för valmansföreningen. Valnämnden beslutar om godkännande av devisen.

FATALIETID OCH RÄTTELSETID

Urkunden för en valmansförening skall inlämnas till valnämnden senast 30.10.2009 kl. 12.00. Valnämndens adress är: Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI r.y., Valnämnden, Järnvägsmanngatan 6, 00520 HELSINGFORS.

Valnämnden granskar urkunden för valmansföreningen. Ifall rättelser eller kompletteringar behöver göras i urkunden bereds ombudet för valmansföreningen tillfälle att göra dessa rättelser eller kompletteringar under tiden 2. - 11.11.2009.

PUBLICERANDE AV KANDIDATERNAS NAMN

Valnämnden sammanställer kandidatlistorna och publicerar namnen på kandidaterna och namnen på dem som undertecknat urkunderna för valmansföreningarna i Crux 6/2009.

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja ehdokaslistoineen

- ☐ Suomen Kanttori-urkuriliiton tai
☐ Suomen kirkon pappisliiton
 valtuuston jäsenten vaalissa 2010

Valitut muodostavat Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n valtuuston.

(Palautettava AKIn toimistoon viimeistään 30.10.2009 klo 12.00 mennessä.)

Me allekirjoittaneet olemme perustaneet valitsijayhdistyksen _____ hiippakuntaan kuuluvien Kanttori-urkuriliiton jäsenten / Pappisliiton valitsemiseksi liiton ja AKIn valtuustoon vuosiksi 2010 - 2013. Valitsijayhdistyksen ensimmäisenä allekirjoittajana vakuutan, että ehdokkaat ovat antaneet suostumuksensa ehdokkaaksi asettamiselle. Ehdokaslistaamme saadaan merkitä seuraava tunnus _____.

EHDOKKAAT:

KANDIDATER:

1. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
2. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
3. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
4. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
5. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
6. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
7. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
8. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
9. _____
 suku- ja etunimi, virkanimike*)
 efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)

Urkund för grundande av valmansförening jämte kandidatlista för val av medlemmar i fullmäktige för

- ☐ Finlands Kantor-organistförbund eller
☐ Finlands kyrkas prästförbund 2010

De invalda bildar fullmäktige för Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI r.f.

(Bör inlämnas till AKIs kansli senast 30.10.2009 kl. 12.00.)

Vi undertecknade har grundat en valmansförening för val av ledamöter till fullmäktige för Kantor-organistförbundet/Prästförbundet samt AKI för åren 2010 - 2013. Kandidaterna är medlemmar i Kantor-organistförbundet/Prästförbundet och tillhör _____ stift. Som första undertecknare av valmansföreningens urkund försäkrar jag, att kandidaterna har gett sitt samtycke till att bli uppställda som kandidater. Som devis för vår kandidatlista får anges _____.

10. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
11. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
12. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
13. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
14. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
15. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
16. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
17. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
18. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*)
etter- och förnamn, tjänstebeteckning*)

*) Esim. kanttori, kirkkoherra, kappalainen, perheneuvoja. Mikäli halutaan lisäksi käyttää muuta titteliä, sellainen lisätään virkanimikkeeseen jälkeen.

*) T.ex. kantor, kyrkoherde, kaplan, familjerådgivare. Om man dessutom vill använda sig av ytterligare en annan titel, antecknas den efter tjänstebeteckningen.

**VALITSIJAYHDISTYKSEN ALLEKIRJOITTAJAT:
UNDERTECKNARNA FÖR VALMANSFÖRENING:**

paikka ja aika
plats och tid

**ALLEKIRJOITTAJAT (VÄHINTÄÄN KOLME):
UNDERTECKNARNA (MINST TRE):**

- | | |
|--|-------|
| 1. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____ |
| 2. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____ |

nimi painokirjaimin
namnet textat

nimi painokirjaimin
namnet textat

AKIN VALTUUSTON VAALIT

- | | |
|---|---|
| 3. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 4. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 5. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 6. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 7. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 8. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 9. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 10. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 11. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |
| 12. _____
omakätinen allekirjoitus
egenhändig underskrift | _____
nimi painokirjaimin
namnet textat |

KIRKOLLISEN JOHTAMISEN FORUM

Hämeenlinnassa 3.–4.2.2010

Valtakunnallinen kirkollisen johtamisen forum välittää tuoreimmat ideat esimiestyöstä. Kehity johtajana ja tule mukaan!

Ohjelmassa päivänpolttavia kysymyksiä:

- työelämän kehitys ja nykytila
- tulevaisuuden johtaminen
- maailman, Suomen ja kirkon talous

sekä runsaasti valinnaista ohjelmaa esimiestyöstä ja johtamiskäytännöistä.

Kysy lisää!

Kehittämispäällikkö **Raimo Turunen**,
raimo.turunen@kirkkopalvelut.fi,
puh. 040 572 5111

Hinta:

240 € sisältää osallistumismaksun ja ruokailut

Ilmoittautuminen:

15.12.2009 mennessä opintokeskus@kirkkopalvelut.fi

Majoitus:

Kylpylähotelli Rantasipi Aulanko 2 hh 91 € / henkilö,
1 hh 128 € / henkilö. Majoitusvaraukset suoraan hotelliin
p. 020 055 055 tai 03 658 801

Järjestäjät:

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry, Kirkkohallitus,
Kirkkopalvelut, Kirkon alojen ammattijärjestö SVTL ry,
Kirkon hallintovirkamiehet KiHV ry, Tampereen
hiippakunta

JALANJÄLJISSÄ

KAISA RAUMA

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEEN-
JOHTAJA

kaisa.rauma@evl.fi

MUUTAMA VUOSI sitten istuin työnantajan järjestämässä ympäristökoulutuksessa. Tilaisuuden puhuja ilmoitti muistaakseni heti osuutensa aluksi kirkon ilmastostenneistä suurimmat: Kirkko kokoaa ihmisiä yhteen ja liikkuminen tapahtuu lähes pääsääntöisesti autolla. Toinen suuri synty oli suurten tilojen lämmittäminen ja samalla vähäinen käyttöaste. Lamaantuneena kuuntelin puheen loppuun asti. Lamaannustani helpotti hiukan, kun näin seuraavalla viikolla rollaattoriparkin kirkon edessä. Diakonian tilaisuuksiin tullaan sentään aika usein läheltä tai kimppekyydillä.

Ekologinen peilini ei kuitenkaan kestä kuin hyvin pienen osan työstä. Sähköinen viestintä voi vähentää paperin määrää huomattavasti – paitsi jos tulostaa kaiken vastaanottamansa. Reilun kaupan edistämiseksi on tehty työtä aktiivisesti jo vuosia. Silti kahvia tarjotaan kertakäyttöastioista ja kauppaostoksia varten ostetaan aina uusi muovipussi, aivan vaan mukavuuden vuoksi. Joissakin seurakuntien toimitiloissa on jopa lajitteluroskikset – ainakin ulkona. Mutta töihin kuljetaan edelleen omalla autolla ja työpäivän aikana liikutaan toimipisteestä toiseen auton kanssa. Työ pitäisi osata suunnitella niin, ettei tule turhia kilometrejä, mutta kun harvoin on mahdollisuutta työtehtävien keskittämiseen.

MONET MEISTÄ ovat testanneet oman ekologisen jalanjälkensä erilaisilla nettitesteillä. Tulokset ovat aika masentavia. Tuntuu, kuin mitään ei olisi tehtävissä, kun on synnyttänyt useamman lapsen ja omistaa henkilöauton. Mahdollisuus on silti edelleen tehdä pieniä tekoja. Mietin ruokakaupassa, ostanko Reilun kaupan sokeria

vai paikallista säkyläläistä tanskalaisen firman vastaavaa. Onko reilumpaa ostaa sauvolaista hunajaa vai Reilun kaupan vastaavaa. Yhdellä kerralla päädyn toiseen, toisella toiseen ratkaisuun. Vakaata linjaa en ole löytänyt vielä näihin elettyihin vuosiin mennessä. Joskus on niin nautinnollista syödä vaikkapa simpukoita, joita on rahdattu tuhansia kilometrejä purkkiin pakattuna ruokapöytäni varten. Suomalainen lihankasvattaja taas ei pidä siitä, että olen lopettanut naudanlihan ostamisen. Ruokavalinnoissa itsekurini ei yllä fennovegaanin tasolle. On kuitenkin turha syylittää ketään ihmistä planeettamme liiasta riistosta, kun joka hetki kaikki neljä sormeaa osoittavat omaa napaa kohden. Valintojen maailma on ristiriitainen.

Silti: Jokainen meistä voi tahtoessaan vähentää paperin kulutusta – siitähän metsäteollisuus riemuitsee. Ajaa vähemmän autolla – stressi helpottuu, kun kävelee paikasta toiseen. Asua asteen verran viileämmässä asunnossa – villasukat ovat niin mukavat. Käyttää lomalla lähikirjastoa ja keskittyy kotona lukemiseen.

KIRKON TYÖNTEKIJÄNÄ meillä on avainmahdollisuus tehdä työssämme ympäristökasvatusta. Toisaalta meidän kasvatuksemme piirissä on useimmiten mahdollisimman pientä ekologista jalanjälkeä jättävää väkeä. Ehkä kannattaisi antaa heidän kasvattaa meitä. Suuria linjoja elämässä on aika vaikea muuttaa. Nuori voi vielä olla niin fanaattinen, että luopuu esimerkiksi lentomat-kustamisesta ja ryhtyy vegaaniksi, mutta varttuneempi pallontallaja ei enää jaksaa luopua pienistä nautinnoista elämässään. Ehkä maailma on kuitenkin pienten tekosten ihmemaa.





Ekoteologian on oltava tekoteologiaa

PANU PIHKALA

SEURAKUNTAPASTORI

KIRKKONUMMEN SUOMALAINEN
SEURAKUNTA

Saanks mä kysyy then kysymyksen. Miten tää liittyy kristinuskoon? - rippikoululaispoika luomakunta ja ympäristö - oppikokonaisuuden aikana.

RIPARILAINEN OSUI asian ytimeen, mistä häntä kehuinkin. Oppitunnin tarkoituksena oli nimenomaan osoittaa, että *tämäkin* kuuluu kristinuskoon. Usko

ei ole vain sunnuntaiaamuisin aktivoituva elämäalue, vaan koko elämää ohjaava peruskatsantokanta.

Erityisesti hän osui asian ytimeen myös siinä, että monet ihmiset pitävät luontoon liittyviä asioita kristinuskosta erillisinä. Tai sitten sangen toissijaisina muihin sisältöihin nähden.

Kaikkialla puhutaan nykyään ilmastomuutoksesta ja luonnonsuojelusta. Mistä on kyse, kun kirkon ihmisetkin alkavat puhua niistä? Muodin mukana menemisestä? Siitä, että päivänpolttavat kysymykset valtaavat tilaa – ja ehkäpä vielä kirkon ydinkysymyksiltä, evankeliumin julistamiselta?

Vaikka luonnosta puhuminen leviää kirkon piirissä, on käsillä suuri ja-kaannuksen vaara. Yhdet uskovat, että kristinuskoon sisältyy lähtökohtaisesti ajatus ihmisen tehtävästä luonnon keskellä. Toiset ajattelevat, että ”viherpiiperryks” ei kuulu kirkolle. Sitä mukaa kun ympäristöstä puhuminen muuttuu yhä yleisemmäksi kirkon keskuudessa, on vaarana näiden kielteisesti suhtautuvien muuttuminen hiljaisiksi vastarannan kiiskiksi. He eivät ehkä enää tuo niin selkeästi esille penseää suhtautumistaan asiaan, mutta kaikessa hiljaisuudessa vastustavat sitä. He noudattavat niitä ympä-

ristöön liittyviä määräyksiä, joita ei voi helposti kiertää, mutta asennetasotaan johtuen eivät todellisesti edistä asiaa.

Toinen vaara luonnosta puhumisen yleistyessä on se, että kristillisestä luontopuheesta tulee yleisluontoista: opitua ylevien ja yleispätevien lauseiden toistelu, kuten ”jokaisella on vastuu ympäristöstä” tai ”luontoa on suojeltava, jotta emme ryöstä tulevilta sukupolvilta”. Puhe on helppoa, teot vaikeita. Puhettakin toki tarvitaan, mutta viime kädessä tekoja. Ja teot vaativat laajaa, syvälle menevää asenne muutosta. Tästä on kyse ekoteologiasa.

Ekoteologia ei ole erillistä teologiaa: se on näkökulma teologiaan. Ristin teologiassa on jotain omapiirteistä ja olennaista: mutta se ei ole mikään erillinen kokonaisuus, vaan katsantokanta, joka piirtää laajasta kokonaisuudesta esiin jotain perustavanluontoista. Samanlaisesta on kyse ekoteologiassa: jonkin keskeisen sisällön esille tuomisesta näkökulmavalinnan avulla. Lähtökohdasta, avaimesta olennaisen ymmärtykseen.

Mitä ekoteologia on?

Ekoteologia korostaa sitä, että maailma ja teologia ovat ekologisista: monimutkaisia keskinäisen riippuvuuden järjestelmiä, jossa jokaisella on paikkansa.

Ihmissen asema

Ekoteologiassakin ihminen on erityis-asemassa: mutta ekoteologia vastustaa ihmisen kohottamista kaiken muun luodun yläpuolelle siitä täysin erillisenä tai sitä hallitsevana diktaattorina. Ihminen on luotu maan tomusta, mutta myös Jumalan kuvaksi: hän on maailmankaikkeudessa erityinen olento. Ekoteologia tulkitsee ihmisen tehtäväksi luomakunnan viljelyn ja varjellun (1. Moos. 2:15) huoltapitävällä ja kunnioittavalla tavalla.

Yhteys luontoon

Ekoteologia korostaa ihmisen yhteyttä luontoon. Tässä ekoteologia liittyy sekä ihmisen muinaiseen viisauteen (joka ilmenee Vanhassa testamentissa monessa kohtaa) että modernin luontontieteen näkemyksiin. Luontokapaleet, myös ihminen, ovat hyvin monin tavoin riippuvaisia toisistaan ja myös elottomaksi sanomastamme luonnosta. Tämä yhteys luontoon on paitsi lähtökohta (joka on syytä tiedostaa), myös päämäärä. Ihminen tarvitsee tervettä yhteyttä luontoon voidak-

seen hyvin ja täyttääkseen tehtävänsä.

Luonnon ja historian onneton erotelu

Se, että Vanhan testamentin alkukielessä hepreassa ei ole erillistä sanaa luonnolle, kertoo jotain olennaista. Sitä ei tullut mieleenkään erottaa todellisuuden yhteydestä, ykseydestä. Kreikkalaisen filosofian myötä kristin-usko omaksui historian ja idealismin korostuksia reaalisen luonnon kustannuksella. Kristikunta on kulkenut pitkän yhteisen tien länsimaisen ajattelun



”Ekoteologia vastustaa ihmisen kohottamista kaiken muun luodun yläpuolelle siitä täysin erillisenä tai sitä hallitsevana diktaattorina”, sanoo Panu Pihkala.

aatevirtausten mukana: vaikuttaen niihin, osittain vastustaen niitä ja monesti mukautuen. Huippunsa luonnosta erottautuva aatemaailma saavutti valistuksen jälkeisenä aikana. Luonnosta tuli tarvikevarasto.

Luonnon itseisarvo

Ekoteologia lähtee siitä, että luonnolla on paitsi välinearvo ihmisen hyödyksi, myös itseisarvo omaksi ilokseen ja elokseen. Jumala ei luonut kaikkea vain ihmistä varten, vaikka häntä erityisesti rakastaakin. Luonnon itseisarvon myöntäminen on ollut kirkkokunnille pitkään vaikeaa; yllättävänkin vaikeaa verrattuna Raamatun teksteihin. Vanha testamentti puhuu paljon Jumalan arvostuksesta ja rakkaudesta luomaansa luontoa ja sen elämää kohtaan. Uudessa testamentissa Jeesus puhuu pienten lintujenkin arvosta Taivaalliselle Isälle. Kirjeet kertovat kristinuskon skaalan ymmärtämisen laajentumisesta ensin juutalaisista kaikkiin kansoihin ja lopulta koko maailmankaikkeuteen.

Luonto lähimmäisenä

Kun luonnolla on arvo, ulottuu moraali ja etiikka myös sen alueelle. Lähimmäisyyden käsite liittyy jollakin tavalla myös luontokappaleisiin: useimpien tulkintojen mukaan suhteessa olentojen tietoisuuden asteeseen. Mitään elävää (tai elävää auttavaa!) ei saisi kohdella miten sattuu, mutta esimerkiksi nisäkäs on jo aivan erilainen eettinen objekti kuin uposkuoriainen tai maariankämmekekä. Luonnon kohtelussa ilmenee vanhurskaus tai syntisyys: se kuuluu uskon piiriin, kuten kaikki elämä.

Sakramentit luomakunnan yhdistäjänä

Sakramentit ovat vahva koko luomakuntaa yhdistävä elementti. Luonnon aineet, vesi ja rypäleet ja vilja, muuttuvat Jumalan työn ja ihmisen käten kautta pelastavaksi hetkeksi. Kaikki

on yhtä: liitymme luomisesta uuteen luomiseen kulkevan pelastuksen kaareen. Kasteessa vesi, maallisen elämän edellytys, on antamassa myös uutta hengellistä elämää. Ehtoollisessa tavoitamme lepo- ja pyhäpäivän vieton: muistamme, kiitämme ja saamme voimaa.

Ekoteologia, mikä niistä?

Jonkinlaisen yhtenäisen ekoteologian sijaan olisi yleensä toki syytä puhua ekoteologioista: painotuseroja on. Tässä olen esittänyt luterilaista ekoteologiaa sellaisena, kuin näen ekoteologien valtavirran (joka ei vielä kovin suuri uoma ole) sitä kantavan – ja jollaista itse edustan. Yleistä kaikille ekoteologioille on niitä kohtaan toisinaan esitettävä syytös siitä, että ne eivät ole riittävän Kristus- ja pelastuskeskeisiä.

Luopuuko ekoteologia Kristus-keskeisyydestä?

Eikö kaikki tämä luomakunnan korostus johda siihen, että Kristus ja hänen työnsä ei enää olekaan kaiken keskus? Siihen, että evankelioimisen sijaan aletaan tehdä luonnonsuojelua?

Kyse ei ole Kristus-keskeisyydestä luopumisesta, vaan pikemminkin Kristus-keskeisyyden korostamisesta vielä enemmän! Siitä, että Kristus on *kožo maailmankaikkeuden* vapahtaja. Kristuksen työ ja hänen opetuksensa meille koskee myös luontoa.

Eri asia on se, mitä Kristus-keskeys käytännössä tarkoittaa. Sanoisimmeko Jeesus Nasaretilaista Kristus-keskeiseksi? En ainakaan synoptisten evankeliumeiden pohjalta. Jeesus oli jumalakeskeinen ja ihmiskeskeinen siinä mielessä, että hän oli kiinnostunut ihmisestä. Luomakunnan kruunusta, Jumalan kuvasta, joka oli kadottanut kirkkauden synnin alle.

Ekoteologiassa on siis kyse Kristus-keskeisyydestä ja myös ihmiskeskeisyydestä, oikein ymmärrettynä. Siitä, että Jumalan vanhurskauttama ihminen löytää oikean asemansa luoma-

kunnan tilanhoitajana, Jumalan armon varassa eläjänä yhdessä kaikkien muiden luontokappaleiden kanssa.

Kirkon tärkein tehtävä myös ekoteologian mukaan on evankeliumin sanoman eteenpäinvieminen. Siitä on pohjimmiltaan kysymys. Vain se voi murtaa pahan kahleet ja siten pelastaa luontoakin. Kristus käskee: ”Kastakaa ja opettakaa.” Opetukseen kuuluu se, millaista on elää kristittyinä. Ja siihen kuuluu (eko)teologian mukaan luonto.

Äiti luonto – vai sisar?

On toki myös sellaista luontoajattelua, joka asettaa jonkin muun kuin Jumalan tai Kristuksen keskipisteeksi. Luontoäidin palvonta kasvattaa jälleen suosiotaan. Terveen kristillisen ekoteologian tehtävänä on piirtää näkyviin kristillisen uskon ääriviivat. ”Mekin kunnioitamme luontoa ja yritämme suojella sitä: mutta emme siksi, että luonto olisi Jumala. Vaan siksi, että Jumala on luonnossa ja sen takana, meidän kanssamme.” Ekoteologia kutsuu tätä Jumalan läsnäolon tapaa pan-en-teismiksi (vrt. Ap.t. 17:26 - 28).

Eroa voi kuvata siten, että panteistisille (kuten pakanallisille tai New Age-tyyppisille) luonnonuskonnoille luonto on äiti. Kristitylle luonto on sisar: perheenjäsen, osa itseä, mutta luotu kuten ihminenkin. Ihminen kuuluu luontoon, on sen keskellä ja osa sitä: mutta hän on myös muuta, luotu Jumalan kuvaksi.

Kolminaisuus: yhteys, yhteisö, suhde

Ekoteologia on kolminaisuuden teologiaa. Luoja-Jumala korostuu: mutta myös Kosminen Kristus. Pyhää Henkeä kuvataan luontosymbolien kautta, ja Hänen nimensäkin tarkoittaa tuulta. Pyhän Hengen voimaa on ammoisista ajoista lähtien koettu usein yhdessä luontoon: Jumalan voima, joka

SYKSYN SEMINAAREJA

KIRKONRAKENTAJIEN FOORUMIN SEMINAARI 5.10.2009

LAITOSKIRKKO VAI ELÄVÄ KRISTILLINEN YHTEISÖ

Tavoittava työ, sitouttaminen ja diakonia seurakuntaelämän vahvuuksina. Karismaattisuus tien aavaiana Pyhän Hengen seurakuntia uudistavalle työlle.

Seminaarin tehtävänä on tarkastella Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tämänhetkistä tilannetta ja etsiä kirkon omista lähtökohdista keinoja uhkakuvien muuttamiseksi toivon näköaloiksi.

Seminaari on tarkoitettu seurakuntien ja kirkollisten järjestöjen työntekijöille sekä kaikille muille kirkkomme rakentamisesta kiinnostuneille.

Seminaarin järjestää Kirkonrakentajien Foorumi / Hengen uudistus kirkossamme ry yhteistyössä Suomen Lähetysseuran kanssa.

Aika: Maanantai 5. lokakuuta 2009 klo 9.30 (tervetulokahvit alkavat jo klo 8.30)

Paikka: Lähetyskirkko, Tähtitorninkatu 18, Helsinki

Mukana mm. arkkipiispa Jukka Paarma, arkkipiispa emeritus John Vikström, lähetysjohtaja Seppo Rissanen, professori Eila Helander, päätoimittaja Tapani Ruokanen, TT Irja Aro-Heinilä, johtaja Timo Pokki, lähetys sihteeri Jukka Jämsén, opetusneuvos Veikko Pöyhönen sekä talousneuvos Reijo Telaranta.

TYÖNTEKIJÄSEMINAARI 3.-5.11.2009

MITEN TAVOITAN JA JAKSAN KIRKON TÖISSÄ

Seminaari on tarkoitettu seurakuntien ja kirkollisten järjestöjen työntekijöille

Seminaarissa käsitellään mm. seuraavia tärkeitä ja ajankohtaisia teemoja:

Miten tavoitan ja jaksan kirkon töissä? Tavoittava työ seurakunnan haasteena. Spritualliteetti, karismaattisuus ja kutsumus seurakuntatyön voimavaroina.

Alustajina ja kanavien vetäjinä seminaarissa toimivat mm. Juhani Forsberg, Marko Huhtala, Jukka Jämsén, Petri Kauhanen, Kari Kopperi, Erkki Malmberg, Heljä Markkula, Tiina Mäkinen, Yrjö Niemi, Maarit Peltomaa, Maikku Saarinen, Laura Suomela, Reijo Telaranta ja Markku Ylipää.

Seminaarin järjestävät Hengen uudistus kirkossamme, Suomen Lähetysseura ja HKRO

Aika ja paikka: 3.-5.11.2009 Päiväkummun kurssikeskus, Orivesi.

Tutustu seminaarin mielenkiintoisiin ohjelmiin nettisivuillamme www.hengenuudistus.fi ja tule mukaan rakentamaan, virvoittamaan ja löytämään työhösi uusia tuoreita näkökulmia.



Ohjelmat ja lisätiedot:
www.hengenuudistus.fi
Tiedustelut: Reijo Telaranta,
reijo.telaranta@kolumbus.fi,
puh. 0400 412 628

YMPÄRISTÖ

on läsnä ja auttaa meitä, puhalttaa maailmankaikkeuden halki.

Kolminaisuus on yhteyttä, suhdetta toisiin: kolme yhdessä, yksi kolmessa. Se on myös (esi)kuva maailmankaikkeudesta, jossa kaikki ovat suhteessa toisiinsa. Rakastava yhteys olentojen välillä on kolminaisuudesta kirkastuva päämäärä.

Tekoteologia vai armoteologia?

Lausuin otsikossa, että ekoteologian on oltava tekoteologiaa. Teologialla on yleensäkin sama haaste, jonka jo Marx esitti filosofialle: maailman selittämisen lisäksi sen on muutettava maailmaa. Asia ei toki ole niin yksinkertainen: selittäminen on jo toimintaa. Mutta silti: keskipisteenä on oltava se, miten maailmankatsomus, kristityn kohdalla usko näkyy (arki)elämässä.

Ekoteologian on synnyttävä tekoja – aivan kuten yleensäkin teologian. Muistakaamme kertomus laupiaasta samarialaisesta ja siitä, kuka on vanhurskas tai lähimmäinen. Maailman ympäristökrisi on sitä mittakaavaa, että tekoja tarvitaan nopeasti. Vaikka toimimmekin, voivat silti edessä olla ajat, joina kristinusko joutuu jälleen toden teolla koetukselle. Mustan surman aikana saarnat taisivat olla hivenen toisenlaisia kuin yltäkylläisinä aikoina. Meillä on vielä mahdollisuus toimia yhdessä ja ehkäistä tulevaisuuden ympäristökatastrofeja, ainakin hillitää niitä.

Tekoteologia on toki vaarallinen nimike. Se on ymmärrettävä nimenomaan luterilaisessa kontekstissa: siinä, että kaiken perustana on armo. Teot eivät pelasta ketään: ratkaiseva teko on tehty Kristuksessa. Mutta Jumalan vanhurskauttava rakkaus synnyttää uskovassa tekoja lähimmäisten (eli myös luomakunnan!) hyväksi.

Se peruslähtökohta, että ihminen on samaan aikaan kelvoton ja kelpo, syntinen ja vanhurskas, on yhtä lailla totta luonnon suhteen. Ehkä se on totta vielä erityisen huomionarvoisella tavalla. Ihminen ei onnistu olemaan vaurioittamatta luontoa: hän on sen suhteen aina *simul justus et peccator*. Tähän maailmanaikaan ei kuulu idealististen utopioiden onnistuminen: tämä pätee myös ekoutopioihin. On yritettävä parasta: ja samalla tunnustettava, että jälkiä jää pakosti. Se on ihmisen, ihmiskunnan luonne.

Yhtä hyvin voitaisiin kutsua ekoteologiaa armoteologiaksi. Kuten tarvitsemme kipeästi tekoja, tarvitsemme vielä kipeämmin armoa. Kyse on siitä, mihin vaiheeseen kohdistamme huomiomme. Armoteologia olisi osuva nimi siksikin, että ekoteologia korostaa kaikkeuden olevan suurta armoa: puhtaana virtaava vesi ja tuulessa humisevat hongat viestivät jotain kaikkivaltiaan Jumalan armollisuudesta koko luomakuntaansa kohtaan (vrt. ps. 104).

Ilmastonmuutoksesta asennemuutokseen

PAULIINA KAINULAINEN

TT, TUTKIJA

KONTIOLAHTI

SAARNASSANI OLIN sivunnut ilmastonmuutosta ja meidän sukupolvemme vastuuta maapallon luonnon tilasta. Saarnan jälkeen kirkkokahveilla eräs kuulija antoi palautetta: hän oli lue-
nut maakuntalehdestä, että ilmastonmuutos johtuu planeettojen kiertoradoista eikä sille ihminen voi mitään. Miksi siis puhua koko aiheesta, varsinkin kirkossa?

Pieni tapaus on esimerkki siitä, että ilmastonmuutoksesta elää kummallisia harhakuvitelmia. Jos kaipaa kokonaiskäsitystä siitä, mitä on tapahtumassa ja myös siitä miten media tarjoi-

lee meille tietoa, suosittelen Pasi Toiviaisen kirjaa *Ilmastonmuutos. Nyt* (2007). Toiviaisen mukaan tiedemaailmassa vallitsee samanlainen suuri yksimielisyys ihmisen toiminnan vaikutuksesta käynnissä olevaan ilmastonmuutokseen kuin vaikkapa holokaustin historiallisuudesta. Ilmastonmuutos edellyttää ihmiskunnalta syvälle-
käyvää asennemuutosta, ja on vastuutonta hidastaa sen käynnistymistä. Muutokset maapallon itsesäätelyjärjestelmissä ovat jo nyt päässeet liian pitkälle, on tehtävä, mitä vielä voidaan.

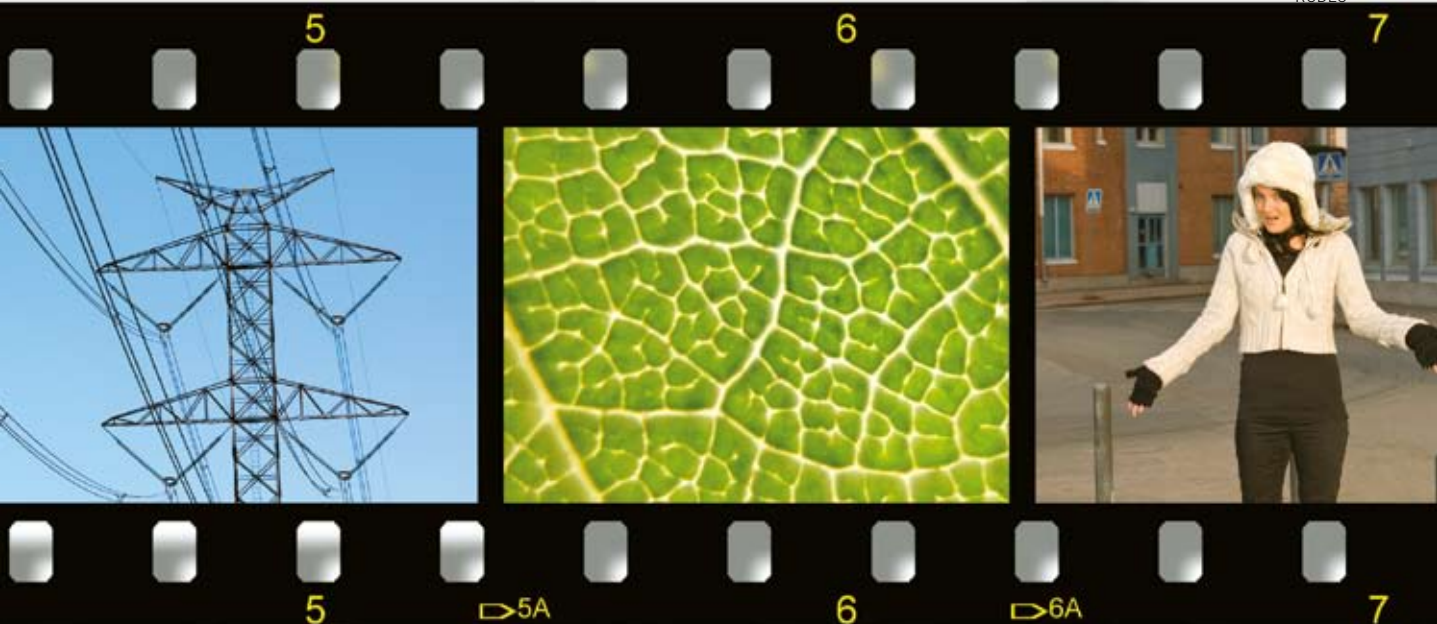
Miksi kirkon pitäisi tehdä jotain?

Ortodoksisen maailman johtaja patriarkka Bartolomeus on sanonut, että il-

mastonmuutos on oire moraalisesta ja hengellisestä häiriötilasta. Kristillinen teologia on ollut yksi osatekijä siinä, millaiseksi länsimaisen ihmisen suhde luontoon on muodostunut. Monestakin syystä kirkot ovat olleet hampaattomia estämään tuon suhteen muuttumisen hyöty- ja riistosuhteeksi. Kuluttamisesta on muodostunut vallitseva uskonto. Kristillisen teologian on myönnettävä olleensa osa ongelmaa ja löydettävä uudistuksen lähteille, jotta kirkot voisivat tästä eteenpäin olla osa ratkaisua.

Ympäri maailmaa kristillisissä yhteisöissä tehdään teologiaa, jossa ilmastonmuutoksen todellisuus otetaan vakavasti. Tällaista teologiaa voi kutsua halutessaan ekoteologiaksi, mutta kyseessä ei ole vain lisuke ”varsinaiseen”

RODEO



teologiaan. Haasteena on kaiken kristillisen teologian perusteiden arviointi ja pyrkimys takaisin kokonaisvaltaisille alkulähteille. Raamatusta ja kirkon traditiosta löytyy muutakin kuin luonnonhallinnan ajatus. Perinteessämme on paljon sellaista, jossa korostuu ihmisen yhteenkuuluvuus kaiken luodun kanssa, rakkaus, ihmettely ja kunnioitus.

Toisaalta kirkon ydinsanomaa tarvitaan ylläpitämään toivoa. Varsinkin monet lapset ja nuoret saattavat lamaantua kuulleessaan hälyttäviä uutisia. Kristityillä on kuitenkin usko Elämän Jumalaan, joka on tämän kauniin maailman luonut ja haluaa sen elävän. Samalla on selvää, ettei aito jumalausko voi johtaa passiiviseen odotteluun, että Jumala hoitaisi ihmisen aiheuttamat sotkut.

Nämä vakavat ympäristöongelmat, joiden keskellä elämme, voivat siis sivutuotteena antaa merkittävän sysäyksen kristillisen teologian uudistukselle. Tavoitteena on löytää uskontulkintoja, jotka kohtaavat tämän ajan ihmisten suurimmat huolenaiheet.

Kirkon ilmasto-ohjelman tarkoitus

Kirkkomme sai kesällä 2008 ilmasto-ohjelman *Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus*. Kirkolliskokous antoi kirkkohallitukselle tehtäväksi luoda ohjelman, jossa teologisista perusteista ammentuen esitetään suosituksia kirkkomme kaikille tasoille. Ilmasto-ohjelmaan liittyy kiinteästi jo kymmenkunta vuotta vaikuttanut Kirkon ympäristödiplomijärjestelmä. Ilmasto-ohjelma päivittää sitä ja kannustaa seurakuntia vauhdittamaan luomakunnan ulottuvuuden huomioon ottamista kaikessa toiminnassaan.

Seurakuntatasolla saattaa edelleenkin esiintyä asennetta, että ympäristökysymykset ovat kirkolle jotenkin kehällisiä. Tällainen asenne ilmentää teologisen tajun kapeutta. Ilmasto-ohjelma pyrkii paikkaamaan tietämyk-

sen aukkoja siinä, miten monin tavoin vastuu luomakunnasta on perusteltavissa Raamatun pohjalta, teologisesti ja hengellisesti.

Ohjelman otsikon kolme sanaa – kiitollisuus, kunnioitus ja kohtuus – ovat kuin tiivistelmä näistä perusteista. Periluterilaiseen tapaan lähtökohdaksi on kiitollisuus luomisen lahjoista. Kiitollisuudesta nouseva rakkaus on tärkein voimaväline muutokselle asenteissa ja toiminnassa.

Kristilliseen uskoon on aina kuulunut ajatus siitä, että Luoja on läheisesti läsnä luodussaan. Ei panteistisesti niin että luonto jumalallistettaisiin, vaan niin että luomakunta on osallinen Luojansa pyhydestä. Tällainen pyhän taju on pitkään ollut länsimaissa kulttuurissa kadoksissa, mutta merkkejä sen paluusta on havaittavissa. Pyhyden taju merkitsee käytännössä luomakunnan kunnioitusta ja rajojen asettamista ihmisen ahneudelle.

Tällaiset lähtökohdat johtavat arkielämässä kohtuuden ihanteeseen. Yksinkertaisen elämäntavan ihanne on kirkon vanha aarre, joka on nyt ajankohtaisempi kuin koskaan. Kirkkojen tulee muodostua vastavoimaksi kaikenkielevalle kulutuskulttuurille. Kirkoilla on profeettallinen tehtävä kertoa, että kohtuus on tie hyvään elämään.

Teologisten perusteluiden jälkeen ilmasto-ohjelma etenee antamaan suosituksia kirkkomme seurakunnille, seurakuntalaisille, hallinnolle, järjestöille sekä yhteiskunnallisille päättäjille. Käytännön suositusten lista ei koskaan voi olla kattava, mutta ohjelma antaa aineksia päästä alkuun. Esimerkiksi seurakunnissa ilmasto-ohjelman idea on herättää pohdintaa, joka läpäisee kaikki toiminnan osa-alueet, energiahuollosta kasvatus- ja julistustyöhön.

Palautetta ilmasto-ohjelmasta

Tähän mennessä korviini kantautunut palaute ilmasto-ohjelmasta on ollut

pääasiassa myönteistä. Erityisesti raamatullisia ja teologisia perusteluita on pidetty kiinnostavina ja ymmärrettävinä. Suosituksia on pidetty ihan järkevinä, vaikka joku pohti sitä, onko riittävästi otettu huomioon Suomen eri osien erilaisia edellytyksiä esimerkiksi joukkoliikenteen käytössä. (Ilmasto-ohjelmaa valmistellut työryhmä koetti pitää tämän faktan mielessä.)

Toisaalta tuntumani on, että monessa seurakunnassa tai hallintoelimessä ilmasto-ohjelmaan ei ole edes tartuttu, se pyrkii hautautumaan muiden päivänpolttavien kysymysten alle. Kenties koetaan, että taas kirkkohallitus ylhäältäpäin suosittaa yhtä ja toista? Mutta mitä muuta kirkkomme voisi tehdä, samalla kun odotetaan ja toivotaan, että huoli luomakunnasta ja tulevien sukupolvien elämänmahdollisuuksista synnyttää varsinaisen kansanliikkeen kirkossamme?

Ilmasto-ohjelma Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus on yksi hätähuuto, jonka soisi kätilöivän lisää ideoita kirkkomme joka tasolla siitä, miten välttämätön asennemuutos saataisiin aikaan. Tulevat sukupolvet ovat jo nyt saaneet riittävästi aihetta kysyä: ”He tiesivät, mitä on tapahtumassa, mutta miksi he eivät tehneet mitään?” Itse olen päätenyt näkemykseen, että uskontojen ja niiden teologioiden rooli on äärimmäisen tärkeä. Ihminen ei muutu pelkällä tahdonvoimallaan. Muutos edellyttää hengellisesti kosketuksi tulemista. Oma kirkkomme saa tässä paljon verkostoitumalla toisten kirkkojen ja uskontojen kanssa. Mutta meillä on myös annettavaa kansainvälisesti, kuten ilmasto-ohjelmamme. ■



Tuunauspalsta – vanhojen ja käytettyjen esineiden uusi elämä

Cruxissa aloittaa uusi ekologista ajattelua ja käytäntöä edistävä tuunauspalsta.

Lehden lukijat voivat lähettää palstalle kuvan kera omia tuunausideoitaan. Kuinka tehdä vanhasta tai vähän käytetystä uutta – ja jakaa tieto myös toisille lukijoille, tarvittaessa ohjeiden kera.

Lukijoiden luovuuden ja paluupos-

tivirran virittämiseksi esittelemme tässä jotakin viime talven aikana syntyneitä.

Viime syksynä Seinäjoella järjestettiin Diakoniapäivät. Osallistujat saivat lahjaksi hyvätekoisen ja käytännöllisen olkalaukun, jonka etuläpässä oli tapahtuman nimi ja ajankohta. Tapahtuman jälkeen moni mietti, mitä tekisi laukulle. Osallistujia ja näin myös laukkuja taisi olla lähes tuhat. Kaikki-

en tarinoita emme tunne, mutta tässä kolme esimerkkiä, kuinka laukkujen elämä on jatkunut.

Kaksi ensimmäistä on käyttäjiensä näköiseksi tuunannut Minnan ompelupalvelu Ruskolta. Kolmas laukku on tuunattu Nurmijärvellä. Kaikki kuvien laukut jatkavat elämäänsä omistajiensa arkikäytössä.

Lähetä tuunausideasi osoitteella merja.laaksamo@akiliitot.fi. ■

Changemaker:

Muutoksen tekeminen luonnon suhteen on välttämätöntä!

PANU PIHKALA

SEURAKUNTAPASTORI

KIRKKONUMMEN SUOMALAINEN
SEURAKUNTA**SINI KUJALA**

OPISKELIJA

TORNIO

Totta kai maailmaa voi muuttaa! Changemaker-nuorisoverkosten motto osuu ympäristökriisin ytimeen. Maailmaa on muutettu ihmisen toimesta huonompaan suuntaan: nyt on aika tehdä muutos parempaan.

YKSI YMPÄRISTÖKRIISIN kaameista piirteistä on toivotonmuus. Moni kokee, että ongelmat ovat niin suuria, ettei niihin voi pieni ihminen vaikuttaa. Koko Changemaker-toiminnan kantavana ajatuksena on yhteisöllisyys. Se, että yhdessä on *nuorten aikuisten oikeasti* mahdollista vaikuttaa asioihin. Samalla tutustuu uusiin ihmisiin ja saa mahdollisuuksia myös hauskanpitoon. Ilo synnyttää sekin toivoa, etenkin käytännön tekoihin yhdistettynä!

Changemaker on avoin kaikille kiinnostuneille maailmankatsomukseen katsomatta. Kuitenkin sen juuret ovat, aivan kuten sitä suojaavalla Kirkon Ulkomaanavustuksen kristinuskossa. Toivon näkökulma ei liity pelkästään yhdessä toimimiseen, vaan myös uskon Jumalan läsnäolosta.

Ympäristökysymykset ovat aina myös laajoja yhteiskunnallisia kysymyksiä. Kampanjoissaan ihmisoikeuksien ja kansainvälisen solidaarisuuden puolesta Changemaker tekee samalla ympäristötyötä. Mutta verkostolla on myös nimenomaan ympäristöön kohdistuvaa toimintaa, jota tässä esitellään kahden paikallisryhmän kautta.

Tunnetko oman kotisi?

Onko kuva tuttu: kännykkälaturi seinässä kiinni, ilman puhelinta? Kirkkonummen Changemaker-ryhmä kampanjoi tämän kuvan avulla, torin laidalla seisovan hellan vieressä. Kirkkonummi-päivien toritapahtumissa kahtena viime vuotena on kiinnitetty ihmisten huomiota siihen, mitä heidän arkipäiväiset valintansa ja toimintatapansa aiheuttavat. Kännyköiden sähkökäytöstä selkeä valtaosa johtuu turhaan seinässä olevista laatureista: ne kuluttavat koko ajan hivenen sähköä, mistä kertyy lopulta suuri lasku.

Hella herätti huomiota: ihmisiltä kysyttiin, tietävätkö he kotinsa sähkölaitteiden kulutusluvut. Vanhojen laitteiden käyttäminen on yhtäältä luontoystävällistä: aina uusien ja uusien hankintojen tekemisen kulttuuri kuluttaa maapallon resursseja loppuun. Mutta liian vanhat sähkölaitteet kuluttavat valtavasti sähköä uusiin verrattuna. Kuten monet ympäristökysymykset, ei tämäkään ole yksinkertainen.

Ständille pysähtyneiden ihmisten

kanssa käytiin monenlaisia keskusteluja: yksi mielenkiintoisimmista jäteauton kuljettajan kanssa. Hänellä oli vahva omakohtaiseen kokemukseen perustuva näkemys siitä, kuinka hyvin ihmiset viitsivät kierrättää. Pakottamisen ja vapaaehtoisen motivoinnin kysymykset ovat vaikeita.

Ryhmä jakoi samalla tietoa vaikutusmahdollisuuksista ja omasta toiminnastaan. Julkiset tempaukset on koettu oivaksi keinoksi vaikuttaa, verkostoitua ja saada uusia jäseniä.

Kierrätystä ja "vessarahaa"

On jo hyvin yleistä, että kotona erotetaan biojäte muusta jätteestä. Mutta riittääkö se? Sulkavan Changemaker-ryhmä on kotipaikkakunnallaan puhunut paljon kierrätyksen puolesta. Erityistä huolenaihetta on herättänyt Sulkavalta puuttuva asianmukainen kierrätyspiste, sillä pitkän aikaa vain paperille on ollut omat paikkansa. Keskustelun kautta lähti itämään ajatus adressin keräämisestä parempien kierrätysmahdollisuuksien puolesta. Eikä ajatus jäänyt vain keskusteluihin.

Tuunaus-illat ovat olleet suuressa suosiossa Sulkavan paikallisryhmän parissa, ja vanhasta on syntynyt uutta kovalla vauhdilla. Tuunatuista tuotteista kerättiin näyttely Sulkavan kirjastoon, jonka yhteydessä kerättiin myös adressia kierrätyspisteen puolesta. Lisäksi näyttelyssä jokainen kävijä sai kirjoittaa omia ajatuksiaan siitä,



kuinka itse voisi kierrättää. Kävijöitä näyttelyssä riitti, ja paikkakunnan pienestä koosta huolimatta nimiä adressiin kertyi hämmästyttävän paljon; muutkin olivat siis jakaneet huolemmel! Muutama ryhmän jäsen kävi henkilökohtaisesti luovuttamassa adressin kunnan päättäjille, jotka positiivisella asenteella sen vastaan ottivat.

Kierrätyksen ohella on Sulkavan Changemaker pitänyt yllä hiukan erilaista projektia: Sinin huussi! Tarkoituksena on kerätä rahaa mm. myymälä pinssejä, jotta voisimme Kirkon ulkomaanavun Toisenlaisen Lahjan kautta lahjoittaa ulkokuussin sinne,

missä sitä tarvitaan. Projektin nimi ei siis tarkoita, että juuri Sini-nimiselle henkilölle oltaisiin huussi hankkimassa. Idea vain lähti kyseisen henkilön suusta, aluksi vain vitsinä.

Vitsissä piili kuitenkin hyvä ja kauニス ajatus, joka sai paljon kannatusta, sillä rahaa on lyhyen ajan sisällä kerätty jo lähes kahden huussin verran! Kehityssaissakin on helpompi pitää luonnosta huolta, kun oman elämän perusasiat ovat kunnossa, oli kyse sitten vaikka asianmukaisesta vessasta.

Tulevaisuus – nuorten!

Nuoret ovat nykyään tietoisempia ym-

päristökysymyksistä kuin koskaan ennen. Kuitenkin käytännön vaikutukset heidän elämässään ovat hyvin erilaisia. Yksi omistautuu kokonaan aatteelleen, toinen yrittää löytää tiensä kaikkien vaihtoehtojen keskellä eikä osallistu juuri mihinkään yhteiseen toimintaan.

Nuorissa on valtavasti potentiaalia. Changemaker-toiminta seurakunnan kupeessa voi tarjota nuorille kipinän ja mahdollisuuden toteuttaa sangen itsenäisesti hyvin mielekästä ja tarpeellista toimintaa. Kaikki voi lähteä jo muutamasta yksilöstä! ■

Roska päivässä -liike – samanaikaisesti paikallinen ja globaali

JARMO PELTORANTA



Rikottu lasi aiheuttaa paljon haavoja ihmisille ja eläimille. Vt. kirkkoherra Jukka Palolalla on kädessään myös maailman yleisimpiä roskia, tupakantumppeja. Tumpit sisältävät lukuisia myrkyllisiä aineita, mutta kerääjä voi suojata kätensä eri tavoin.

TUULA-MARIA AHONEN

VAPAA TOIMITTAJA, SOSIAALI-
PSYKOLOGI, ROSKA PÄIVÄSSÄ -
LIIKKEEN PERUSTAJA
HELSINKI

Hakavuoren seurakunnan vt. kirkkoherra Jukka Palola liittyi kevättalvella Roska päivässä -liikkeeseen. Palola toivoo muidenkin pappien toimivan esimerkkeinä ympäristön varjelmisessa.

ROSKALIIKKEELLÄ EI ole jäsenrekisteriä, liittyminen on sydämen ja omantunnon asia. Jäsenet keräävät päivittäin tai aina muistaessaan ainakin yhden ros-
kan ja kutsuvat ainakin yhden ihmisen mukaan.

– ”Roska päivässä” ei ole minulle matematiikkaa, vaan idea siitä, että aina kun mahdollista, kerään maassa olevan ros-
kan. Joinakin päivinä kerään useampia roskia, joskus ei tule kerättyä ollenkaan, Jukka Palola kertoo.

Palola on kertonut liikkeestä myös perheelleen ja kehottaa lapsiaan paitsi huolehtimaan omista roskistaan myös keräämään roskia maasta.

– Minusta roskaaminen on hyvin surullista. Kyse on vastuuttomuudesta. Minua puhuttelee kirkkokäsikirjan esirukous, jossa pyydämme, että Jumala antaisi meidän tuntea vastuumme luonnosta, ettemme ahneudessamme tuhoa tai saastuta sitä.

– Roskaaminen on osaltaan juuri tätä luonnon ja myös siihen sisältyvän rakennetun asuinympäristömme saastuttamista. Kristinuskon näkökulmasta kaiken vastuuttomuuden taustalla on ihmisen syntiinlankeemus. Syntiinlankeemuksen seurauksena me ihmiset ajattelemme helposti vain omaa etuamme ja sitä, että pääsisimme itse mahdollisimman vähällä.

– Yksi syntiinlankeemuksen välttämistä seurauksista oli myös vastuun vierittäminen muille osapuolille tai jopa itse Jumalalle. Roska päivässä -liike havahduttaa näkemään omaa vastuutamme laajemmin, Palola toteaa.

– Vaikka en itse roskaakaan, olen osaltani vastuussa myös siitä, että lähiympäristöni on viihtyisä ja roskaton.

Voimaa luterilaisuuden ydinnäkemyksestä

Roskaaminen herättää hyvin monissa ihmisissä suuttumuksen tunteita. Roskaajia paheksutaan lehtien mielipidesivuilla, mutta tämä ei tuota toivottua muutosta.

– Luterilaisuuden ydinnäkemyksen mukaan kristityn tulee nähdä ensimmäiseksi synty itsesään, ennen kuin tuomitsee toisia, Palola toteaa ja ottaa esille Raamatun tarkistaakseen Jeesuksen sanamuodon nykykäännöksessä.

– Kuinka näet roskan veljesi silmässä, mutta et näe, että omassa silmässäsi on hirsi? Palola siteeraa hymyllen. – Jeesuskin siis puhuu roskista.

– Minäkin voin olla joissakin asioissa ajattelematon, en siis halua tuomita roskaajia. Voin kuitenkin näyttää esimerkkiä ympäristön kunnioittamisesta ja toimia myös mallina siinä, että kuka tahansa voi kerätä roskia, Jukka Palola sanoo.

Liike tutuksi seurakuntalaisille

Roska päivässä -liikkeen perustajana olen vieraillut Hakavuoren seurakunnassa kirkkokahveilla, iltapäiväkerhossa, perhekerhossa ja työttömien puuromaanantaissa, samoin myös henkilökunnan kokouksessa.



Jukka Palola on halunnut tuoda Roskaliikkeen myös seurakuntalaisilleen.

Kerhoissa on askarreltu miniroskiksiä, joiden avulla voi ennaltaehkäistä maailman yleisimmät roskat: lukuisia myrkyjä sisältävät tupakantumpit ja purukumit. Miniroskis syntyy kierrätysmateriaalista: valokuvausliikkeistä ilmaiseksi saatavista filmipurkeista tai vaikkapa diabeetikkojen käyttämistä koeliuskapurkeista.

Ilmattiiviiseen purkkiin tupakantuppi sammuu palavanakin. Miniroskiksia on tehty silmää viehättäviksi

luontotarrojen avulla tai päällystämällä ne kauniilla kangastilkkuilla.

Hakavuoren kirkon kanttori Ari Häyrinen järjesti keväällä ensimmäisen Roskalaulukävelyn kirkkokuorolle. Kirkkokuoro lauloi kävelyn alussa sydäntä koskettavia kevtälauluja ja lähti sitten keräämään roskia. Kesken roskankeruunkin laulettiin ja lopuksi siirryttiin sisätiloihin normaaliharjoituksiin.

– Roskaliike on hyvä esimerkki oikeanlaisesta kansalaisaktiivisuudesta, jota yhteiskuntamme kaipaa, Palola toteaa.

Paikallinen ja globaali

– Roskaliike on onnistuneesti samanaikaisesti sekä globaali että paikallinen, Palola toteaa.

Liikkeellä on 2–92-vuotiaita jäseniä kaikilla maailman mantereilla, eri uskontojen ja eri kulttuureiden edustajia. Mukana on myös ihmisiä eri yhteiskuntaluokista työttömistä professoreihin.

Muutama koirakin on oppinut tai opetettu keräämään roskia. Vastuu yhteisestä luonnosta kuuluu meille kaikille.

– Toisaalta Roskaliike kuuluu niihin liikkeisiin, joita ei pitäisi olla olemassa. Ihmisten

pitäisi osata elää niin, ettei ympäristö roskaannu. Se että ylipäänsä tarvitsemme Roskaliikettä, on muistutus siitä, että me ihmiset elämme niin vastuuttomasti, Palola sanoo.

Omatunto palkitsee vastuunottamisesta. Roskaliikkeen ihmisten yhteinen kokemus on, että roskien keräämisestä tulee hyvä mieli. ■

Roska päivässä -liike verkossa: www.roskapaivassa.net. Sivulla on muun muassa roskan keräämisen turvallisuusohjeet.

Benediktiininen ympäristöliike – luonnon ja hengellisyyden syvää ykseyttä

MARITA SEITSALO

PROJEKTIKOORDINAATTORI
HELSINGIN YLIOPISTO, TEOL-
GINEN TIEDEKUNTA

DOGMATIIKAN YLIOPIS-
TONLEHTORIN **Pauli An-
nalan** tutkimus paljastaa yllät-
tävästi, että benediktiiniluosta-
rit oli merkittävä ympäristöliike Eu-
roopassa, ja niinkin varhain kuin 1000-
luvulla. Vaikuttavuudesta kertoo jo
luostareiden tuonaikainen lukumäärä:
niitä arvioitiin olevan noin 1 500.

Miten tutkija tämän sitten selittää?

Yksi merkittävä munkkien ympä-
ristösuhdetta vahvistava tekijä oli luos-
tareiden *stabilitas loci* -periaate, kertoo
Annala. Sillä tarkoitettiin, että antaes-
saan luostarilupauksensa munkki lu-
pasi sitoutua valitsemaansa luostariin
ja pysyä sen muurien sisällä läpi elä-
mänsä. Sitoutuminen koko elämän
ajaksi samaan paikkaan takasi sen, et-
tä yhteisön jäsen oppi todella tunte-
maan elinpiirinsä ja sitä ympäröivän
luonnon.

Hiljaisuus herkistää ihmiskorvan

Benediktiiniset hyveet hiljaisuus ja
nöyryys voidaan tutkijan mukaan
myös nähdä luontosuhdetta vahvista-
vina tekijöinä. Luomakunta puhuu
Luojustaan, mutta tätä puhetta pääsee
kuulemaan ainoastaan pysähtymällä ja
olemalla hiljaa. Hiljaisuus herkistää
ihmiskorvan yliluonnollisille äänille.

Benediktiiniveljien nöyryys oli kes-
kiaikana ja on vielä tänäänkin maan
hiljaisten nöyryyttä. Hyve ei tässäkään

tapauksessa jäänyt pelkäksi teoreetti-
seksi abstraktioksi vaan sisälsi aivan
konkreettisen ajatuksen: Mitä maanlä-
heisempi, sitä nöyrempi ihminen. Ja
mitä lähempänä maan pintaa ihminen
työskentelee, sitä paremmin hän oppii
nöyryyden hyvettä!

Kannatettavia hyveitä kaikki puhu-
mattakaan kohtuullisuuden tavoitte-
lusta, joka kannusti benediktiiniveljiä
käyttämään luonnonvaroja säästeliääs-
ti. Mikäli luostarin maat sitten tuotti-

vat hyvinä satovuosina yli oman yhtei-
sön tarpeen, ylijäämä jaettiin tasapuo-
lisesti lähiseudun köyhille.

Annalan artikkeli ja kuusi muuta
ympäristöaiheista tekstiä on luettavis-
sa osoitteessa www.teologia.fi 15.9.2009
alkaen.

Teologia.fi on uskontojen tutkimuk-
sen verkkopalvelu, jota ylläpitävät
Helsingin ja Joensuun yliopistojen se-
kä Åbo Akademin teologiset tiede-
kunnat. ■



Pauli Annalan tutkimuksen mukaan Euroopassa oli ympäristöliike jo 1000-luvulla.

Kavereita töissä

PEKKA HUOKUNA

KIRKKONEUVOS

TOIMINNALLINEN OSASTO, KIRKKOHALLITUS

VAIHDETTUANI HILJATTAIN työpaikkaa seurakunnasta Katajanokalle sain samalla suuren joukon uusia työkavereita. Joitakin olin tavannut jo aiemmin, mutta paljon on uusia tuttavuuksia. Tutustuminen ei tapahdu hetkessä. Samalla olen mietiskellyt kaikkia aiempia työtovereitani. Heitä on ehtinyt kertyä jo melkoinen joukko, vaikken varmaan mitenkään erityisen tiuhaan ole työmaata vaihtanutkaan.

Ensimmäiseksi mieleen tulevat ne ihmiset, joiden kanssa on ollut erityisen hyvä tehdä työtä. On oltu jotenkin samalla aaltopituudella ja asiat ovat hoituneet joustavasti. Heidän joukossaan on ollut monia lahjakkaita ja taitavia ihmisiä. Moni on voinut työssään käyttää omia vahvuuksiaan. Usein näyttää käyvän myös niin, että vähitellen aika moni löytää itsensä omannäköisiä tehtäviä tekemästä. Mieluisaa työtä tekee mielellään ja se tunto välittyy työtoverillekin.

MONENLAISIA HANKKEITA on tullut toteutettua jonkinlaisen työryhmän kanssa. Milloin pienempiä ja milloin suurempia. Kun jälkeensä mietin niitä työtovereita, joiden kanssa työ on tuntunut tuloksekkaalta, huomaan, että usein työryhmissä on ollut hyvin erilaisia ihmisiä. Luonteet, ikä, työtavat ja koulutus ovat olleet kovin erilaisia. Voisi ajatella, että se olisi hankaloittanut työtä. Kuitenkin juuri silloin yhteistyö on tuntunut hyvältä. Erilaisuus on ollutkin voima.

Ehkä eniten arvostan niitä työtovereita, jotka ovat olleet valmiit kantamaan vastuuta ja tiukan paikan tullen

kantaneet muittenkin kuormia. Monessa tilanteessa on työtoverin tuki ollut tarpeen. Arvostan myös sitä luottamuksellisen jakamisen ilmapiiriä, joka on syntynyt eri yhteyksissä, kun on rauhassa istuttu ja jaettu kokemuksia, milloin kahvikupin äärellä, milloin autossa matkalla kinkeritaloon.



USEIN KUULEE sanottavan, että henkilöstö on yrityksen tärkein voimavara. Se pitää paikkansa myös kirkon suhteen. Asiaa voi ajatella muutenkin kuin johtamisen näkökulmasta. Henkilöstö, siis työkaverit, on myös henkilöstölle itselleen yksi tärkeimmistä voimavaroista. Siellä, missä työtä voidaan järjestää niin, että ihmiset pääsevät tekemään niitä asioita, jotka heiltä parhaiten luontuvat, voi työnilokin löytyä helpommin. Toisaalta se ei voi johtaa siihen, että samalla jokainen itse määrittelee, mitä suostuu tekemään ja miten. Vaikka solistisella työotteella sanotaan kirkossa olevan pitkä historia, siihen ei enää ole varaa. Jokaisessa työyhteisössä on luotava selkeät tavoitteet ja järjestettävä sellaiset työolosuhteet, että niihin voidaan realistisesti pyrkiä. Tämä asia on erityisesti esimiesten vastuulla.

KIRKON TYÖ ei aina ole kevyttä ja mukavaa. Me ammattilaiset olemme töissä silloinkin, kun olisi mukavampi jäädä kotiin. Pidetään sen takia yhtä, tuetaan toisiamme ja iloitaan yhteisestä työstä!

Opiskelija – löydä oma liittosi!

VESA ENGSTRÖM
AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

**Mikä on kesätyöläisen kuukausipalkka? Minkälainen työso-
pimus kannattaa solmia? Onko
kesätyöntekijällä lomaa? Har-
va pärjää työelämän kysymys-
viidakossa ilman ammattiliiton
tukea. Oman alan ammattiliit-
toon kannattaa liittyä jo opis-
keluaikana. Sieltä saat vastauk-
set kesätyö- ja harjoittelukysy-
myksiin sekä paljon muuta
hyödyllistä tietoa. Erillistä
maksua vastaan voit halutessasi
liittyä myös työttömyyskassaan.**

KIRKOLLISEN ALAN opiske-
lijoiden etuja ajavat Diakonia-
työntekijöiden Liitto ja Akavan
kirkolliset ammattiliitot: Suo-
men Kanttori-urkuriliitto ja Suomen
kirkon pappisliitto. Jokainen liitto tar-
joaa jäsenilleen neuvontaa: liiton toi-
mistoon voit ottaa yhteyttä, koskipa
kysymyksiä sitten leirivapaita tai koh-
tuullista kuukausipalkkaa. Liitot tar-
joavat opiskelijajäsenilleen myös mo-
nenlaista toimintaa aina seminaareista
kesätyöinfoihin ja saunailtoihin. Opis-
kelijajäsenillä on myös mahdollisuus
päästä kohtuuhintaan haistelemaan
tuulia liittojen järjestämiin jäsenko-
koontumisiin.

Opiskelijajäsenet saavat kuusi ker-
taa vuodessa jäsenlehti Cruxin, jossa
on paljon opiskelijoita kiinnostavaa
asiaa. Opiskelijajäsenet ovat oikeutet-
tuja myös moniin muihin rahanarvoi-
siin etuihin kuten matka-apurahoihin,

matkavakuutukseen ja erilaisiin alen-
nuksiin. Tsekkaa jäsenetusi oman liit-
tosi nettisivuilta!

Liitot opiskelijan asialla

Ammattiliitot ajavat opiskelijoiden
palkkauksellisia, sosiaalisia ja koulu-
tuksellisia etuja. Liitot neuvottelevat
Kirkon työmarkkinalaitoksen kanssa
esimerkiksi kesätyöntekijöiden työeh-
doista. Lisäksi liitot tukevat opiskelua
ja työelämäyhteyttä edistävää toimin-
taa esimerkiksi osallistumalla seura-
kuntaharjoittelun kehittämiseen.

Opiskelijatoimintaa varten Akavan
kirkollisten ammattiliittojen toimis-
tossa työskentelee kaksi osa-aikaista
opiskelijasihteeriä, joiden tehtävänä
on muun muassa opiskelijajäsenten
rekrytointi ja neuvonta, opiskelijoille
suunnattujen tapahtumien ja infotilai-
suuksien järjestäminen sekä yhteyden-
pito kirkkoon ja akavalaiseen opiske-
lijatoimintaan. Paula Huju vastaa
kanttoriopiskelijoiden asioista ja Vesa
Engströmin vastuulla ovat teologit.
Opiskelijasihteereihin voit törmätä
omassa oppilaitoksessa vaikkapa tent-
tikahvien merkeissä. Diakoniatyöntekijöiden Liitossa opiskelijatoiminnas-
ta, esim. opiskelijatapahtumien ja työ-
elämäinfojen järjestämisestä, vastaa
järjestösihteeri Asta Turtiainen. Li-
säksi jokaisessa Diakin toimipaikassa
on oma opiskelijatyösihteeri, paikallisen
diakoniatyöntekijä, joka on opis-
kelijoille kontakti suoraan työelä-
mään.

Kassan jäsenyyden kannattaa!

Opiskelijana voit halutessasi liittyä
myös työttömyyskassan jäseneksi.
Työttömyyskassan jäsenyyden hyvä

”vakuutus”, jos töitä ei heti valmistu-
misen jälkeen löydykään. Työttömyys-
kassaan kuuluva ja työssäoloehdon
täyttävä opiskelija saa ansiosidonnai-
sta päivärahaa valmistuttuaan tai opin-
tojen keskeytyessä vähintään vuodek-
si.

Opiskelijajäsenet eivät kuitenkaan
ole automaattisesti työttömyyskassan
jäseniä, sillä kassan jäsenyyden on mak-
sullinen: 51 euroa vuodessa. Kassan jä-
seneksi voit liittyä, jos teet töitä opis-
keluaikana. Töiden ei kuitenkaan tar-
vitse olla oman alan töitä – työssä-
olohtoa voi kerryttää niin seurakun-
nan kesätyöissä kuin markkinat kassalla-
kin. Mikäli haluat liittyä työttömyys-
kassaan, ota yhteyttä omaan liittoosi.
Sieltä saat tarkemmat ohjeet.

Mahdollisuus vaikuttaa

Ammattiliiton opiskelijajäsenyyden ei
tarkoita vain postiluukusta kolahtavaa
jäsenlehteä ja muita etuja, vaan myös
todellista vaikuttamismahdollisuutta
liiton asioihin. Opiskelijoiden ääntä
kuullaan aina liiton ylimmässä johdos-
sa asti, oli sitten kysymys opiskelijoita
tai tulevaisuuden työntekijöitä kosket-
tavista asioista.

Jokaisen opiskelijan suurin linkki
liiton päätöksentekoon on omaa opin-
ahjoa edustava opiskelijatoveri. Jos si-
nalla on toiveita tai kysymyksiä liiton
opiskelijatoimintaa koskien, nykäise
rohkeasti oman oppilaitoksesi edusta-
jaa hihasta. Ohesta löydät kaikkien
kolmen liiton opiskelijatyöryhmien jä-
senet.

**LIITY OMAN LIITTOSI
JÄSENEKSI JO TÄNÄÄN
– SE KANNATTAA!**

Opiskelijajäsenten edustukset

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO



Opiskelijatyön ryhmä

vars. Heli Niemi, Lahden ammatti-
korkeakoulu

vars. Anne Belghiti, Diak Pohjoinen,
Oulu, vara Jenna Koskela

vars. Irja Tamm, Diak Itä, Pieksämä-
ki

vars. Janica Uusitalo, Diak Länsi, Po-
ri

Valtuuskunta

Heli Niemi, Lahden ammattikorkea-
koulu

Hallitus

Irja Tamm, Diak Itä, Pieksämäki

AOVA

Työryhmä valitsee keskuudestaan.

SUOMEN KANTTO- RI-URKURILIITTO



Opiskelijatoimikunta

vars. Hannele Räsänen,
Oulun seudun ammatti-

korkeakoulu, vara Hen-
riikka Rantala

vars. Veera Heino Pirkanmaan am-
mattikorkeakoulu, vara Henna Ala-
Mikkula

vars. Ilkka Toivonen Sibelius-Akate-
mia Kuopio, vara Mari-Annika Lii-
matainen

vars. Aarne Pelkonen Sibelius-Akate-
mia Helsinki, vara Elina Forsberg

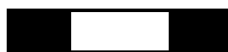
Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu kak-
si opiskelijaedustajaa, jotka opiskelija-
valiokunta valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Aarne Pelkonen

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO



Opiskelijatoimikunta

Opiskelijatoimikunnan jäsenillä ei ole
varajäseniä, toimikuntaa täydennetään
tarpeen mukaan.

Jessica Högnabba, TSF/Åbo Akade-
mi

Paula Kokko, FO/Joensuun yliopisto
Janne Turunen, FO/Joensuun yliopis-
to

Vesa Engström, TYT/Helsingin yli-
opisto

Ville Holopainen, TYT/Helsingin yli-
opisto

Mirka Makkonen, TYT/Helsingin yli-
opisto

Antti Pajunen, TYT/Helsingin yli-
opisto

Hanna Vaittinen, TYT/Helsingin yli-
opisto

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 6
opiskelijaedustajaa, jotka opiskelija-
toimikunta tavallisesti valitsee kes-
kuudestaan.

Hallitus

Paula Kokko, FO/Joensuun yliopisto

AKI



Opiskelijatyö- ryhmä

AKI-liittojen opiskelijatyöryhmään
kuuluvat Kanttori-urkuriliiton ja Pap-
pisiiton opiskelijavaliokunnan ja -toi-
mikunnan jäsenet.

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 4
teologiopiskelijaa ja 2 kanttoriopiske-
lijaa, jotka AKIn opiskelijatyöryhmä
valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Paula Kokko ja Aarne Pelkonen

AOVA

vars. Vesa Engström, vara Henna Ala-
Mikkula

Opiskelusta eläketurvaa

KIMMO KONTIO

TOIMITUSPÄÄLLIKÖ, ELÄKETURVAKESKUS

Tutkintoon johtavalta opiskelualajalta karttuu eläkettä ikään kuin henkilö olisi töissä 624,14 euron kuukausipalkalla. Opiskelu alkoi kartuttaa eläkettä 1.1.2005 alkaen.

Eläketurvaa opiskelusta on karttunut jo 250 000 ihmiselle. He voivat tarkistaa asian omasta vuosittaisesta työeläkeotteestaan.

Useimmat 18–67-vuotiaat, jotka eivät vielä ole eläkkeellä, saavat kotiinsa vuosittaisen työeläkeotteen. Työeläkeote on tärkeätä tarkistaa, koska se sisältää tietoja, joista eläke aikanaan lasketaan.

Työeläkeotteella näkyy tietoja yksityisellä työnantajalla tai yrittäjänä tehdystä työstä. Lisäksi otteella saattaa olla tietoja ns. palkattomista etuusajoista, joista vuoden 2005 alusta on karttunut eläkettä. Tällaisia tietoja kertyy esimerkiksi lapsenhoidosta ja tutkintoon johtaneesta opiskelusta.

Tutkinto rinnastetaan ansiotyöhön

Vuoden 2005 alusta eläkettä on voinut karttua 18 vuotta täyttäneelle samanaikaisesti sekä ansiotyöstä että opiskelusta. Ansiotyöstä eläkettä karttuu maksetun palkan perusteella tai yrittäjätyötulon perusteella.

Opiskelusta karttuu eläkettä ikään kuin henkilö olisi töissä 624,14 euron kuukausipalkalla. Etua korotetaan vuosittain. Opiskelusta ansaittu eläke rahoitetaan valtion varoin.

Opiskeluajasta otetaan huomioon perustutkintotasoiset ammatti-, am-

mattikorkeakoulu- ja yliopisto-opinnot. Edun suuruus lasketaan kolmesta viiteen vuoteen suoritettujen tutkinnon mukaan. Etua lasketaan vuoden 2005 alusta, joten esimerkiksi yliopistotutkinnosta täysimääräisen edun saa hyväkseen vuodesta 2010.

Yleissivistävä opiskelu ja ammatillinen pätevytyminen eivät kuulu etuuden piiriin. Lisäksi edun saamiseksi on tehtävä työeläkevakuutettua työtä ennen eläkkeen alkamista yhteensä 14 979,51 euron verran (vuonna 2009).

Oppilaitos ilmoittaa tutkinnon suorittamisesta Kelalle, joka välittää tiedon Eläketurvakeskukselle. Ulkomaisesta tutkinnosta voi myös saada hyväkseen eläkekarttumaa, mutta opiskelua varten on saatava opintotukea Suomesta.

Opiskelusta karttuva eläke-etu näkyy työeläkeotteella valmistumista seuraavana vuonna.

Keskeytyneet opinnot päätökseen

Ennen vuotta 2005 opiskelua ei otettu millään tavalla huomioon eläketurvasa. Opiskeluajalta karttuvalla eläketurvalla on haluttu osaltaan kannustaa viemään opiskelut päätökseen.

Eläkekarttuma antaa pienen porkkanan vauhdittaa valmistumistaan myös kaikille niin sanotuille ikuisille opiskelijoille. Kenen tahansa, joka ei ole vielä eläkkeellä, kannattaa viedä keskeytyneet opinnot päätökseen. On kuitenkin huomattava, että aikaa ennen vuotta 2005 ei lueta opiskelusta karttuvan eläkkeen piiriin. ■

- Eläketurvaa karttuu yli 18-vuotiaalle tutkinnon suorittaneelle 1.1.2005 jälkeiseltä ajalta.
- Turvaa karttuu ammatti-, ammattikorkeakoulu ja yliopistotasoisesta tutkinnosta ja myös ulkomaisesta tutkinnosta, jos opiskelu on Kelan opintotuen piirissä.
- Yleissivistävä, ammatillinen pätevytyminen ja tieteelliset jatkotutkinnot eivät ole edun piirissä.
- Eläkettä karttuu tutkinnon laskennallisen opiskeluajan perusteella kolmesta viiteen vuoteen:
- Ylempi korkeakoulututkinto 5 vuotta
- Ammattikorkeakoulututkinto 4 vuotta
- Alempi korkeakoulututkinto 3 vuotta
- Ammatillinen perustutkinto 3 vuotta.
- Eläkettä karttuu 1,5 % vuodessa 624,14 euron kuukausipalkkaa vastaavasta tulosta (vuonna 2009).
- Etu lisätään vakuutetun työeläkekisteriin, ja opiskelusta karttunut eläke näkyy työeläkeotteella valmistumista seuraavana vuonna.
- Ennen eläkkeelle siirtymistä työeläkevakuutettua työtä on tehtävä vähintään 14 979, 51 euron verran.

Musiikkia ja muumioita

VEERA HEINO

KIRKKOMUSIIKINOPI SKELIJA

PIRKANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

TAMPERE

VIIIMEISET KOLME päivää olen soittanut Dublinin S. Michan -kirkossa. Kirkko on kuuluisa muumioistaan, siksi harjoittelun keskeyttääkin kirkko-oppaan jylhä ääni: "Who wants to see the mummies?" Opas nauttii repliikistään täysin siemauksin. Händelin mainitaan soittaneen S. Michanin urkuja. Nyt urut ovat huonossa kunnossa. Ilma kirkossa on kuiva ja pölyinen. Mutta poikkeuksellisen kuiva ilma onkin juuri syy muumioiden säilymiselle, vanhin niistä on 800 vuotias.

Berliinin Musikinstrumenten Museumista löytyi Mighty Wurlitzer -urku. Mykkäfilmien kaudella Euroopan suurilla elokuvateattereilla oli varaa hankkia urut ja urkuri luomaan filmeille äänimaailma. Mighty Wurlitzer on nelisormiainen, ja siihen kuuluu monenlaisia poikkeuksellisia lisälaitteita, kuten esimerkiksi ruoskan ja vanhan lankapuhelimen äänet ja koputusta kuvaava ääni puhumattakaan pedaaliin tai manuaaleihin yhdistettävistä marimbasta tai rumpusetistä! Ja niin soi Blaue Engel, King Kong ja Henkien kirous.

Sain kuulla Leipzigin Tuomas-kuoroa. Mikä instrumentti! Kuoronjohtajan tehtävä näytti olevan päinvastainen kuin usein: "Voitte laulaa hiljempaa", hän näytti

pojille. Kuoron esittämä uusi saksalainen messumusiikki oli kiinnostavampaa kuultavaa kuin Bach. Bach kuulosti raskaalta.

VIIME VUONNA olin vaihdossa Italiassa. Nyt oli ilo nähdä miten kirkkojen restaurointityö oli edennyt. Veronan kauniissa myöhäiskeskiaikaisessa S. Anastasia-kirkossa oli päästy jo alttariosaan. Se tarkoitti sitä, että jos välttämättä halusi päästä harjoittelemaan uruilla, se oli tehtävä hengityssuoja kasvoilla rakennustelineiden ympäröimänä, valkoisiin pukeutuneiden restauraattoreiden puurtaessa katon rajassa. Kesäisessä Italiassa kirkko on siinä mielessä miellyttävä työpaikka, että siellä ei voi saada lämpöhalvautta. Vaikka hiki virtaakin.

REISSU ON ollut antoisa: pohjanmeren rannikolta Alpeille, suurkaupunkeihin ja pieniin kyliin. Talouskriisi puhuttaa ja näkyy työpaikkojen menetyksinä ja työn saannin epävarmuutena eurooppalaisten ystäväni keskuudessa. Kuitenkin näen, että "kunnon lama" palauttaa ihmiset lähemmäs prioriteetteja, ymmärtämään lähimmäisten ja luonnon hyvinvoinnin tärkeyden. ■



Kysely yhdenvertaisuuden toteutumisesta seurakunnissa

Kirkkohallitus on käynnistänyt tutkimushankkeen, jossa selvitetään yhdenvertaisuuden toteutumista seurakuntien työyhteisöissä. Tutkimushankkeen osana toteutetaan lokakuussa kysely, joka lähetetään sähköpostitse 50 seurakuntaan kaikille työntekijöille, kirkkoherroille ja luottamushenkilöille. Vastaajaseurakunniksi on valittu erikokoisia ja erityyppisiä seurakuntia tasaisesti maan eri osista. Vastaukset toivotaan saatavan pääosin sähköpostin kautta, mutta seurakuntiin lähetetään varmuuden vuoksi myös paperisia lomakkeita. Selvityksen tulosten pohjalta tehdään esitys

toimenpideohjelmaksi yhdenvertaisuuden edistämisestä kirkossa.

Vuonna 2004 voimaan astunut yhdenvertaisuuslaki velvoittaa evankelisluterilaista kirkkoa edistämään yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassaan tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä tarvittaessa muuttamaan niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista. Lain tarkoitus on myös tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneiden mahdollisuuksia puuttua kohteluunsa. Laissa kielletyt syrjintäperusteet ovat ikä, etninen tai kansallinen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, tervey-

dentila, vammaisuus, sukupuolinen suuntautuminen ja muu henkilöön liittyvä syy. Myös sukupuoli on tärkeä huomioida mahdollisena syrjintäperusteena.

Yhdenvertaisuushanketta ohjaa työryhmä, jossa on edustajia mm. Kirkon tutkimuskeskuksesta, Helsingin Yliopistosta, Kirkon työmarkkinalaitoksesta, AKIsta, Diakoniatyöntekijöiden Liitosta ja muista ammattijärjestöistä. Työryhmän puheenjohtajana on Kirkon ihmisoikeuskysymysten neuvottelukunnasta Maija Sakslin ja sihteerinä toimii ihmisoikeussihteerinä Kati Jääskeläinen.

Credon paikka jumalanpalveluksesta

JO VUOSIKYMMEN SITTEN tapahtuneessa jumalanpalvelusuudistuksessa tuskin saavutettiin mitään lopullista tulosta. Kysymyksessä on pikemminkin erään ikuisen prosessin muuan vaihe. Risto Pottosen kirjoitus pitkäperjantain ehtoollisesta osoitti yhden uudistuksen myötä heränneen kysymyksen.

Reformin myötä muutettiin myös credon paikka, ilmeisesti ekumeenisista syistä, ja koska credon sijainti ”vastauksena saarnaan” siten olisi sopivampi. Vanhassa olisi vara ollut parempi, mutta koska kävi kuin kävi, ei ole paikallaan yllyttää ketään pysyvään käsikirjasta poikkeamiseen. Perinnejä erityisjumalanpalvelukset ovat toki

eri asia.

Eli käytäntö on nyt se, että sielläkin, missä messua toimittaa kaksi pappia tai pappi ja diakoni, saarnaaja esilukee credon heti saarnan perään. Vain valistunut vähemmistö toimii toisin. Mutta mikä vastaus saarnaan se sellainen on, jossa sama ääni sekä kysyy että vastaa! Toiseksi, vaikka saarnat ovat lyhentyneet ja menettäneet ponttaankin, luetaan credo tässä yleisessä tapauksessa saarnaajan usein jo puhki menneellä äänellä ja usein siten, että esiluvun nopeus kiihtyy loppua kohti. Tästäkin päästäisiin, jos credon esilukijana ei olisi saarnaaja. – Saarnatuoli paikkanaakin esilukea uskontunnustus on outo. Jos saarnaaja saarnaa lukupulpetista, on outous lievempää.

Credon voinee kuitenkin esilukea myös diakoni tai jopa maallikkoavustaja – tai miksi ei kanttori. Miksi muu-

ten virsikirjaan ei ole perästäpäinkään otettu kunnon credovirttä, siis riittävän lyhyttä, esimerkiksi lisäosan Isä meidän -rukouksen nro 805 tyylistä! Tosin on ainakin yksi kirja, jossa tehtävänjako on kuvattu graafisesti ja jossa todetaan, ettei määritettyjä tehtäviä kuten esimerkiksi credoa saisi delegoida ”alaspäin” pois papeilta. Tämä ohje on saattanut päätyä jumalanpalveluksen oppaaseenkin asti. Edes käsikirja ei kuitenkaan ole Jumalan Sanaa, oppaasta puhumattakaan. Tässä pätee se sana, että paljolla kirjojen tekemisellä ei ole loppua. Ei olisi suuri vahinko, vaikka jokunen kirja olisi jäänyt vallan kirjoittamattakin. Mikään ohje ei saisi koskaan ohittaa terveen järjen käyttöä.

MATTI TAATILA
eläkepappi, Loimaa

Ihmisten arkkipiispa Mikko Juva

KIRKOSSA KESKUSTELLAAN parhaillaan arkkipiispan asemasta ja vaalitavasta. Turussa viime toukokuussa istunut kirkolliskokous suhtautui varauksella aloitteeseen arkkipiispan valitsijoiden joukon laajentamisesta ja viran muuttamisesta koko kirkon arvojohtajaksi. Asian käsittely jatkuu ja nousee varmasti esille seuraavassa kirkolliskokouksessa. Ensi vuonna kirkolla on edessä arkkipiispan vaali viran nykyisen haltijan Jukka Paarman siirtyessä eläkkeelle.

Olen viime aikoina tutkimustyössäni perehtynyt Mikko Juvan arkkipiispakautteen 1978–1982. Juva nousi Martti Simojoen seuraajana arkkipiispaksi syksyllä 1978 Helsingin yliopiston kanslerin paikalta. Juva tunnettiin taitavana hallintomiehenä, joka oli onnistunut 1970-luvun alussa yliopiston

rehtorina maltillisella päättäväisyydellä hillitsemään opiskelijaradikalismien ylilyöntejä. Kannanotoissaan vanhempien varovaiseksi tulleen Simojoen jälkeen Turun piispantalo sai Juvasta uuden asukkaan, joka ei kaihtanut sanoa mielipiteitään julki. Televisioesiintymiset ja lehtihaastattelut olivatkin uuden arkkipiispan saarnatuoli Suomen kansalle.

Arkkipiispana Juva sekä ihastutti että vihastutti kuulijoitaan tilanteesta riippuen. Juva saattoi veteraanien harmiksi esiintyä rauhanpuolustajien marssilla ja saada sen seurauksena kymmeniä haukkumakirjeitä isänmaan asian kavaltamisesta kommunisteille. Sodan käynyt reservin kapteeni Juva ymmärsi kyllä siviilipalvelusmiehiä, mutta piti armeijan käymistä ensisijaisena tapana suorittaa asevelvollisuus. Juvaa syytettiin vuorostaan rauhan asian pettäjäksi. Juva mitteli voimia myös kirkon konservatiivien kanssa. Hän puolusti avoliitossa asuvi-

en oikeudetta toimia kummeina, ajoi naispappeutta ja kritisoi mustavalkoisia tulkintaa abortista. Juvan suuri missio oli uudistaa kirkon keskushallinto ja selkeyttää arkkipiispan työnkuvaa. Tässä taistelussa hallinnon linnakkeet osoittautuivat arkkipiispaa vahvemmaksi. Kevättalvella 1982 putosi kirkkohistoriassa ennennäkemätön uutispommi: arkkipiispa eroaa virastaan.

Syyskuussa 1982 Juva jätti Turun piispanistuimen seuraajalleen John Vikströmille. Ilta-Sanomat luonnehti Juvan arkkipiispakautta kirjoituksessaan ”Ihmisten arkkipiispa”:

”Vaikka arkkipiispa on periaatteessa yhdenvertainen muiden piispojen kanssa, puheenjohtajuus kirkon keskeisissä elimissä antaa hänelle valtakunnallisesti laajan sananvallan – mikäli hänellä on jotain sanottavaa. Nyt virkansa jättäneellä Mikko Juvalla on ollut. Oltiinpa hänen kannanotoistaan mitä mieltä hyvänsä, ketään hän ei ole jättänyt välinpitämättömäksi. Tavalli-

nen kadunmieskin tuntee arkkipiispa Mikko Juvan, jonka kaudella kirkon on koettu muuttuneen avoimemmaksi, osallistuvammaksi, keskustelevammaksi ja edistyksellisemmäksi – tosin myös kielteisessä mielessä. Lähentymistä on tapahtunut maallikoihin päin, kun taas kirkon sisällä papisto ei ole aivan pysynyt keulakuvansa tahdissa.”

Mikko Juvalla oli kirkon johtajana epäilemättä omat puutteensa. Juvan vahvuus ei ollut täydellisyydessä, vaan aitoudessa. Hän laittoi itsensä alttiiksi arvostelulle, otti kantaa, vaikka tiesi, että kaikki eivät pitäisi hänen sanomastaan. Vaikenemalla olisi usein päässyt helpommalla. Kyse on rohkeudesta asettua lähimmäisen osaan niin suurissa kuin pienissäkin asioissa. Tä-

mä on pohjimmiltaan se, mitä ihmiset kaipaavat kirkon työntekijöiltä – papeilta, piispoilta, arkkipiispalta – tänäkin päivänä.

VILLE JALOVAARA
*teologian tohtori, tutkija,
Helsingin yliopiston
kirkkohistorian laitos*

HAUTAJAISSATTUMUKSIA



PAPIN TOIMITUKSISTA tärkeimpänä pidetään hautajaisia. Näin ainakin kansan mielipiteen mukaan. Toki hautajais-sakin voidaan hymyllä arvaamattomille tapahtumille.

NUORENA PAPPINA olin vainajaa siunaamassa Salon Helisnummen kappelissa. Seppeleiden laskeminen kesti varsin pitkään ja niinpä minulla tuli asiaa kappelin eteiseen.

Silloin taksii toi komean pahvilaatikon ja pyysi, että toimitan sen perille. Taksin mentyä avasin suuren ja komealla narulla sidotun paketin, ja sisällä oli pienen pieni kukkakimppu. Se olisi ennemminkin sopinut häihin morsiamen käteen.

Koska olin lupautunut kimpun toimitamaan perille arkulle, niin tottahan toki sen tein. Luin pienen kortin kovalla äänellä: nuoruuden ihastuksen muistoa kunnioittaen Risto. Vieläkin muistan hämmästyksen uurteet saattoväen keskuudessa.

Vuosien kuluttua eräs henkilö ky-

ysi minulta: ”Älä nyt loukkaannu, mutta keneltä Ristolta ne kukat silloin hautajaisissa Helisnummella olivat? Sinun ikäsi kun ei oikein ole vuosien aikana mahtunut minun päähäni.”

Kerroin tarinan ja helpotuksen huokaus pääsi kysyjältä.

NUOREHKON MIEHEN siunaus pidettiin kauniina kesäpäivänä Ypäjän hautausmaalla. Leski nuoren tytönsä kanssa oli surun murtama. Siunauksen jälkeen alkoi kukkien laske-

minen. Huomasin, että viereisessä puussa varsin matalalla oli linnun pesä. Rohkeasti lintu kantoi ruokaa poikasilleen ja sen linnun huomasi myös vainajan pikkuinen tyttö, joka lopulta kuuluvalla äänelle kertoi kaikille rohkeasta linnusta. Koko seppeleen laskun ajan lintu lenteli ja kantoi pesänsä ruokaa. Ja mitä pitemmälle kukkien lasku edistyi, sitä innokkaammin tyttö kertoi näkemästään.

Muistotilaisuudessa leski oli täysin muuttunut, ja ruokailuun kehottamisen yhteydessä hän mainitsi, että hautausmaalla parhaan saarnan piti lintu, joka opetti hänelle, että hänen on nyt pesästään pidettävä huolta.

Minulle annettiin kanttorin kanssa tehtäväksi laulattaa virsiä, joissa kaikissa esiintyisi lintu. Niitähän kyllä virsikirjasta löytyi, ja muistotilaisuudesta tuli mielenkiintoinen.

VETISENÄ LOPPUKESÄN päivänä siunauksen jälkeen Ypäjällä laskettiin kukat ulkona haudalla. Suntuoli asettanut lankut huolellisesti haudan ympärille. Laskemisen piti olla turvallista.

Jossakin vaiheessa vetinen maa alkoi pettää useamman yhtaikaa kukkia laskevan ihmisen alla, ja varsin nopeasti toinen pää lankuista alkoi vajota. Ällistyneet laskijat eivät heti tajunneet tilannetta, ja niinpä yleisön joukosta kuului iloinen äännähdyks, kun lopulta varsin syvälle menneet lankun päät pysähtyivät: ”Heipparallallei, Jeesus voiton vei.”

Lankut saatiin paikoilleen ja niinpä miesjoukosta kuului ääni: ”Vain yksi kerrallaan tulkoon hautaan.” Hetken aikaa ihmiset olivat olevinaan kohteliaita ja nyökyttivät toisilleen päätään: Mene sinä nyt ensin. Komea kukkukumpu siitä lopulta saatiin aikaan.

RISTO AHTI
kirkkoherra, Ypäjä



Kohtaus Lähetysjuhlissa esitetystä draama-kavalkadista "Kansojen vaihtopöytä". Xaris Finland -ryhmän tanssijat etualalla.

Taide räjäyttää sielun avoimeksi Jumalalle

SARI LEHTELÄ
TIEDOTTAJA
SUOMEN LÄHETYSSEURA

HÄN KATSELEE tanssijoita ja muita lavalla esiintyviä taiteilijoita kuin äiti – tai niin kuin kuvittelen Isän katsovan meitä

luotujaan: hellästi rakastaen, täydellisesti hyväksyen ja luottaen, valmiina ymmärtämään ja antamaan töppäilyt anteeksi.

Tottahan tuollaisen katseen alla kuka tahansa uskaltaa heittäytyä luovuuden virtaan ja antaa kaikkensa.

Pyrkimyksenä täydellinen kauneus

"Kun näen ihmisen panevan itsensä kokonaan likoon ja pääsevän syvään ilmaisuun tässä ja nyt, silloin koen onnistuneeni", sanoo teatteriohjaaja, teologian tohtori Lilja Kinnunen-Riipinen.

Ohjaajan tehtävä on luoda rohkaiseva ilmapiiri. Kinnunen-Riipiselle se merkitsee ehdotonta luottamusta taiteilijan intuitioon. Tällainen luottamus syntyy, kun hän saa itse valita ne, joiden kanssa työskentelee.

Hän antaa tehtävän ja jättää taiteilijan rauhassa luomaan ilmaisuaan.

”Lopuksi vain kuron yhteen tarinan.”

Ja niin syntyy taideteos. Kuten Lähetysjuhliissa Tampere-talossa esitetty *Sillaba*, jossa yhdistyvät laulu, tanssi, draama ja kuva. Teos on suuritöisin – ja kallein – Suomen Lähetysseuran juhlatuotannosta, joista Lilja Kinnunen-Riipinen juhlatuotannosta pääsihteerinä vastaa.

Huippuun asti hiottu *Sillaban* kaltaisen monimuotoinen teos vaatii tietenkin myös kymmeniä harjoituksia saavuttaakseen päämääränsä. Jokaisen yksityiskohdan pitää napsahtaa

täsmälleen kohdalleen.

”Pyrkimyksenä on täydellisen kauneuden ja puhtauden kokemuksen välittäminen. Se on maanpäällistä täydellisyyttä, joka puhdistaa sielun”, ohjaaja lausuu.

Teatterissa jysähtää kovempaa

Lilja Kinnunen-Riipinen uskoo taiteen voimaan räjäyttää ihmisessä myrsky, josta voi syntyä halu ja voima luoda yhteys Jumalaan ja toisiin ihmisiin.

”Vahva esimerkki tästä on Savonlinnan oopperajuhlilta 1970-luvun lopulta, kun Viimeiset kiusaukset -esitys jatkui körttiseuroilla. Paavo Ruotsalaisen kilvoittelu viimeisellä rajapuolella kosketti yleisöä valtavalla voimalla.”

Teatteriohjaaja kertoo keskustelensa aiheesta jo silloin nykyisen kirkkohallituksen jumalanpalveluselämän ja musiikki-toiminnan johtajan Kai Vahtolan kanssa.

”Hän arveli, että ihminen on alttiimpi taiteen hengelliselle viestille kirkon ulkopuolella, kuten teatterissa. Reseptorit eivät silloin ole valmiina hengelliseen kokemukseen ja se tulee syliin täydellä voimalla.”

Palosta syntyy aina jotain

Kinnunen-Riipinen uskoo, että aidon sielun palon seurauksena syntyy aina, ennen tai myöhemmin, jotain uutta.

Hän kertoo esimerkin Kiinan-lähetystyöntekijästä Erland Sihvosesta.

”Hän rahtasi vaunulasteittain kauniita kiinalaisia tavaroita ja silkkivaatteita Suomeen ja järjesti ensimmäisen lähetysnäyttelyn vuonna 1911 Helsingissä. Seurakuntavierailuillaan hän puetti seurakunnan työntekijät silkkivaatteisiin. Hän halusi koskettaa ihmisiä elämyksen kautta ja onnistui. Siitä sai alkunsa lähetysnäyttelytoiminta.”

Sihvosesta ja muista edelläkävijöistä voi lukea Lilja Kinnunen-Riipisen toimittamasta lähetystyön juhlatuotannosta kirjasta *Sillaba – taiteen missio*. Lokakuussa ilmestyvään teokseen on koottu esimerkkejä kristinuskon vaikutuksesta taiteisiin Suomen Lähetysseuran työalueilla.

Kuoleman rajalta takaisin

Teatteriohjaajan mukaan ihmiset etsivät puhdistavia kokemuksia eri alueilta.

”Samat hormonit toimivat, kun huudamme, hypimme, iloitsemme tai liikutemme koko olemuksellamme urheilukilpailussa, teatterissa, konsertissa tai Jumalan koskettaessa.”

Kaikkein merkittävimmän kokemuksen taiteen voimasta Lilja Kinnunen-Riipinen sai seurattessaan tsunamista henkiin jääneiden kuntoutusta Indonesiassa 2005. Kaikkensa menettäneet ihmiset eivät aluksi uskaltaneet edes katsoa ketään silmiin.

”Pikkuhiljaa he alkoivat purkaa tuntojaan leikin, laulun, maalaamisen, tanssin ja draaman kautta. Heidät tuotiin hitaasti takaisin elämään taiteen avulla.” ■

Katso ja kuuntele Pysäkki-verkkohartaus aiheesta: www.evl.fi/kappeli/pysakki.htm

Tietoa Suomen Lähetysseuran juhlatuotannosta: www.mission.fi/juhlatuotanto



ARI VITIKAINEN

Lilja Kinnunen-Riipinen viettää lokakuussa 40-vuotistaiteilijajuhlaa.

Personalutveckling skapar klarhet

MONICA HEIKEL-NYBERG

FÖRSAMLINGSPASTOR

KYRKSLÄTTS SVENSKA FÖRSAMLING

Den danska kyrkan har under de senaste åren arbetat intensivt med välmåendet i arbetet bland församlingsanställda och som en del av detta utformat en tydlig personalpolitik.

”Personalstrategi måste bidra till att säkerställa att de mål som ställts för det kyrkliga livet i församlingen (på arbetsplatsen) också uppfylls likväl som för att främja förhållandet mellan medarbetarna man tänker igenom och grundligt diskuterar målsättningarna”. *Personalpolitiken i statskyrkan - en guide för förtroendevalda, Kirkeministeriet 2001* (min översättning)

De mål som ställs upp i personalstrategin kan användas för att styra både vilken typs anställda som rekryteras och vilka krav som ställs på medarbetarna när det gäller den typ av medarbetare du behöver, och i förhållande till de krav och förväntningar jag har för de anställda. Personalpolitik är därför ett mycket centralt verktyg för att skapa en tydlig och stimulerande arbetsmiljö.

Men personalstrategi utgör inte det enda arbetsredskapet. Som en inkörsport till de olika verktygen fungerar hemsidan Kirketrivsel.dk som uppehålls genom ett samarbete mellan de kyrkliga arbetsmarknadsorganisationerna och arbetsgivaren genom Kirkeministeriet. (Här kan det vara värt att påpeka att varje församling i den dans-

ka kyrkan är självständig gällande såväl lära som organisation, och att det administrativa samarbetet utförs genom Landsföreningen av Menighetsråd, d.v.s. en sammanslutning av samtliga församlingsråd.) Som förbindelse-länk fungerar Branchearbejdsmiljørådet Social og Sundhed vilket närmast hos oss kunde motsvaras av Institutet för Arbetshygien.

Bland de redskap som finns på hemsidan kan nämnas strategier för stresshantering, trygghet i arbetet, möte med våld, krisberedskap och användningen av utvecklingssamtal.

I våra finländska öron låter detta inte särskilt banbrytande, men arbetet med välmående på arbetsplatsen är ett stort steg framåt för en kyrka där konflikter mellan arbetstagare tidigare långt har sopats under mattan. Eller, för att citera hemsidan: ”Det fanns en tid när ett jobb i Danska kyrkan närmast sågs som sin egen belöning.” De flesta av de anställda arbetade deltid i små församlingar och därför var det en minoritet som såg kyrkan som en andel av den totala sysselsättningen. Med fler och fler församlingssammanslagningar har antalet heltidsanställda ökat, och som en följd av denna utveckling är det nödvändigt att se över på den anställdes villkor. Detta gäller inte minst den psykiska arbetsmiljön.

Församlingsarbete ingen lottovinst

En arbetsplats i församlingen innebär inte längre en lottovinst, liksom inte heller en hög lön längre anses utgöra en garanti för ett givande arbete. Det är därför som fler och fler församlingsråd har börjat utforma en tydlig perso-

nalpolitik som tar hänsyn både till organisationen av arbetet och relationerna mellan medarbetarna. Men att tala om trivsel och därmed också om konflikter kan vara en så stor utmaning att många församlingar kanske ger upp innan de kommit igång.

”Den psykiska arbetsmiljön kan kännas som en stor utmaning för många församlingsråd, men redan det att man börjar tala om trivsel i arbetet kan bidra till att lösa problem, säger Elisabet Jensen, som är avdelningschef i Landsföreningen af Menighetsråd och medlem av arbetsgruppen för trivsel i kyrkan.

I samma grupp sitter också Ettrup Signe Larsen, som är juridisk rådgivare till Præsteforeningen (prästeförbundet), och John Poulsen, som är verksamhetsledare för föreningen för Inledende Organister (kantorsorganistförbundet). Under ett år har de tillsammans diskuterat om hur många olika sätt det finns att se på arbetsplatser. ”Alla vill inte ha ut detsamma av sitt arbete”, säger Signe Ettrup Larsen fortsätter: ”Det som är helt ovidkommande för en medarbetare kan vara ett stort problem för en annan. Församlingsrådet som arbetsgivare har andra prioriteringar än medarbetarna, och med olika åsikter kan det vara svårt att hitta en gemensam utgångspunkt. Vår förhoppning är att satsningen på arbetsmiljön i kyrkan skall göra processen mer flexibel, så att det i församlingarna kan väva fram en större förståelse mellan både medarbetare och beslutsfattare.”

Svårt att erkänna svaghet

Även om det idag talas öppet om den

psykiska arbetsmiljön i folkkyrkan betyder det inte att det inte skulle finnas mycket kvar att utveckla. I arbetsgruppen har man märkt att det kan vara mycket svårt både för medarbetare och församlingsmedlemmar att uttrycka sig tillräckligt konkret för att alla skall förstå vad problemen handlar om. "Vi är medvetna om att vi rör oss i ett känsligt område. Kyrkans anställda arbetar ensamma en stor del av

tiden, och det kan därför kännas ovant och till och med hotande att komma till ett möte där man skall erkänna sin frustration för både arbetskamrater och arbetsgivare", säger John Poulsen.

"Det är därför viktigt att alla i församlingen engagerar sig i processen och arbetar med arbetstrivselen. En bra arbetsmiljö, där alla känner sig uppskattade och respekterade, ligger i allas

intresse. Första steget kan vara att acceptera att alla andra inte tänker precis som man själv. Då blir det lättare att tala till och inte om varandra", säger John Poulsen. ■

Monica Heikel-Nyberg har bekantat sig med Danmarks kyrkas arbetslagsutveckling.

Kesäinen ekoteko



Vuorovaikutuksella keskeinen rooli hiljaisen tiedon siirtämisessä

KATRI SUHONEN

PSYKOLOGIAN TOHTORI, SOSIO-
NOMI (AMK) -DIAKONI, JYVÄSKY-
LÄN SEURAKUNTA

**Pappien ja diakoniatyöntekijöiden työssä esiintyy koke-
muksellista hiljaista tietoa. Kirkon pitäisi tukea entistä pa-
remmin työpaikkana alaistensa
hiljaisen tiedon siirtämisen
mahdollisuuksia.**

PSYKOLOGIAN VÄITÖS- KIRJATUTKIMUKSENI

*Mitä hiljainen tieto on hengelli-
sessä työssä? Kokemuksellinen
näkökulma hiljaisen tiedon ilmenemis-
een, siirrettävyyteen ja siirrettävyyden
merkitykseen ikääntyneiden diakoni-
atyöntekijöiden ja pappien työssä tarkas-
tettiin Jyväskylän yliopistossa kulu-
van vuoden toukokuussa. Tutkimus kuu-
luu työ- ja organisaatiopsykologian se-
kä oppimisen psykologian sektoreille.
Tutkimukseni taustalta löytyy myös
käytännön orientaatiota ja kiinnostus-
ta kirkon hengellistä työtä kohtaan.
Olen itse ammatiltani diakoniatyönteki-
jä ja työskennellyt seitsemän vuotta
kirkon hengellisessä työssä.*

Tutkimuksesta ja menetelmästä

Tarkastelin tutkimuksessani Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa työskentelevien ikääntyneiden diakoniatyöntekijöiden ja pappien kokemuksellista näkökulmaa hiljaisen tiedon ilmenemiseen, siirrettävyyteen ja siirrettävyyden merkitykseen. Hiljainen tieto (*tacit knowledge*) on ihmisen subjektiivista, tiettyyn tilanteeseen ja toimintaan sitoutunutta kokemuksellista

ja sanatonta tietoa, jota on vaikeaa kommunikoida tai jakaa muiden ihmisten kanssa. Ihminen tietää enemmän, mitä hänen on mahdollista kertoa. Näin intuitiivinen hiljainen tieto näkyy henkilön toiminnassa tai kokemuksissa ilman, että sen sisältöä on mahdollista kuvata yksiselitteisesti.

Tutkimuksen kohderyhmä (n = 22) jakaantui siten, että yli puolet vastaajista oli diakoniatyöntekijöitä (n = 12) ja alle puolet pappeja (n = 10). Ikääntyneillä työntekijöillä tutkimuksessa tarkoitettiin yli 55-vuotiaita, joko työelämässä tai jo eläkkeellä olevia henkilöitä. Tavoitteena oli vertailla keskeisiä hengellisen työn ammattiryhmiä ja niiden välisiä eroja yhteydessä hiljaiseen tietoon.

Puolistrukturoidun teemahaastattelun avulla hankittu, tekstiaineistoksi muunnettu tutkimusaineisto analysoitiin Juha Perttulan fenomenologisen psykologian analyysimenetelmän laajennuksella. Deskriptioon pyrkivä, empiirisen hermeneuttisen psykologian metodi koostui kahdesta päävaiheesta, joissa molemmissa oli seitsemän alavaihetta. Tavoitteenani oli analyysimenetelmän avulla saavuttaa tutkittavien kokemus hiljaisesta tiedosta sellaisena kuin se heidän elämäntilanteessaan ilmenee.

Tutkimuksen tuloksista

Tutkimuksen keskeisimpinä tuloksina ilmeni, että pappien ja diakoniatyöntekijöiden työssä esiintyy kokemuksellista hiljaista tietoa. Hiljainen tieto on merkityksellistä ja sitä voidaan siirtää. Arvokasta hiljaista tietoa ei kuitenkaan ole siirrettäväksi kaikilla kokemusta kerryttäneillä papeilla ja diakoniatyöntekijöillä. Kokemuksen nä-

kökulmasta on olennaista, onko hiljaista tietoa pystytty refleктоimaan ja käsittelemään vuorovaikutteisesti muiden kanssa siten, että myös virheiden tarkastelulle on tilaa. Hiljainen tieto, joka liittyy prosessoituihin kokemuksiin, on kirkon työssä arvokasta ja sen siirtyminen on kokemuksellisesti toivottavaa.

Pappien ja diakoniatyöntekijöiden työssä hiljainen tieto liittyi työn ole-
mukseen ja ilmeni erityisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Hiljaisen tiedon siirtäminen diakoniatyöntekijöiden työssä voidaan tiivistää seuraaviin seikkoihin: dialogiseen ja reflektiiviseen oppipoikatyöskentelyyn, työstä tiedottamiseen, keskusteleminen sekä rutiinien ylläpitämiseen ja luomiseen. Pappien työssä hiljaista tietoa on mahdollista siirtää dialogisesti ja reflektiivisesti mallioppimista painottavan oppipoika- tai mentorityöskentelyn kautta. Hiljainen tieto siirtyi sekä pappien että diakoniatyöntekijöiden työssä hiljaisesti, mutta myös tiiviisti sitoutuneena eksplisiittiseen tietoon esimerkiksi toimintakertomusten ja tilastojen yhteydessä. Molempien ammattiryhmien osalta hiljaisen tiedon siirtämisessä keskeisenä ilmenevä vuorovaikutuksellisuus kohtaa kirkossa kuitenkin haasteita niin organisatorakenteellisiin mahdollisuuksiin kuin yksilöihin liittyvien tekijöiden puitteissa.

Tutkimuksen pohjalta nousee esille, että kokonaisorganisaation rooli on yhä merkittävämpi, kun ajatellaan hiljaisen tiedon siirtämistä työpaikalla. Kirkon pitäisi tukea entistä paremmin työpaikkana alaistensa hiljaisen tiedon siirtämisen mahdollisuuksia. Nykyinen kirkko-organisaatio ei anna työn-



tekijöilleen kokemuksellisesti riittävästi resursseja ja mahdollisuuksia hiljaisen tiedon siirtämiseen hengellises- sä työssä. Yksittäisellä työntekijällä ei ole riittävästi tilaa, mahdollisuuksia eikä edellytyksiä hiljaisen tiedon siirtämiseen, vaikka se tärkeänä koetaan- kin. Hiljainen tieto ei siis voi siirtyä parhaalla mahdollisella tavalla, jos sitä ei tueta kokonaiskirkollisesti.

Käyttösovellutuksia kirkon hengelliseen työhön

Hiljaisen tiedon siirtämistä voitaisiin pyrkiä toteuttamaan siten, että eläk- keelle esimerkiksi puolen vuoden ku- luttua jäävä työntekijä ryhtyisi kirjoit- tamaan työstään ohjatusti ja viikoit- tain oppimispäiväkirjaa. Oppimispäi- väkirjan kirjoittamisen avulla ikäänty- vällä työntekijällä olisi mahdollisuus prosessoida elettyä työuraa suhteessa myös omaan elämänkaareensa. Ohja- uksen yhteydessä ikääntyvällä työnteki- jällä olisi mahdollisuus reflektiivi- sesti analysoida sekä vahvuuksiaan et- tä työssä tekemiään virheitä. Päiväkir- jatyöskentely vastaisi myös kehitysspy-

kologisesti yksilöllisen elämänkaaren haasteisiin käsitellä eläkkeelle jäämi- sen siirtymää sekä vanhuuden ikävai- heen tuomia haasteita ja luopumisia.

Diakoniatyöntekijöiden ja pappien mukaan kaikilla ikääntyneillä työnteki- jöillä ei ole arvokasta hiljaista tietoa siirrettäväksi, eivätkä kaikki työnteki- jät ole tarkastelleet kriittisen reflektiivis- estä mennyttä työuraansa, jolloin epätarkoituksenmukaisilla asenteilla ja toimintatavoilla on mahdollista siir- tyä. Oppimispäiväkirjamallin avulla voidaan tukea sitä, että arvokasta hil- jaista tietoa voisi olla mahdollisimman monella siirrettävissä. Myös työn konkreettisella arjella kysymyksineen olisi mahdollisuus tulla entistä näky- vämpänä esille. Ikääntynyt työntekijä saisi kirjoittamisprosessin myötä väli- neen tarkastella omaa itseään ja näin myös konkreettista palautetta onnistu- misestaan työssä. Uusi työntekijä voisi liittyä prosessiin esimerkiksi lukemal- la yhteenvedon oppimispäiväkirjoista. Näin uudella työntekijällä olisi mah- dollisuus ymmärtää syvemmin työn olemusta verrattuna toimintakerto- muksien ja tilastojen antamaan työn kuvaukseen.

Oppimispäiväkirjamalli hiljaisen tiedon siirtämisen menetelmänä on vaativa, erityisesti asenteiden muok- kaamisessa on varmasti työtä. Malli tarvitsee taakseen kirkollisen koulu- tuskoneiston, jonka puitteissa sitä olisi mahdollista kokeilla esimerkiksi hiip- pakuntien eläkkeelle jäämisen kurssi- en yhteydessä tai kirkon koulutuskes- kuksen erityiskoulutuksissa.

Oman työuran tarkastelu rakenta- vasti voisi vähentää eläkkeelle jäämi- seen liittyvää katkeruutta ja surua kii- toksetta vaille jäämisestä, mitä oli tä- män tutkimuksen tulosten kokonai- suudesta huomattavissa. Kysymys on näin myös kirkko-organisaation ima- gosta työpaikkana. Myös uudet työnteki- jät voisivat saada uutta syvällisem- pää tietoa tulevasta työstään. Työn uu- denlaisen ja systemaattisen kirjaami-

sen myötä työhön liittyvillä perinteillä ja toimintamalleilla olisi mahdollista siirtyä. Kantapään kautta oppimisen ei tarvitsisi olla enää ainoa malli oppia käytännön työtä kirkossa.

Perehdyttämisestä todetaan usein, että se on tärkeää, mutta lopulta riittä- vän perehdytyksen vaatimiin kuluihin ei löydy varoja. Kirjoittamisprosessin ohella olisikin erittäin tärkeää käyttää rahaa. Sekä pappien että diakonia- työntekijöiden aineistoissa korostettiin yhdessä työn tekemisen merkitystä hil- jaisen tiedon siirtämisessä. Perehdy- tysjaksot, joissa uusi ja vanha työnteki- jä tekisivät työtä yhdessä, olisi ihan- teellinen tavoite, josta pitäisi luoda ai- empaa pysyvämpi ja toimivampi käy- täntö. Onnistuneen perehdyttämisen myötä sanaton työkalutuuuri ja työhön liittyvä arvokkain tietoa-aines voisi säi- lyä.

Vuorovaikutuksella on keskeinen rooli hiljaisen tiedon siirtämisessä. Yk- sittäiset työntekijät voivat vaikuttaa oman hiljaisen tiedon kartuttamiseen sekä hiljaisen tiedon siirtämiseen työs- kentelemällä tietoisesti työpareina en- tuudestaan vähemmän tuttujen työka- vereiden kanssa. Esimerkiksi pappi voi oppia diakoniatyöntekijältä kehi- tysvammaisten ryhmän ohjaamisen ti- lanteessa enemmän kuin toiselta papil- ta vastaavassa yhteisessä työtilanteessa. Diakoniatyöntekijät ja papit voivat myös keskenään oppia toisiltaan työs- sä entistä enemmän, jos työpariksi ret- kelle tai messun järjestämiseen ei vali- ta aina samaa lähityötoveria.

Tutkimuksen pohjalta voidaan jää- dä pohtimaan, miten kirkko työpaik- kana säilyttää tulevaisuudessa kaiken sen arvokkaan sanattoman tiedon ja taidon, mitä sillä hengellisessä työssä on kokemuksellisesti olemassa. Työn- tekijöiden vaihtuvuus on kokemuksel- lisesti uhkana hiljaiselle tiedolle ja myös huono palkkaus on omiaan uh- kaamaan kirkossa olevan tietotaito ai- neksen ja tasokkaan hengellisen työn säilymistä. ■

Työntekijöiden kokemukset kirkon palkkauudistuksesta

Kiitoksen kaikuja ja kriittisiä ääniä

TERHI JORMAKKA
KIRKON TUTKIMUSKESKUS

Toivottukaan muutos ei yleensä tapahdu ilman vaivannäköä ja muutoksen kipua. Kirkon palkkausjärjestelmä uudistui kaksi vuotta sitten. Kirkon tutkimuskeskuksen tekemä työntekijäkysely tarkastelee, miten työntekijät ovat kokeneet uudistuksen.

KIRKON PALKKAUSJÄRJESTELMÄ uudistettiin lokakuussa 2007. Uudistusta oli valmisteltu intensiivisesti useita vuosia. Jo ennen lopullisen sopimuksen allekirjoittamista seurakuntia kehoitettiin käynnistämään tehtäväkuvausten laadinta sekä valmistautumaan vaativuusryhmiin sijoitteluun.

Keskeisimmät muutokset ovat nimikepohjaisesta järjestelmästä luopuminen ja lähes kaikkien tehtävien tuominen saman järjestelmän piiriin sekä keskusjohtoisen päätöksentekoproses-

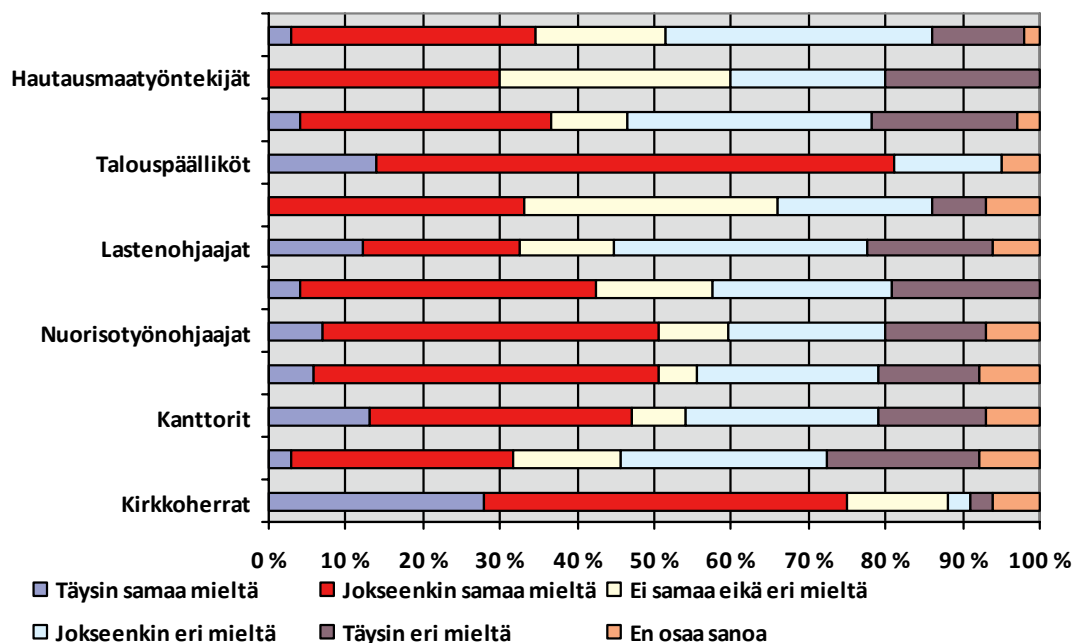
sin purkaminen ja paikallisten neuvotteluvaihtoehtojen käyttöönotto.

Työntekijöiden kokemukset kuuluviin

Keväällä 2009 Kirkon tutkimuskeskus toteutti kyselyn seurakuntien työntekijöille. Yhtenä kyselyn osiona olivat palkkauudistukseen liittyvät kysymykset. Uudistuksesta oli tuolloin kulunut aikaa noin puolitoista vuotta.

Kyselyyn vastasi 680 kirkon työntekijää. Heistä 670 työskenteli vastaushetkellä seurakuntien palveluksessa.

Kuvio 1: Olen tyytyväinen tapaan, jolla työyhteisössäni toteutettiin palkkausjärjestelmän uudistus



Vastanneista 68 prosenttia oli naisia. Vastauksia saatiin kaikista ikäryhmistä, seurakuntakokoluokista, hiippakunnista ja työntekijäryhmistä.

Cruxin lukijakunnasta voidaan todeta, että vastanneista kirkkoherroja oli viisi prosenttia, muuta papistoa 17 prosenttia, kanttoreita kahdeksan prosenttia ja diakoniatyöntekijöitä 13 prosenttia.

Työnantajataho työntekijöitä tyytyväisempi

Olemassa olevien tehtävien vaativuuden määrittelyn oli määrä noudattaa tarkoin virkaehtosopimuksessa kuvattua prosessia. Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien tyytyväisyyttä tapaan, jolla prosessi toteutettiin omassa työyhteisössä.

Täysin tai jokseenkin tyytyväisiä uudistusprosessin kulkuun oli 43 prosenttia vastaajista. Jokseenkin tyytymättömiä oli neljännes ja täysin tyytymättömiä 15 prosenttia vastaajista. Loput suhtautuivat oman työyhteisönsä prosessiin neutraalisti.

Miehistä täysin tyytymättömiä oli joka viides, naisista joka kahdeksas. Ikäryhmien välillä ei ollut merkittäviä eroja. Sen sijaan pienissä ja keskisuurissa seurakunnissa prosesseihin oltiin huomattavasti tyytyväisempiä kuin suurissa seurakunnissa. Eniten tyytyväisiä löytyi Mikkelin (58 %) ja Tampereen (50 %) hiippakunnista. Vähiten tyytyväisiä oli Espoon ja Helsingin hiippakunnissa (28 %).

Työtehtävistä käsin tarkasteltuna prosesseihin ylivoimaisesti tyytyväisimmät työntekijäryhmät olivat talouspäälliköt ja kirkkoherrat eli työnantajatahon edustajat. Talouspäälliköistä täysin tai jokseenkin tyytyväisiä oli 82 prosenttia ja kirkkoherroista 75 prosenttia. Muiden pappien keskuudessa vastaava luku oli 32 prosenttia, kanttoreilla 47 prosenttia ja diakoniatyöntekijöillä 51 prosenttia. Prosessin kulkuun tyytymättömimmät löytyivät lastenohjaajien sekä talouden ja hal-

linnon työntekijöiden piiristä.

Katkoksia tiedonkulussa

Riittävästi tietoa palkkaudistuksesta arvioi saaneensa puolet vastaajista. Erityisesti nuoret työntekijät kokivat jäävänsä paitsioon tiedon saannista. Alle 30-vuotiaista tiedonkulkuun tyytyväisiä oli 35 prosenttia vastaajista, kun vastaava luku yli 60-vuotiaiden ikäluokassa oli 65 prosenttia. Pienissä seurakunnissa tieto kulki suuria jouhevammin. Parhaiten tietoa arvioivat saaneensa talouspäälliköt ja kirkkoherrat.

Vastaajista 36 prosentilla oli tunne, että asioita salailtiin uudistuksen aikana. Pienissä seurakunnissa muutosprosessi näyttäytyi avoimempuna kuin suurissa seurakunnissa, esimerkiksi Mikkelin hiippakunnassa kolme neljäsosaa vastaajista kuvasi prosessia ”sopivan avoimeksi”.

Huomattavaa on, että kaikki kirkkoherrat kokivat uudistuksen toteutuneen sopivan avoimesti. Sen sijaan muusta papistosta 43 prosenttia, kanttoreista 40 prosenttia ja diakoniatyöntekijöistä 23 prosenttia oli sitä mieltä, että asioita salailtiin liikaa. Erityisesti peräänkuulutettiin totuudenmukaista ja oikeaan aikaan jaettua tietoa.

Uusien käsitteiden paikallinen määrittäminen ja niistä viestiminen on aiheuttanut monin paikoin hankaluuksia. Myös se ketä neuvotteluihin osallistuu ja mitkä valtuudet milläkin instanssilla on monipolvisen prosessin eri vaiheissa, oli osin henkilöstölle epäselvää ja aiheutti hämmennystä.

Puolet tyytyväisiä vaatavuusryhmäänsä

Määrällisesti suurin osa palkasta perustuu työn vaativuuteen. Siksi tehtävän vaativuuden arviointi nousee merkittävään asemaan. Vain 40 prosenttia kyselyyn vastanneista koki, että heidän työtehtävänsä vaatavuusryhmä määriteltiin työn sisällön perusteella.

Alle 30-vuotiaista kaksi kolmannesta ajatteli palkkauksensa määräytyneen jollakin muulla tavalla. Esimerkiksi Espoon hiippakunnassa työn sisältö ohjasi vaatavuusryhmän määrittelyä vastaajien kokemusten mukaan 27 prosentissa sijoitteluista.

Oman työtehtävänsä vaatavuusryhmään täysin tai jokseenkin tyytyväisiä oli puolet (51 %) vastaajista. Pienissä ja keskisuurissa seurakunnissa oltiin jonkin verran tyytyväisempiä kuin suurissa. Vaatavuusryhmäänsä tyytymättömimmät löytyvät Helsingin hiippakunnasta, jossa vain joka kolmas ilmoitti olevansa syntyneeseen ratkaisuun tyytyväinen.

Oman ammattiryhmänsä työntekijöiden yleiseen vaatavuusryhmittelyyn kirkossa oli tyytyväisiä 42 prosenttia vastaajista. Kirkkoherroista täysin tai jokseenkin tyytyväisiä yleiseen tasoon oli 62 prosenttia, muusta papistosta 43 prosenttia, kanttoreista 41 prosenttia ja diakoniatyöntekijöistä 50 prosenttia.

Yhteinen näkemys ei ole itsestäänselvyys

Täysin erimielistä esimiehensä kanssa vaatavuusryhmään sijoituksesta oli 12 prosenttia työntekijöistä. Suurissa seurakunnissa erimielisyyttä oli enemmän kuin pienissä. Esimiesten ja alaisten näkemyseroja esiintyi eniten Kuopion hiippakunnassa.

Riittävät perustelut palkkansa perusteille koki saaneensa 41 prosenttia vastaajista. Pienissä seurakunnissa perustelut olivat onnistuneet vakuuttamaan työntekijät paremmin kuin suurissa. Vaatavuusryhmäsijoittelujen tai menettelytapaerimielisyyksien tähden niin sanottuja riitautuksia tehtiin noin 700 kappaletta yli sadassa seurakuntataloudessa (*Kertomus kirkon työmarkkinalaitoksen ja sen toimiston toiminnasta 2008, 6*).

Osa työntekijöistä kertoi olevansa pettyneitä vaatavuusryhmien luokittelukriteereihin. Joku olisi halunnut pai-

nottaa enemmän osaamisen ja erityisasiantuntijuuden merkitystä, kun taas joku toinen olisi arvottanut esimiestehtävät tai hallinnollisen vastuun korkeammalle. Jotkut kokivat uudistuksen erityisesti papistoa, mutta myös muita hengellisiä työntekijöitä suosivaksi.

Monet vastaajat ajattelivat vastoin järjestelmän perusajatusta, että työn vaatavuus liittyy työntekijään ja hänen ominaisuuksiinsa. Tästä johtuen ilmeni hankaluuksia erottaa työn vaatavuuteen ja itse työsuoritukseen liittyviä asioita.

Yhteistoinnallisuus koetuksella

Palkkauudistuksessa korostuu yhteistoinnallisuus. Esimies-alaiskeskustelut on käytävä säännöllisesti. Työntantajan ja henkilöstön edustajien on yhä uudelleen asetettava yhteisen neuvottelupöydän äärelle.

Kyselyssä kävi kuitenkin ilmi, että kaikki työntekijät eivät olleet päässeet keskustelemaan esimiehensä kanssa tehtävänkuvauslomakkeesta, vaan valmiit paperit oli saatettu toimittaa esimerkiksi postilokeroihin allekirjoittamista varten. Erityisesti seurakuntayhtymissä työntekijät kokivat, ettei heitä kuultu vaatavuusryhmittelyä tehtäessä. Samoin siellä missä oli rakennettu ”rovastikunnallisia ratkaisuja”.

Vastauksissa nousi esiin, että henkilöstön edustajan, yleensä luottamusmiehen, rooli on hankala. Yhtäältä hänen pitäisi valvoa järjestelmän oikeudenmukaista ja tasapuolista toteutumista ja toisaalta vastata yksittäisen työntekijän huutoon, kun työntekijä pohtii oman etunsa valvontaa.

Työyhteisöön palkkauudistuksen arveli vaikuttaneen myönteisesti viisi prosenttia ja kielteisesti 34 prosenttia vastaajista. Reilusti yli puolet (61 %) ei nähnyt palkkauudistuksella olevan mitään vaikutusta työyhteisöön. Ammattiryhmistä runsaimmin kielteisiä vaikutuksia näkivät hautausmaatyön-



tekijät (50 % vastaajista), papisto (47 %) ja kirkkoherrat (43 %).

Eniten suhteiden ajateltiin kärjistyneen esimiesten ja alaisten välillä, ei niinkään samalla organisaation tasolla olevien kollegojen kesken.

Tehtävänkuvauslomakkeiden täytäminen oli myös paljastanut työpaikan sisäisen työnjaon ongelmakohtia esimerkiksi papiston keskuudessa.

Säröjä työmotivaatioon

Vastaajista 45 prosenttia arveli, että palkkauudistuksella on ollut negatiivisia vaikutuksia kirkon työhön motivoimisessa. Suurten seurakuntien vastaajissa oli havaittavissa enemmän motivaation laskua (48 %) kuin pienten seurakuntien työntekijöissä (34 %).

Papiston osalta 55 prosenttia koki palkkauudistuksen vaikuttavan kielteisesti työmotivaatioon, kanttoreista puolet ja diakoniatyöntekijöistä 49 prosenttia oli tätä mieltä. Kirkkoherrojen palkkaus ei määräydy uudistuneen järjestelmän mukaan, mutta heillä on järjestelmässä keskeinen työnantajarooli. Kirkkoherroista 15 prosenttia arveli palkkauudistuksen vaikutta-

neen kielteisesti omaan kirkon työhön motivoitumiseensa.

Moni vastaaja ajatteli palkkauudistuksen lisänneen kyynisyyttä ja kyräilyä työnantajaa ja jopa itse työtä kohtaan. Palkkausta kuvattiin jopa ”mielivaltaisena” tai ”sanelupoliitikkana”, jonka seurausten arveltiin olevan ”kohtalokkaita”.

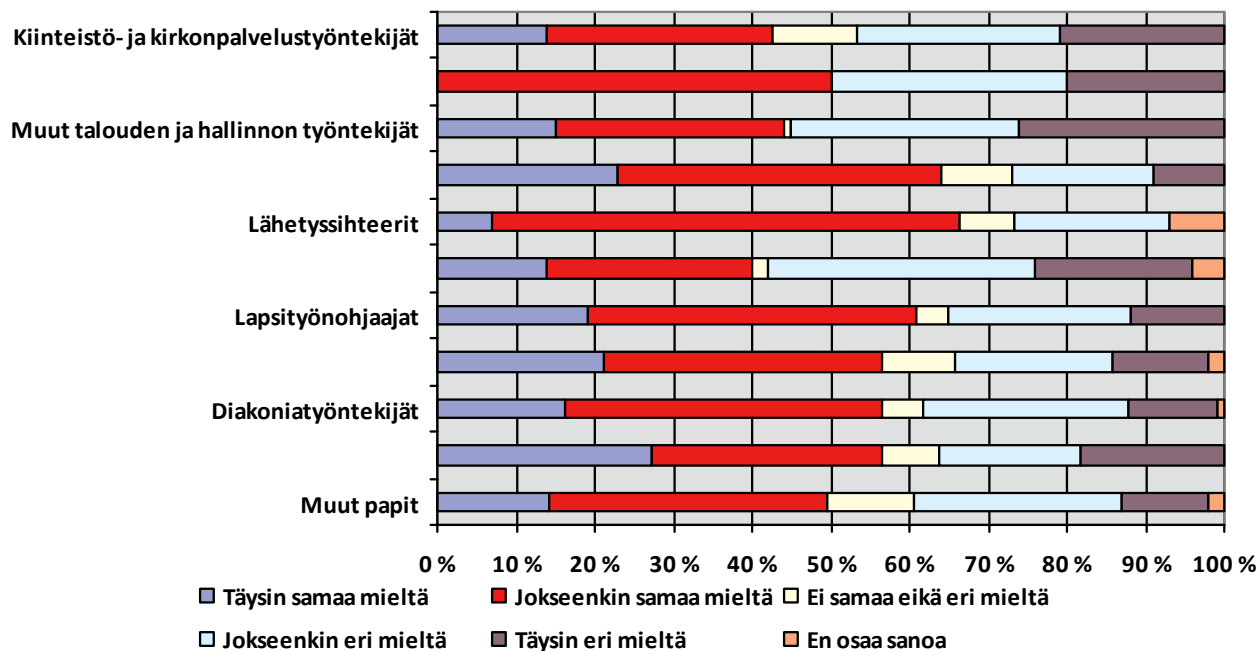
Kokonaisuutena kaikki hyvin - toiveena huomattava palkankorotus

Eri sektoreilla tehtyjen tutkimusten mukaan oikeudenmukaiseksi koettu palkkausjärjestelmä lisää tyytyväisyyttä. Työhönsä kokonaisuudessaan erittäin tai melko tyytyväisiä oli 86 prosenttia vastaajista, melko tai erittäin tyytymättömiä oli vain viisi prosenttia.

Kirkkoherroista tyytyväisiä työhönsä oli 94 prosenttia, muusta papistosta 79 prosenttia, kanttoreista 89 prosenttia ja diakoniatyöntekijöistä 88 prosenttia. Tyytyväisin ammattiryhmä kyselyn mukaan on lapsityönohjaajat. Heistä 96 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväisiä työnsä kokonaisuuteen.

Palkkauudistuksen jälkeen työntekijöistä 43 prosenttia oli erittäin tai

Kuvio 2: Olen tyytyväinen oman tehtäväni vaativuusryhmään



melko tyytyväisiä työstä samaansa taloudelliseen korvaukseen. Melko tai erittäin tyytymättömiä oli 28 prosenttia vastaajista. Eniten tyytyväisiä löytyi Lapuan sekä Kuopion hiippakunnista (52 %) ja vähiten Helsingin (36 %) ja Espoon hiippakunnista (21 %).

Kirkkoherroista tyytyväisiä palkkaansa on 67 prosenttia, muusta papis-
tosta 40 prosenttia, kanttoreista 46 prosenttia ja diakoniatyöntekijöistä 38 prosenttia. Palkkaansa tyytymättömät työntekijät toivoivat keskimäärin 380 euron korotusta nykyiseen palkkaansa.

Haasteita esimiehille

Uudistunut palkkausjärjestelmä edellyttää paljon seurakuntien johtamistoiminnalta. Palkan asettamiseen liittyvä vastuu jakautuu useille henkilöille. Viime kädessä jokainen työntekijä on osallinen prosessista oman palkkaansa osalta.

Palkkausjärjestelmä koostuu koko-

naisuudessaan tehtäväkohtaisesta ja henkilökohtaisesta palkanosasta. Harkinnanvarainen henkilökohtainen palkanosa on ollut mahdollista ottaa käyttöön kuluvan vuoden syyskuusta alkaen. Sen perusteena ovat työntekijän ammatinhallinta, työn tuloksellisuus ja laatu sekä toimintaympäristön hallinta.

Kyselystä käy ilmi, että palkkau-
distuksen suurimmat pelot kiteytyvät juuri tähän vaiheeseen. Erityisenä huolenaiheena on esimiesten kyky toimia johdonmukaisesti kaikkien kohdalla antamatta ”pärstäkertoimen” vaikuttaa lopputulokseen. Työntekijä pohtii, onko oma esimieheni riittävän oikeudenmukainen ja objektiivinen?

Myös Kirkon työmarkkinalaitos on kiinnittänyt huomionsa tähän. Sen mukaan henkilökohtaisen suoriutumisen arviointiperusteiden on oltava ”oikeita, selkeitä ja avoimia” sekä arvioinnin ”objektiivista” (*Kertomus kirkon työmarkkinalaitoksen ja sen toimiston toiminnasta 2008, 10*).

Järjestelmässä paljon hyvää

Kyselyn mukaan palkkauudistus sisältää monia hyviä elementtejä. Se tarjoaa erinomaisen välineen tavoitteellisen toimintakulttuurin vahvistamiseen ja suuntaa ajatuksia juurille eli perustet-
tävään. Samalla se muistuttaa vuoro-
vaikutuksellisuuden merkityksestä.

Ennen kaikkea järjestelmä mahdollistaa paikallisen sopimisen antaen mahdollisuuden reagoida silloin, kun työn vaativuudessa tai määrässä tapahtuu huomattavia muutoksia. Se myös tarjoaa keinoja palkita onnistuneesta työstä.

Palkkausjärjestelmän uudistaminen luo vain puitteet. Seurakuntien työntekijöille kohdistettu kysely osoitti, että tarvitaan vielä paljon aikaa ja kyps-
mistä sekä yhteisiä ponnisteluja, että järjestelmää voidaan soveltaa mahdollisimman hyvin ja syntyy kokemus oikeudenmukaisuuden toteutumisesta. ■

Rakennemuutos kirkossa – muutos vai uudistus?

RITVA SASSALI

DIAKONI

RAAHEN SEURAKUNTA

Ritva Sassali selvitti opinnäytetyössään seurakuntien yhdistymisen vaikutuksia hengellistä työtä tekeviin työntekijöihin, työhön ja työyhteisöön.

Tein joulukuussa 2008 diakoniaopintoihini liittyvän opinnäytetyön, joka käsittelee Raahan, Pattijoen ja Saloisten seurakuntien yhdistymisprosessia. Opinnäytetyö sai nimekseen ”Uudessa leilissä. Raahan seurakunta yhdistymisprosessissa työyhteisönnäkökulmasta” (Diak Etelä, Järvenpää 2008, opinnäytetyö, ylempi AMK).

Aiheen valintaan vaikutti parasta aikaa meneillään oleva kunta- ja palvelurakennemuutos sekä myös omakohtaiset kokemukseni Pattijoen ja Raahan kuntaliitoksesta v. 2003 sekä uuden Raahan seurakunnan perustamisesta v. 2007.

Raahan seurakuntaan kuuluvat nykyisin Pattijoen, Raahan ja Saloisten alueet. Tutkimuksessa haastateltiin 13 Raahan seurakunnan hengellisen työn tekijää: kolmea pappia, kahta kanttoria, kol-

”Uudistus voi parhaimmillaan olla väline, jolla kannustetaan työntekijöitä löytämään uusia työtapoja ja samalla koko työyhteisöä yhdessä oppimiseen”, sanoo diakoni Ritva Sassali.

TANJA MERIKANTO



”Seurakuntien yhdistyminen koettiin yleensä myönteisenä, mutta yhdistymispäätös ja uudet muutokset koettiin liian nopeiksi.”

mea diakonissaa, neljää nuorisotyön-ohjaajaa sekä yhtä lähetys sihteeriä. Haastattelut tehtiin keväällä 2008, eli reilun vuoden päästä seurakuntien yhdistymisen jälkeen. Tutkimuksessa selviteltiin seurakuntien yhdistymisen vaikutuksia hengellistä työtä tekeviin työntekijöihin, työhön ja työyhteisöön. Lisäksi selvitettiin yhteistyötä, työn kehittämissuuntia, hallintoa ja päätöksentekoa sekä työntekijöiden jaksamista muutosprosessin keskellä. Tehdyissä haastatteluissa näkyi selvästi muutosprosessi.

Rakenteiden muutos vaikuttaa monella tasolla

Seurakuntien yhdistyminen koettiin yleensä myönteisenä, mutta yhdistymispäätös ja uudet muutokset koettiin liian nopeiksi. Pattijoen seurakunta oli itsenäinen liki 90 vuotta ennen vuoden 2003 kuntaliitosta Raahan kanssa. Itsenäisen kunnan ja seurakunnan menetyks koettiin Pattijoen työntekijöiden keskuudessa kipeänä. Raahan ja Saloisten seurakunnat olivat toimineet seurakuntayhtymänä 30 vuoden ajan ennen vuoden 2007 muutosta. Muutos aiheutti työntekijöissä erilaisia pelkoja, joista osa osoittautui turhiksi. Työssä koettiin sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Suurin osa vastaajista koki perustyönsä muuttumattomana liitoksen jälkeenkin. Muutosprosessi vaikutti osalla vastaajista persoonalliseen tai sosiaaliseen identiteettiin. Suuremmassa työntekijäjoukossa oman paikan löytäminen ja työtehtävien selkiytyminen vie aikansa.

Yhdistymisen edut ja haitat

Seurakuntien yhdistymisen myötä hallinto koettiin selkeämmäksi ja joustavammaksi. Toisaalta koettiin, että päätöksistä ei saatu riittävästi tietoa. Erilaiset työalojen johtokunnat poistuivat ja yhdistymisen yhteydessä muotoutui yksi kirkkoneuvosto ja -valtuusto. Nopea aikataulu nähtiin haittana yhdistymisprosessissa. Koettiin, että liian paljon muutoksia on tapahtunut liian nopeassa tahdissa.

Varsinaisessa toiminnassa yhdistymisen edut tulivat esille tasavertaisuuden, työilmapiirin ja asiakaspalvelun paranemisena. Erityisesti diakoniatyössä koettiin hyväksi, että asiakkaita ei tarvitse yhden seurakunnan myötä hyppyyttää toisen alueen luukulle, vaan kaikkia asiakkaita voidaan palvella alueesta riippumatta.

Työntekijöiden keskinäinen tasavertaisuus näkyi siinä, että eri alueiden työntekijät koettiin uudessa seurakunnassa keskenään samanarvoisina ja että työtä pyrittiin jakamaan tasaisesti työntekijöiden kesken. Työilmapiirin paranemiseen on vaikuttanut yhteinen sopiminen asioista sekä positiivinen asennemuutos työtovereita kohtaan. Yllättävää oli Pattijoen alueen työntekijöille annettu myötätunto ja ymmärrys itsenäisyyden menetyksestä. Sopeutumiseen annettiin mahdollisuus ja uudet työtoverit otettiin hyvin mukaan uuteen työyhteisöön. Tulevaisuuteen suhtauduttiin toiveikkaasti. Uudistusten läpivienti riippuu paljon henkilöstön motivoinnista ja

motivoitumisesta. Erilaisille tunteille, myös surutyölle, on annettava tilaa, ja avoin keskustelu työyhteisössä helpottaa sopeutumista.

Papit ja kanttorit kokivat työmääränsä jonkin verran lisääntyneen yhdistymisen jälkeen. Pappien keskuudessa oli kolmen viran vajuus haastatteluhetkellä, mikä osittain selittää tilannetta. Keskeneräinen prosessi kuluttaa ja väsyttää työntekijöitä.

Kehittämiskohteita

Kehittämistarpeiksi Raahan seurakunnassa nousivat kappalaisten aseman selkiyttäminen uudessa organisaatiossa ja yhteistyön kehittäminen sekä työntekijöiden että luottamushenkilöiden kanssa. Tiedon saanti koettiin puutteelliseksi, mutta työntekijöiden on myös itse opittava hakemaan aktiivisesti tietoa. Alueen ja yhden seurakuntamallin sopeuttaminen uuteen tilanteeseen vaatii panostusta. Muutosprosessissa olevat työntekijät tarvitsevat tukea sekä työtovereilta että esimieheltä. Tukea saatiin eniten työtovereilta ja seurakuntalaisilta. Kaksi kolmasosaa vastaajista koki tarvitsevänsä enemmän palautetta työstään, joten palautteen antamiseen kannattaa kiinnittää jatkossa enemmän huomiota.

Uusi seurakunta, uudet mahdollisuudet

Uudessa leilissä on oltava uusi viini. Uusi tilanne edellyttää työn arviointia uudelleen ja mahdollisuutta pohtia ja edistää työntekijöiden omaa osaamista. Keskeiseksi nousee uudistus pelkän muutoksen sijaan. Uudistusprosessissa tärkeäksi nousee työntekijöiden osaamisen ja uuden oppimisen tukeminen. Johdolta ja lähijohtajalta tarvitaan uuden osaamisen tukemista. Uudistus voi parhaimmillaan olla väline, jolla kannustetaan työntekijöitä löytämään uusia työtapoja ja samalla koko työyhteisöä yhdessä oppimiseen. ■

Johtamiskysymyksiin AKIn linjauksia

ESKO JOSSAS

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Johtamiseen liittyvät kysymykset ja ongelmat ovat viime vuosina olleet paljon esillä kirkollisessa keskustelussa.

AKIn johtamisyryhmä on pohtinut liiton linjauksia ja hallitus on ne vahvistanut. Esille tulivat kirkkoherran asema ja tehtävät sekä lähi-/väliesimiehen työhön liittyvät haasteet.

Johtamistyöryhmän jäsenenä olivat kanttori Mikael Helenelund, työryhmän puheenjohtajana, yhteisten työmuotojen päällikkö Jukka Huttunen, työryhmän varapuheenjohtajana, kanttori Satu Hirvonen, johtava sairaalapappi Hilikka Kakko-Helle, kirkkoherra Jari Kemppainen, kirkkoherra Matti Perälä, kappalainen Eivor Pitkänen, kanttori Erkki Rajamäki sekä kirkkoherra Annakaisa Rantala.

Hallitus on työryhmän esityksen pohjalta vahvistanut AKIn peruslinjaukset johtamiskysymyksissä.

Työryhmän linjaus 1

AKIn on kannanotoissaan syytä valita linjakseen ja avainkäsitteekseen ”Toimintaa ja henkilöstöä tukeva johtajuus”.

Työryhmän linjaus 2

Kirkkoherran vaalitapa koskevassa keskustelussa ja informaatiossa AKI painottaa seuraavia asioita:

Tuomiokapitulin keskeinen rooli

Tuomiokapituli tutkii hakijoiden pätevyyden ja sopivuuden, suorittaa haastattelun, vastaa soveltuvuustut-



Esko Jossas

Hakijoiden pätevyys ja sopivuus

Nykyiset pätevyysvaatimukset (pastoraalitutkinto ja kirkollisen johtamisen tutkinto) riittävät jatkossakin.

Sopivuus tulee varmistaa voimassa olevalla soveltuvuustutkinnalla.

Hakijoiden oikeusturva

Tuomiokapitulin ratkaisusta, joka liittyy hakijan pätevyteen, tulee säilyttää oikaisuvaatimus- ja valitusmahdollisuus.

Tuomiokapitulien toiminnan kirkkoherranvirkojen täytössä tulee olla mahdollisimman yhtenäistä.

Kirkkoherran asema ja johtajuus suhteessa valintatapaan

Vaalitapa saattaa vaikuttaa siihen, miten kirkkoherran johtajuus ja asema ymmärretään, ja se voi myös vaikuttaa kirkkoherran aseman kehittymiseen. AKI pitää omassa informaatiossaan tätä näkökohtaa esillä.

Työryhmän linjaus 3

Informaatiossaan ja kannanotoissaan AKI lähtee siltä pohjalta, että kirkkoherra edelleen on kirkko-/seurakuntaneuvoston puheenjohtaja ja muut kysymykset valmistellaan tämän perus-

kinnasta ja lähettää seurakunnan valitavaksi enintään kolme pätevistä hakijoista. Vaalisijoille asetamista ei välttämättä tarvita.

linjauksen pohjalta.

Talousjohtajan/vastaavan malliohjeesäntöön kirjataan kohta, jonka mukaan kirkkoherra on talousjohtajan esimies.

Työryhmän linjaus 4

Lähiesimiesorganisaatio on syytä ottaa eri tavoin käyttöön suurissa ja keski-suurissa seurakunnissa. Sopiva raja asiaa harkittaessa voi olla se, että yhdellä johtajalla ei olisi ainakaan enemmän kuin kymmenen suoraa alaista.

Riippumatta työnjakokysymyksistä ja organisaatiomallista pappi on joko kirkkoherran tai aluepapin alainen.

Työryhmän linjaus 5

Lähiesimiehen tehtävä ja vastuu muotoillaan selkeästi: lähiesimies tietää, mikä on hänen tehtävänsä ja keiden esimies hän on; vastaavasti jokainen työntekijä tietää, kuka on hänen lähiesimiehensä.

Lähiesimiestehtävän menestyksekkäs hoitaminen edellyttää, että siihen varataan riittävä aika ja muut resurssit. Useimmiten lähiesimies osallistuu tiiviisti myös itse toimintaan.

Lähiesimiehen tehtävästä maksetaan muusta palkkauksesta erottuva palkanosa.

Työnantaja huolehtii siitä, että lähiesimiestehtävässä oleville järjestetään asianmukainen ja riittävä koulutus. ■

Johtamistyöryhmän mietintö kokonaisuudessaan on luettavissa AKIn kotisivuilla osoitteessa <http://www.akiliitot.fi/kannanotot>.

Mersu pelastaa!



SIINÄ ON keulassa tähti. Tähti on yhtä vanha suunnannäyttäjää kuin ristikin. Muistan nuoruudessaani nauraneeni pönäköille herroille, jotka katsovat elämää tai ainakin tietä mersun merkin läpi. Sama ajatus tuli mieleeni, kun nuorena pappina katselin seurakuntatalon pihaa. Oma, varsin vanha japanilainen auto tuntui köyhältä ja halvalta kirkon pihassa. Vaikka kirkon työntekijöiden autot olivat kai jo silloin ihan tavallisia. Muistan miettineeni, että jos minulla on joskus mersurahat kasassa, yritän muistaa antaa ne jollekin joka tarvitsee apua. Niin sitä nuorena erehdytti?

Takavuosina seurakuntani työntekijöitä kannustettiin autottomaan liikumiseen ja kunnon ylläpitoon niin, että pururatojen ja hiihtolenkkien varteen laitettiin postilaatikko, johon sai vihkoon laittaa nimensä. Vihko oli hauskaa ja puhuttelevaa luettavaa, kun joku kriitikko kävi aina silloin tällöin moittimassa seurakuntaa ja sen työntekijöitä vihkoon. Paikka oli tietysti kekseliäs ja oivallinen. Muistan, kun siellä seurakuntalainen ahdistuneena moitti, että häntä köyhää ei au-

teta. ”Papitkin vaan mersuilla ajeloo!” Juuri niin. Turhaan haaskaukseen menee paljon pappienkin rahaa. Silloin terävintä kritiikin kärkeä haittasi se, että kenelläkään seurakunnan papeista ei ollut mersua.

Mutta nyt on. Taidan kyllä olla ainut. Puolustukseksi tahdon kuitenkin uskoa, että tämä minun mersuni pelastaa!

Uutisissa välillä joku yhä muistuttaa ilmastonlämpenemisestä. Se on karnea ilmiö. Eikä kukaan oikein tunnu tietävän, miten käy tai mitä pitää tehdä. Yksi huutaa uutta ydinvoimalaa ja toinen vastustaa. Molemmilla on paljon tietoa ja tutkimusta takana ja yhteinen huoli. Odotellessa toistellaan, että energian kulutusta ja päästöjä on vähennettävä. Tämä on ainoa varma asia. Joku automaailman masinoima kampanja on saanut taas tahtonsa läpi. Radiossa kerrottiin, että nyt pitäisi nopeasti ryynnätä kaikkien autokauppaan ja ostaa uusi vähempipäästöinen kulupeli. Minun mersuani uhataan yhä kovemmilla sakkomaksuilla, kun se on niin vanha. Se saastuttaa kai enemmän kuin uusi, vaikka katsastuskonttorin mies kehuikin viimeksi mersuni

pakokaasun puhtautta. Auto on tietysti 20 vuotta vanha, mutta kopsakassa kunnossa.

Onneksi radioon oli löytynyt oikein viisas mies. Hän kertoi, että uuden auton valmistaminen on jumalatonta puuhaa. Se vie energiaa hirveästi. Yhtään uutta autoa ei kannata ostaa ja valmistaa pienempien päästöjen toivossa. Auto pitää ostaa vasta, kun sen tarvitsee todella. Minun 3 000 € maksanut mersuni on siis sitenkin ihan ok? Olen omistanut sen neljä vuotta. Minnekähän se minut vielä kuljettaa ja lopulta jättää. Sitten ostan uuden, jos rahaa on. Vaikka ei minulla vielä koskaan ole ollut uutta autoa. Jonkun pitää kai ajaa toisten vanhat loppuun. Yksi työtoveri kyllä kerran viisaasti ehdotti, että seurakunnan työntekijöille pitäisi saada työsuhdemersut. Ei ole kuulunut, vaikka asia on tärkeä, koska evankeliumilla on kiire! Muuten ei maailma pelastu!

* * *

Tämä pakina on julkaistu seurakuntalehdessä pari vuotta sitten. Sen jälkeen sain kiivaan puhelun. Vannoutunut mersu-mies siellä soitteli. Puhelu oli pitkä. Puhelun lopuksi soittaja palautti mieleeni Jeesuksen siunaamassa leipiä ja kaloja. Aterian jälkeen tähteetkin kerättiin. Mies oli tehnyt tästä johtopäätöksen. ”Jeesus ei ollut kertakäyttökulutus-mies!” Vastasin jotenkin niin, että enpä ole tuon kertomuksen kohdalla hoksannut tätä ajatellakaan.

* * *

Ympäristödiplomin ehdoksi voisi hyvin laittaa, että seurakunnan työntekijät eivät aja uusilla autoilla!

YMPÄRISTÖYSTÄVÄ



**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005



**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918



Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatöiden päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi



**SUOMEN KANTTORI-URKURIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907



**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriitto**
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoför-
samling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIILLE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ti klo 9–12 varatuomari Anna Hellen
Puh. 050 463 8699
anna.hellen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin
klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.



Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi



Vesa Engström, teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentoroin-
ti- ja työllistymiskysymyksissä



Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi
AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-
toiminta, AKIn alaostastointa,
Kanttori-urkuriiton hallinto, kanttori-
en ammatilliset asiat, palvelussuhde-
neuvonta



Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi
AKIn hallinnon ja johdon sihteeri,
Pappisliiton hallintoelinten pöytäkir-
janpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut



Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelus-
suhdeneuvonta



Toimistosihteerit

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostast, luottamus-
mieskurssit



Opiskelija-asiamiehet

Paula Huju, mus. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
paula.huju@akiliitot.fi
(Annukka Ruusulan vanhempain-
vapaan sijainen)
Kanttori-urkuriiton opiskelijatoimin-
ta, neuvonta opiskelijoiden harjoitte-
lu- ja työllistymiskysymyksissä



Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat



Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne



**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF**
Perustettu 15.6.1958



Puheenjohtaja
Kaisa Rauma
Kaarinan seurakunnan johtava
diakoniatyöntekijä
GSM 040 341 7191
kaisa.rauma@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENIILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10–16
Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.



DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO
Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
toimisto@dtl.fi, www.dtl.fi



Toiminnanjohtaja
Riitta Hiedanpää, diakonissa,
terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.fi
Liiton yleinen johto, edunvalvon-
ta- ja neuvottelutoiminta, hallin-
toelinten päätösten valmistelu,
esittely ja täytäntöönpano, pal-
velussuhdeneuvonta



Järjestösihteeri

Asta Turtiainen, diakonissa
Puh. (09) 150 2286
GSM 040 765 0477
asta.turtiainen@dtl.fi
Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaostas-
toiminta



Toimistosihteerit

Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, mak-
suliikenne, materiaalitilaukset,
mökkivaraukset

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

AMMATTILAISEN KÄSIKIRJASTOON



**HENNA HAUTA-AHO –
SANNA-MAARIA TORNIVAARA**

Kirkosta kiinni!

Kirkosta kiinni! etsii vastausta siihen, millainen tämän päivän kirkon pitäisi olla, jotta se vastaisi ajankohtaisiin haasteisiin. Kirja auttaa seurakuntien vastuunkantajia ymmärtämään nykyihmisen uskonnollisuutta ja samalla se kannustaa seurakuntaa kehittämään toimintaansa.



ANTTON GEELS – OWE WIKSTRÖM

Uskonnollinen ihminen Johdatus uskontopsykologiaan

Tieteenalan perusteos, ammattilaisten tärkeä työväline, joka esittelee uskontopsykologian viimeisimmät tutkimussuuntauksat. Kirjan ensimmäisessä osassa selvitetään, kuinka uskontoa voidaan tutkia psykologian näkökulmasta. Toinen osa keskittyy voimakkaiden uskonnollisten kokemusten sekä uusien uskonnollisten liikkeiden ja ilmiöiden tarkasteluun.



JUTTA JOKIRANTA (TOIM.)

Aarre saviastioissa Qumranin tekstit avautuvat

Aarre saviastioissa vie lukijan opastetulle kierrokselle Qumraniin, sen arkeologiaan, kirjastoon ja tutkimukseen. Pohjoismaisten tutkijoiden yhteistyönä syntynyt teos kyseenalaistaa vallalla olleen käsityksen eristyneestä Qumranin yhteisöstä ja tuo tekstit vuoropuheluun koko ajanlaskun alun juutalaisuuden ja varhaisen kristinuskon kanssa.



JARI JOLKKONEN (TOIM.)

Siunattu olkoon Herran nimi

Teokseen on koottu eri työtehtäviin liittyviä valmistautumisrukouksia papistoa ja diakonaattia varten. Niiden tehtävä on tukea kirkon virkaan vihittyjä heidän tehtävissään.

JONI KUMLANDER – PAAVO RANTA

Käkikello

Leikkejä ja sketsejä seurakuntatyöhön

Monipuolinen valikoima erilaisia käytännön nuoriso- ja rippikoulu-työssä hyväksi koettuja leikkejä, kilpailuja ja sketsejä. Kirja tarjoaa runsaasti virikkeitä ohjelmien suunnitteluun ja antaa uusia ideoita.

**WILLE RIEKKINEN –
SEPPO J. J. SIRKKA (KUVITUS)**

Metsä kirkkoni olla saa

Luontoaiheisten kirjoitusten kokoelma, jossa kosketellaan kaikille luonnonystäville ja retkeilijöille tuttuja tunnelmia mutta myös ihmisyiden syvimpiä kysymyksiä.





Palautus:

Akavan kirkolliset ammattiliitot
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki

.MK80



Suomen teologit 1990 -matrikkeliä on vielä saatavissa Pappisliiton toimistosta.

Hinnat (sis. postituskulut):

Pappisliiton jäsenet 55 €

muut teologit 62 €

seurakunnat ja yhteisöt 87 €.

Tilaukset: toimisto@akiliitot.fi

Teologimatrikkeli 2010

– kysymyslomakkeet lokakuun alussa

TEOLOGIMATRIKKELI 2010 julkaistaan vuoden kuluttua Papiston päivillä Hämeenlinnassa. Kysymyslomakkeet matrikkeliä varten postitetaan syyskuun lopulla. Jollet ole saanut lomaketta lokakuun alussa, ota yhteyttä liiton toimistoon.

Lomakkeen tiedot on mahdollista ja jopa suositeltavaa täydentää internetissä. Paperilomakkeessa on jokaiselle teologille oma käyttäjätunnus ja salasana, joilla omia tietojaan pääsee lisäämään. Samoilla tunnuksilla voi palata myöhemminkin täydentämään tai tarkistamaan tietojaan. Matrikkelin ennakkotilauksen voi tehdä netissä edulliseen ennakkotilaushintaan.

Matrikkelin toteuttaa yhteistyössä Pappisliiton kanssa tampere-lainen A5 Plate Media Oy. Kyseessä on seitsemäs Pappisliiton julkaisema ja kustantama teologimatrikkeli. Edelliset matrikkelit ovat ilmestyneet vuosina 1953, 1963, 1973, 1982, 1990 ja 1999.

Edellisessä matrikkelissa on tiedot 5746 teologista, joista noin viidesosalla on ainoastaan nimi- ja valmistumistiedot. Kuvia on 3209 kappaletta. Uuteen matrikkeliin pyritään saamaan kattavat tiedot teologikunnasta ja lisäämään kuvien määrää. Kuvat julkaistaan ensimmäistä kertaa värikuvina.